

Methodie ter vaststelling van de distributienettarieven voor elektriciteit en aardgas voor de eerste reguleringsperiode 2015-2016.

1	BEGRIPPENLIJST	4
2	INLEIDING	9
3	TOEPASSINGSGBIED	10
3.1	DISTRIBUTIENETBEHEERDERS-----	10
3.2	GEWESTGRENSOVERSCHRIJDENDE DISTRIBUTIENETBEHEERDERS-----	10
4	ECONOMISCHE REGULERING VAN DISTRIBUTIENETBEHEERDERS	11
4.1.	NATUURLIJK MONOPOLIE-----	11
4.2.	MODELLEN VOOR ECONOMISCHE REGULERING-----	11
4.2.1.	<i>RENDEMENTSREGULERING</i> -----	11
4.2.2.	<i>INKOMSTENREGULERING</i> -----	12
4.2.3.	<i>HYBRIDE MODEL VOLGENS TARIEVEN-KB'S 2008</i> -----	13
5	ECONOMISCHE REGULERING DOOR VREG	15
5.1.	ALGEMENE UITGANGSPUNTEN-----	15
5.1.1.	<i>STIMULEREN VAN EFFICIËNTE BEDRIJFSVOERING</i> -----	15
5.1.2.	<i>ERKENNING VAN PRINCIPE VAN INFORMATIEASYMMETRIE</i> -----	15
5.1.3.	<i>STABIEL REGULATOIR KADER</i> -----	16
5.1.4.	<i>TRANSPARANTIE</i> -----	16
5.1.5.	<i>ADMINISTRATIEVE EFFICIËNTIE</i> -----	16
5.1.6.	<i>VERMIJDEN VAN TARIEFSCHOKKEN</i> -----	16
5.2.	KEUZE VOOR INKOMSTENREGULERING MET UITZONDERING VOOR EXOGENE KOSTEN-----	16
5.3.	NIET-EXOGENE KOSTEN-----	19
5.3.1.	<i>AFSCHRIJVINGEN</i> -----	20
5.3.2.	<i>OPERATIONELE NETTOKOSTEN</i> -----	21
5.3.3.	<i>KAPITAALKOSTENVERGOEDING</i> -----	24
5.4.	EXOGENE KOSTEN-----	26
5.5.	REGULATOIRE REKENINGEN-----	28
5.5.1.	<i>REGULATOIR SALDO VOOR EXOGENE KOSTEN</i> -----	28
5.5.2.	<i>REGULATOIR SALDO VOOR NIET-EXOGENE KOSTEN: VOLUMERISICO M.B.T. VERBRUIKSGERELATEERDE TARIEFDAGERS</i> -----	29
5.5.3.	<i>REGULATOIRE SALDI BIJ GEWIJZIGDE DISTRIBUTIENETTARIEVEN GEDURENDE HET JAAR</i> -----	30
5.5.4.	<i>OVERZICHT REGULATOIRE SALDI</i> -----	31

5.5.5.	REGULATOR ACTIEF/PASSIEF	31
5.6.	BEPALING VAN HET TOEGELATEN INKOMEN	33
5.6.1.	BUDGET EXOGENE KOSTEN	33
5.6.2.	METHODE VOOR NIET-EXOGENE KOSTEN	33
5.6.2.1.	WERKWIJZE: TOEKOMSTIGE INKOMSTEN UIT HISTORISCHE KOSTEN	34
5.6.2.2.	BENADERING: LINEAIRE EXTRAPOLATIE	35
5.6.2.3.	BESCHOUWDE HISTORISCHE PERIODE VOOR REGULERINGSPERIODE 2015-2016: 2010 T.E.M. 2013	36
5.6.2.4.	INVLOED VAN INFLATIE	37
5.6.2.5.	TOEGELATEN INKOMEN VOOR EEN DISTRIBUTIENETBEHEERDER	38
5.6.2.6.	X-WAARDE	39
5.6.2.7.	UITWERKING IN FORMULES	39
5.7.	FASTSTELLING VAN HET REKENVOLUME	42
5.8.	PRIJSEVOLUTIES TUSSEN OPEENVOLGENDE JAREN IN ÉÉN REGULERINGSPERIODE	43
5.9.	OPMAAK VAN HET TARIEFVOORSTEL	44
5.9.1.	RAPPORTERINGSMODEL TARIEFVOORSTEL	44
5.9.2.	WERKWIJZE	44
5.10.	LENGTE VAN DE REGULERINGSPERIODE	45
5.11.	KWALITEITSBEWAKING	45
5.12.	NIET-PERIODIEKE DISTRIBUTIENETTARIEVEN	47
6	ALGEMENE TARIEFSTRUCTUUR	48
6.1	NIET-PERIODIEKE DISTRIBUTIENETTARIEVEN	48
6.2	KLANTENGROEPEN	49
6.2.1.	ELEKTRICITEITSDISTRIBUTIE	49
6.2.2.	AARDGASDISTRIBUTIE	49
6.3	PERIODIEKE DISTRIBUTIENETTARIEVEN	50
6.3.1.	ELEKTRICITEITSDISTRIBUTIE	50
6.3.1.1.	PROSUMENTEN	54
6.3.2.	AARDGASDISTRIBUTIE	55
7	REGULATORISCHE BOEKHOUDKUNDIGE VOORSCHRIFTEN	59
7.1	JURIDISCH KADER	59
7.2	REIKWIJDTE REGULATORISCHE BOEKHOUDKUNDIGE VOORSCHRIFTEN	59
7.3	[...] [RAPPORT VAN FEITELIJKE BEVINDINGEN] DOOR COMMISSARIS	59
7.4	AANPASSING VAN DE REGULATORISCHE BOEKHOUDKUNDIGE VOORSCHRIFTEN	60
7.5	ALGEMENE BEPALINGEN	60
7.6	NOMINALE WAARDEN	61
7.7	INTERNE VERREKENPRIJZEN	61

7.8	GEREGULEERDE VASTE ACTIVA-----	61
7.9	KOSTEN EN OPBRENGSTEN -----	64
7.10	WAARDERINGSREGELS -----	65
8	RAPPORTERING DOOR DISTRIBUTIENETBEHEERDERS EN COMMISSARIS	66
8.1	PROCEDURE REGULERINGSPERIODE 2015-2016 -----	66
8.2	OPLEGGEN EN VERWERKEN VAN VOORLOPIGE PERIODIEKE DISTRIBUTIENETTARIEVEN-----	68
8.3	JAARLIJKSE RAPPORTERINGEN -----	72
9	BIJLAGEN	74
9.1	BIJLAGE 1: INVUL- EN AUDITINSTRUCTIE RAPPORTERINGSMODELLEN. -----	74
9.2	BIJLAGE 2: RAPPORT MET BETREKKING TOT DE KAPITAALKOSTEN-VERGOEDING VOOR DE VLAAMSE ELEKTRICITEITS- EN AARDGAS-DISTRIBUTIENETBEHEERDERS IN DE TARIEFMETHODOLOGIE VOOR DE REGULERINGSPERIODE 2015-2016. -----	74
9.3	BIJLAGE 3: VERDEELSLEUTELS VOOR DE BALANSEN EN RESULTATENREKENINGEN VAN DE DISTRIBUTIENETBEHEERDERS VOLGENS DE OPDELING VAN HUN DISTRIBUTIEACTIVITEIT TUSSEN VLAANDEREN EN WALLONIË. -----	74
9.4	BIJLAGE 4: RAPPORTERINGSMODEL EXOGENE KOSTEN -----	74
9.5	BIJLAGE 5: RAPPORTERINGSMODEL NIET-EXOGENE KOSTEN-----	74
9.6	BIJLAGE 6: DOOR DISTRIBUTIENETBEHEERDER IN TE DIENEN TOELICHTING BIJ RAPPORTERINGSMODEL NIET- EXOGENE KOSTEN -----	74
9.7	BIJLAGE 7: RAPPORTERINGSMODEL TARIEFVOORSTEL -----	74
9.8	BIJLAGE 8: IN TE DIENEN DOCUMENTEN DOOR DE DISTRIBUTIENETBEHEERDER BIJ ZIJN TARIEFVOORSTEL ----	74
9.9	BIJLAGE 9: JAARLIJKS EX-POST RAPPORTERINGSMODEL NIET-EXOGENE KOSTEN -----	74

1 Begrippenlijst

Een aantal begrippen in de tekst worden inhoudelijk verklaard in het Energiedecreet (art. 1.1.3) of in de begrippenlijsten van het Technisch Reglement Distributie Elektriciteit en het Technisch Reglement Distributie Gas. Ze worden in deze begrippenlijst niet opnieuw vermeld.

ACM: de Nederlandse toezichthouder Autoriteit Consument & Markt;

Administratieve geldboete: Een boete die wordt opgelegd door een ambtenaar of een lid van de uitvoerende macht. Een administratieve geldboete wordt dus rechtstreeks door de administratie aan de overtreder opgelegd;

[...] ¹

Auditinstructie: Richtlijnen die meer duidelijkheid dienen te geven omtrent de opdracht van de commissaris inzake de attestering van de rapporteringsmodellen;

Bruto operationele kosten: Het geheel van de boekhoudkundige klassen 60, 61, 62, 631/4, 640/8, 649, 66 die voor een specifieke gereguleerde activiteit worden beschouwd;

Bruto operationele opbrengsten: Het geheel van de boekhoudkundige klassen 70 (met uitzondering van de omzet uit de periodieke distributienettarieven), 71, 72, 74, 76 die voor een specifieke gereguleerde activiteit worden beschouwd;

Budget: De begroting van de financiële resultaten waarbij verschillende factoren (bv wetgeving, marktomstandigheden, historische evolutie van de financiële resultaten,...) in rekening worden genomen;

Burgerlijke geldboete: Een geldboete die door een rechter/raadsheer van de rechterlijke macht wordt uitgesproken in de gevallen bij de wet bepaald en die niet onderworpen is aan de regels betreffende de strafrechtelijke geldboete;

Commissaris: De rechtspersoon of natuurlijke persoon aan wie de controle van de jaarrekening werd toevertrouwd in overeenstemming met artikel 130 (en volgende) van het Wetboek van Vennootschappen;

CREG: Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas;

Directe kosten: De kosten waarvoor bij de toerekening een direct verband kan gelegd worden met een dienst van de distributienetbeheerder;

Distributienetgebruiker: Aardgasdistributienetgebruiker of elektriciteitsdistributienetgebruiker;

Dnb: Afkorting voor 'distributienetbeheerder';

Doorvoer: Overdracht van een netto hoeveelheid energie over een bepaalde tijdsperiode tussen twee distributienetbeheerders via de koppelpunten tussen hun distributienetten;

Energiebesluit: Besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2010 houdende algemene bepalingen over het energiebeleid;

Energiedecreet: Decreet van 8 mei 2009 houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid;

Exogene kosten: Zoals bepaald in par. 5.4;

¹ Geschrappt bij beslissing van de VREG op 5 oktober 2015.

Geïmmobiliseerde groenestroom- en warmtekrachtcertificaten: Groenestroom- en warmtekrachtcertificaten die onder toepassing van art 6.4.14/1 en art 6.4.14/2 van het Energiebesluit werden geïmmobiliseerd. De overige groenestroom- en warmtekrachtcertificaten worden in het vervolg van deze methodologie omschreven als niet-geïmmobiliseerde groenestroom- en warmtekrachtcertificaten;

Gereguleerde materiële vaste activa: De materiële vaste activa die eigendom zijn van de distributienetbeheerder en een feitelijk economisch nut hebben voor de distributienetbeheerder bij de uitoefening van zijn gereguleerde activiteiten. Het louter juridisch eigenaar zijn van een materieel vast actief volstaat m.a.w. niet voor opname van het actief in het geheel van de gereguleerde materiële vaste activa;

Indirecte kosten: De kosten waarvoor bij de toerekening geen direct verband kan gelegd worden met de dienst van de distributienetbeheerder en die verdeeld worden met een verdeelsleutel op basis van activiteiten en kostenplaatsen;

Invulinstructie: Richtlijnen die meer duidelijkheid dienen te geven omtrent de interpretatie van de verschillende tabellen die in de rapporteringsmodellen zijn opgenomen en de wijze waarop ze door de distributienetbeheerders dienen te worden ingevuld;

Klantengroep: Iedere groep van distributienetgebruikers die elektriciteit injecteren en/of afnemen of aardgas injecteren en/of afnemen van het distributienet en zich kenmerkt door het type netwerk waarop de netgebruiker is aangesloten, het type aansluiting waarover hij beschikt, de automatische compensatie van afgenomen en geïnjecteerde elektriciteit of door het feit of hij al dan niet elektriciteit of aardgas injecteert op het netwerk waarop hij is aangesloten, met dien verstande dat één netgebruiker volgens zijn toegangspunten tot verschillende klantengroepen kan behoren;

Kostensoort: Een verzameling van kosten gespecificeerd naar ontstaansbron in het bedrijfsproces;

MAR: Minimumindeling van het Algemeen Rekeningenstelsel waarbij de rekeningen geordend zijn op basis van logische principes en de inhoud van de rekeningen nauwkeurig omschreven is. Deze minimumindeling werd vastgelegd door het koninklijk besluit van 12 september 1983 tot bepaling van de minimumindeling van een algemeen rekeningenstelsel;

Meet- en telactiviteit: Het verzamelen, verwerven, valideren, behandelen en uitwisselen van de meet- en telgegevens;

Niet-exogene kosten: Zoals bepaald in par. 5.3;

Niet-periodieke distributienettarieven: Distributienettarieven die éénmalig worden aangerekend en dit voor de activiteiten zoals bepaald in par. 6.1;

Overige kosten: De categorie van kosten van distributienetbeheerders in hun gereguleerde activiteiten, die in de voorliggende tariefmethodologie door de VREG niet als exogene en ook niet als niet-exogene kosten worden beschouwd en behandeld, bijvoorbeeld de kosten van boetes;

Overwinst: Het verschil tussen de werkelijke winst die een gereguleerde onderneming heeft gerealiseerd en wat wordt verondersteld haar marktconforme, billijke winst te zijn;

Periodieke distributienettarieven: Distributienettarieven die periodiek (maandelijks) worden aangerekend aan de distributienetgebruikers en dit voor de activiteiten zoals bepaald in par. 6.3;

Prosumant: Elektriciteitsdistributienetgebruiker met toegangspunt voor afname op het laagspanningsnet en met een decentrale productie-eenheid met een [maximaal]² AC-vermogen kleiner dan of gelijk aan 10 kVA^[3]⁴ die hem in staat stelt elektriciteit te injecteren op het elektriciteitsdistributienet;

² Toegevoegd bij beslissing van de VREG van 5 oktober 2015

³ Indien voor een dergelijke productie-eenheid het maximaal AC-vermogen niet gekend is in kVA dient het maximaal AC-vermogen uitgedrukt in kW te worden gehanteerd.

⁴ Voetnoot toegevoegd bij beslissing van de VREG van 5 oktober 2015.

Rapporteringsmodel: Het geheel van documenten, tabellen en gegevens zoals beschreven in par. 8 en de bijhorende invulinstructie (par. 9.1);

Regulatoir actief (-passief): De regulatoire rekeningen onder de vorige tariefmethodologieën, volgens de tarieven-KB's 2008 en voorheen. Voor een meer gedetailleerde bespreking verwijzen we naar par. 5.5;

Regulatoir risico: het risico dat een wijziging in de wetgeving of de regulering materiële impact heeft op de waarde van een aandeel, een bedrijf, een sector of een markt;

Regulatoire rekeningen: Kosten en opbrengsten die van de resultatenrekening van de distributienetbeheerder werden overgeboekt naar de balans in het kader van het vaststellen van een boekhoudkundig resultaat volgens een tariefmethodologie. Deze term is zowel van toepassing onder de huidige tariefmethodologie als onder de vorige tariefmethodologieën (o.a. volgens de tarieven-KB's 2008). Onder de huidige tariefmethodologie worden deze regulatoire rekeningen als 'regulatoire saldi' gedefinieerd, terwijl deze onder de vorige tariefmethodologieën als 'regulatoir actief (-passief)' werden gedefinieerd. Voor een meer gedetailleerde bespreking verwijzen we naar par. 5.5;

Regulatoire saldi: De regulatoire rekeningen onder de tariefmethodologie toegepast door de VREG vanaf 2015. Voor een meer gedetailleerde bespreking verwijzen we naar par. 5.5;

Reguleringsperiode: Opeenvolgende kalenderjaren waarvoor de periodieke distributienettarieven volgens een tariefmethodologie worden bepaald, de eerstvolgende periode verloopt over de kalenderjaren 2015-2016;

Rekenvolume: De afzetvolumes van de tariefdragers (bijvoorbeeld het aantal kWh afgenomen, het aantal toegangspunten,...) waarmee de toegelaten inkomsten uit periodieke distributienettarieven voor een bepaald jaar worden vertaald naar periodieke distributienettarieven voor dat jaar;

Richtlijn 2009/28/EG: Richtlijn 2009/28/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen en houdende wijziging en intrekking van Richtlijn 2001/77/EG en Richtlijn 2003/30/EG;

Richtlijn 2009/72/EG: Richtlijn 2009/72/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot intrekking van richtlijn 2003/54/EG;

Richtlijn 2009/73/EG: Richtlijn 2009/73/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en tot intrekking van Richtlijn 2003/55/EG;

Sector: De groep van alle distributienetbeheerders binnen eenzelfde gereguleerde activiteit (elektriciteit- of aardgasdistributie);

Sectorinkomsten: Inkomsten gesommeerd over alle distributienetbeheerders binnen eenzelfde gereguleerde activiteit (elektriciteit- of aardgasdistributie);

Sectorkosten: Kosten gesommeerd over alle distributienetbeheerders binnen eenzelfde gereguleerde activiteit (elektriciteit- of aardgasdistributie);

Solidarisering: De jaarlijkse verrekening van de kosten van de groenestroom- en warmtekrachtcertificaten tussen de distributienetbeheerders onderling, zoals beschreven in respectievelijk art 7.1.6. § 2 en art 7.1.7 § 2 van het Energiedecreet;

Stakeholder: Een belanghebbende, persoon of organisatie, die invloed ondervindt van de distributienettarieven;

Strafrechtelijke geldboete: Een boete in de zin van het Strafwetboek. De strafrechtelijke geldboete is een patrimoniale straf die bestaat uit de inning van een geldsom ten voordele van de Staat;

Tariefdrager: Objectieve, meetbare eenheid waarvoor er een distributienettarief bestaat (bijvoorbeeld de hoeveelheid kWh actieve energie afgenomen door een elektriciteitsdistributienetgebruiker bij het distributienettarief EUR/kWh);

Tariefperiode: Periode waarin het algemeen netgebruik systematisch betrekkelijk hoog (piekuren) dan wel betrekkelijk laag (daluren, zoals tijdens de nacht en het weekend) is;

Tariefvoorstel: Het voorstel van een distributienetbeheerder omvattende alle distributienettarieven voor het volgende jaar die hij aan de VREG ter goedkeuring dient voor te leggen;

Tarieven-KB's 2008: Het bij wet van 8 januari 2012 opgeheven koninklijk besluit van 2 september 2008 betreffende de regels met betrekking tot de vaststelling van en de controle op het totaalinkomen en de billijke winstmarge, de algemene tariefstructuur, het saldo tussen kosten en ontvangsten en de basisprincipes en procedures inzake het voorstel en de goedkeuring van de tarieven, van de rapportering en kostenbeheersing door de beheerders van distributienetten voor elektriciteit, zoals bekrachtigd door de wet van 15 december 2009 houdende bekrachtiging van diverse koninklijke besluiten genomen krachtens de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen, en het bij wet van 8 januari 2012 opgeheven koninklijk besluit van 2 september 2008 betreffende de regels met betrekking tot de vaststelling van en de controle op het totaal inkomen en de billijke winstmarge, de algemene tariefstructuur, het saldo tussen kosten en ontvangsten en de basisprincipes en procedures inzake het voorstel en de goedkeuring van de tarieven, van de rapportering en kostenbeheersing door de beheerders van de distributienetten voor aardgas, zoals bekrachtigd bij wet van 15 december 2009 houdende bekrachtiging van diverse koninklijke besluiten genomen krachtens de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen;

Technisch reglement distributie elektriciteit: Door de VREG opgestelde technisch reglement voor het beheer van het elektriciteitsdistributienet conform artikel 4.2.1. van het Energiedecreet (beschikbaar op www.vreg.be);

Technisch reglement distributie gas: Door de VREG opgestelde technisch reglement voor het beheer van het aardgasdistributienet conform artikel 4.2.1. van het Energiedecreet (beschikbaar op www.vreg.be);

Uitbreidingsinvesteringen: De investeringen die betrekking hebben op de aansluiting van nieuwe netgebruikers op het distributienet en versterkingen van het bestaande net om te kunnen voldoen aan een algemene toename van het volume aan vervoerde energie;

VEA: Vlaams Energieagentschap;

Verdeelsleutel: Elke sleutel gebruikt voor de toewijzing van kosten aan prestaties wanneer er geen rechtstreeks oorzakelijk verband bestaat en/of gemeten kan worden tussen de kosten en de prestaties;

Vervaardigingsprijs: Dit begrip is van toepassing op intern vervaardigde activa waarbij alle directe kosten mogen geactiveerd worden;

Vervangingsinvesteringen: Hebben betrekking op het vervangen van activa aan het einde van hun levensduur, investeringen in apparatuur voor de controle van het net en het verzamelen van informatie, verplaatsing van netten en investeringen ten behoeve van het milieu en maatregelen die worden genomen om leveringskwaliteit te verbeteren;

Volumerisico: Het risico over de mate waarin de inkomsten uit de periodieke distributienettarieven zullen afwijken van de verwachte inkomsten, ten gevolge van verschillen tussen werkelijke en verwachte afzetvolumes voor de tariefdragers;

Volumeverschil: Het verschil, na afloop van een periode, tussen de werkelijke en de gebudgetteerde opbrengsten uit de inning van de periodieke distributienettarieven;

Waarderingsregels: Elke onderneming bepaalt de regels die gelden voor de waardering van de inventaris en de jaarrekening. De vaststelling van de waarderingsregels moet rekening houden met de eigen kenmerken van de onderneming en is essentieel de verantwoordelijkheid van het bestuursorgaan van de onderneming. Dit bestuursorgaan zal naargelang de rechtsvorm van de onderneming de raad van bestuur zijn, de zaakvoerder, de ondernemer, de overheid, enz. De waarderingsregels moeten bovendien worden samengevat in de toelichting van de jaarrekening op een wijze die voldoende nauwkeurig is om een inzicht te verkrijgen in de toegepaste waarderingsmethoden.

2 Inleiding

Deze tekst omvat de definitieve methodologie ter vaststelling van de Vlaamse distributietarieven voor elektriciteit en gas voor de kalenderjaren 2015 en 2016, die samen de eerstvolgende reguleringsperiode omvatten. Zij kwam tot stand na een eerste publieke consultatie van de VREG over een voorstel van tariefmethodologie die werd opgestart op 7 oktober 2013 en liep tot 6 december 2013, gevolgd door een aanvullende, kleinere publieke consultatie van 27 februari 2014 tot en met 30 april 2014 en finaal gevolgd door een publieke consultatie omtrent de tariefmethodologie lopende van 15 juli 2014 tot en met 31 augustus 2014⁵. Naar aanleiding van de door stakeholders ingediende zienswijzen op deze laatste publieke consultatie kon de VREG de voorgestelde tariefmethodologie vertalen naar een definitieve tekst en een definitief rapporterings- en berekeningsmodel.

[De tariefmethodologie werd geüpdatet i.h.k.v. de vaststelling van de distributietarieven voor 2016 na een publieke consultatie die liep van 9 juli 2015 t.e.m. 8 september 2015.]⁶

⁵ De consultaties over het voorstel van methode tot vaststelling van de distributietarieven voor elektriciteit en aardgas, evenals de consultatieverslagen, zijn beschikbaar op <http://www.vreg.be/consultatie>

⁶ Toegevoegd bij beslissing van de VREG van 5 oktober 2015.

3 Toepassingsgebied

3.1 Distributienetbeheerders

Deze tariefmethodologie resulteert in de Vlaamse distributienettarieven voor elektriciteit en aardgas van de elektriciteits- en aardgasdistributienetbeheerders actief in het Vlaams Gewest [...] ⁷.

In de 22 enclaves van de gemeente Baarle-Hertog op Nederlands grondgebied treedt Enexis BV op als aardgasdistributienetbeheerder. Binnen deze enclaves bevinden zich enclaves van het Nederlandse Baarle-Nassau. Het lokale aardgasdistributienet is dan ook sterk verweven met dit van Nederland. De VREG laat de Autoriteit Consument en Markt in Nederland (ACM) de toezichhoudende rol blijven uitoefenen voor de aardgasdistributienetgebruikers in de enclaves aangesloten bij Enexis, inclusief de vaststelling van de tariefstructuren en tarieven. De door ACM toegepaste tariefmethodologie beschouwt de VREG als een volwaardig alternatief met voldoende incentives voor de aardgasdistributienetbeheerder tot kostenefficiënt netbeheer. Per briefwisseling ⁸ werd door de VREG contact opgenomen met de ACM teneinde voor Enexis tot een afspraak te komen voor de periode vanaf 01/01/2015.

3.2 Gewestgrensoverschrijdende distributienetbeheerders

De [...] ⁹ gewestgrensoverschrijdende distributienetbeheerders opereren zowel in het Vlaamse als het Waalse Gewest. Hun activa, passiva, kosten en opbrengsten m.b.t. de elektriciteits- en aardgasdistributie worden ten behoeve van de tariefmethodologie verdeeld tussen de gewesten op basis van welbepaalde objectieve, transparante en niet-discriminatoire criteria (zie [bijlage 3](#)). De verdeling van deze data over beide gewesten wordt aan de hand van een [...] ¹⁰ [rapport van feitelijke bevindingen] ¹¹ door de commissaris [...] ¹² aan de VREG gerapporteerd (zie par 9.1). [...] ¹³

⁷ Geschrappt bij beslissing van de VREG van 5 oktober 2015.

⁸ Brief per 23 september 2014 betreffende 'Tarieven aardgasdistributie Enexis'.

⁹ Geschrappt bij beslissing van de VREG van 5 oktober 2015.

¹⁰ Geschrappt bij beslissing van de VREG van 5 oktober 2015.

¹¹ Toegevoegd bij beslissing van de VREG van 5 oktober 2015.

¹² Geschrappt bij beslissing van de VREG van 5 oktober 2015.

¹³ Geschrappt bij beslissing van de VREG van 5 oktober 2015.

4 Economische regulering van distributienetbeheerders

4.1. Natuurlijk monopolie

De elektriciteits- en aardgasdistributienetbeheerders bezitten in hun werkgebied het natuurlijk monopolie op de verdeling van elektriciteit en aardgas. Dit monopolie wordt maatschappelijk aanvaard omdat het als de beste oplossing wordt beschouwd. Het zou niet zinvol zijn om meerdere bedrijven toe te laten dergelijke netwerken naast elkaar te laten aanleggen. Anderzijds creëert dit de noodzaak tot economische regulering van deze ondernemingen. Monopolies zijn ongewenst gezien de vele nadelen die ermee geassocieerd worden, zoals te hoge prijzen voor klanten, een weinig efficiënte interne werking en een verminderde productiviteit. Daarnaast verwacht de samenleving dat de energienetwerken veilig, betrouwbaar en betaalbaar zijn. Het is de taak van een regulator om de economische regulering uit te werken, met inachtneming van de richtlijnen die hieromtrent door de overheid worden opgelegd.

4.2. Modellen voor economische regulering

Algemeen en enigszins vereenvoudigd kan gesteld worden dat men de mogelijkheid heeft om op twee verschillende wijzen de distributienettarieven te reguleren: via rendementsregulering of via inkomsten- (of prijs-)regulering. Hierop wordt in de volgende paragrafen (respectievelijk par. 4.2.1 en par. 4.2.2) bij wijze van inleiding verder ingegaan. Vervolgens wordt (in par. 4.2.3) de opbouw van de tariefmethodologie volgens de inmiddels opgeheven tarieven-KB's 2008 besproken.

4.2.1. Rendementsregulering

Onder een rendementsregulering, ook bekend als cost-plus-regulering, zullen de distributienettarieven de door de distributienetbeheerder gemaakte en te maken kosten moeten weerspiegelen, waarbij de regulator er op toeziet dat daarin een billijke winstmarge voor het geïnvesteerde kapitaal is opgenomen. De taak van de regulator bestaat er dan in elk teveel aan winst, wat maatschappelijk onaanvaardbaar zou zijn, af te romen en als korting in de volgende distributienettarieven te verwerken of omgekeerd, indien er onvoldoende winst zou zijn, er voor te zorgen dat het tekort aan inkomsten wordt gecompenseerd door een stijging van de daaropvolgende distributienettarieven.

De methode werd wereldwijd veel gebruikt in de economische regulering van monopolies, tot een tiental jaar geleden. De vrees bestond initieel dat de ondernemingen woekerwinsten zouden genereren en men wou dit verhinderen door de vaststelling van de winst. Men kende dan een gewaarborgde winst toe op het geïnvesteerde kapitaal. De overige kosten werden integraal doorgerekend aan de distributienetgebruikers, met als groot voordeel voor de distributienetbeheerder dat hij de prijsfluctuaties in zijn inputfactoren aan hen kon doorgeven.

Er zijn belangrijke nadelen aan rendementsregulering. Het belangrijkste is ongetwijfeld het totale gebrek aan incentive voor de distributienetbeheerder om efficiënt, doelmatig en kostenbewust te presteren. Hij zou misschien op bepaalde kosten kunnen besparen, maar voelt geen behoefte dit aan de regulator mee te delen. Hij heeft de garantie dat alle kosten zullen terugverdiend worden via de nettarieven en dat hij geen boekhoudkundig verlies zal lijden. Alhoewel niet cruciaal in deze beoordeling, kan toch ook de vraag gesteld worden of de kennis over deze situatie een invloed heeft op de houding van zijn leveranciers. Een algemeen gevolg van rendementsregulering is dat de risico's m.b.t. het distributienetbeheer veel minder gedragen worden door de distributienetbeheerder, die nochtans de beslissingen neemt, en veel meer door de distributienetgebruikers.

Om inefficiënties bij de distributienetbeheerders tegen te gaan en de tarieven in de mate van het mogelijke onder controle te houden, zal een samenleving bij een rendementsregulering van de regulator verwachten dat hij de door de distributienetbeheerder gemaakte en gebudgetteerde kosten verwerpt indien deze onredelijk of niet noodzakelijk zijn. Idealiter zou de regulator dan voor iedere distributienetbeheerder en voor iedere gereguleerde activiteit, iedere kost op redelijkheid en noodzakelijkheid moeten onderzoeken. Dit is door de omvang van de taak praktisch zo goed als onmogelijk (tenzij de samenleving de regulator hiervoor de nodige mensen en middelen zou wensen te geven). Bovendien is de beoordeling door de regulator van de redelijkheid en noodzakelijkheid van kosten niet eenduidig en zullen zijn opmerkingen meestal aanleiding geven tot discussie met de gereguleerde ondernemingen. De regulator zou daarnaast ook verborgen potentiële kostenbesparingen bij de ondernemingen moeten identificeren en vervolgens aan hen opleggen maar hij kampt in zijn relatie met de ondernemingen met een informatieachterstand. Hij moet indringen in de sector, in de verschillende markten en in de werking en de leiding van elk afzonderlijk bedrijf. Indien de regulator dit toezicht grondig uitoefent, zijn de administratieve lasten en kosten, zowel bij de regulator als de ondernemingen, zeer groot.

De berekeningswijze voor de gegarandeerde winst van de distributienetbeheerder, welke bij een rendementsregulering wordt bepaald op basis van het geïnvesteerd vermogen, blijkt in deze methode cruciaal. Indien het rendement op het geïnvesteerde kapitaal voldoende interessant is, kan de distributienetbeheerder, in het belang van zijn aandeelhouders, de voorkeur geven aan het nemen van beslissingen die bijdragen aan een toename van de winst door onnodig veel of duur te investeren in het distributienet. Anderzijds stelt de theorie dat indien de winstmarge door de regulator op een te laag niveau zou zijn vastgelegd, de voor de kapitaalmarkt oninteressante vermogensvergoeding zou leiden tot onvoldoende investeringen in het netwerk.

De rendementsregulering zorgt tevens voor een complex administratief proces van vaststelling van de tarieven. De distributienettarieven worden bepaald op basis van een combinatie van enerzijds nieuwe budgetten en anderzijds de verwerking van historische saldi m.b.t. werkelijke kosten en opbrengsten.

4.2.2. *Inkomstenregulering*

Bij een zuivere inkomstenregulering verkrijgt de distributienetbeheerder zijn inkomsten uit de inning van de distributienettarieven en zijn er geen nacalculaties voor eventuele tekorten of overwinsten. Het niveau van de inkomsten uit de distributienettarieven wordt jaarlijks geïndexeerd met o.a. het inflatiecijfer. De distributienetbeheerder ontvangt aldus een krachtige impuls tot kostenefficiënt netbeheer.

De regulator hoeft niet in te dringen in de werking van de distributienetbeheerder om mogelijke efficiëntiewinsten te identificeren en af te dwingen. Hij hoeft de gemaakte of gebudgetteerde kosten niet te beoordelen op redelijkheid en noodzakelijkheid om deze vervolgens te kunnen aanvaarden of verwerpen. De methode erkent m.a.w. de informatieachterstand van de regulator ten opzichte van het management van de onderneming. De administratieve lasten voor zowel regulator als distributienetbeheerder zijn beperkt, o.a. ook wegens het ontbreken van de nacalculaties en bijhorende tariefcorrecties zoals in een rendementsregulering. Tegelijk kan de methode zeer transparant en voorspelbaar zijn voor de distributienetbeheerders die de autonomie en controle over hun eigen werking behouden. Eerder dan de impact van marktprijzen voor inputfactoren rechtstreeks door te rekenen aan de distributienetgebruikers zoals bij rendementsregulering, wordt de distributienetbeheerder hier voor zijn verantwoordelijkheid geplaatst en uitgedaagd om zijn kennis en kunde maximaal uit te breiden en aan te wenden. Hij is immers beter gepositioneerd dan de distributienetgebruikers om op de prijzen van de inputfactoren een invloed uit te oefenen. De regulator kan na afloop van de reguleringsperiode volgens zijn tariefmethode een nieuwe inkomstenplafonnering opleggen, bijvoorbeeld op basis van de prestaties van de distributienetbeheerders in de afgelopen jaren. Indien de distributienetbeheerders de verwachte

efficiëntie- en productiviteitswinsten hebben gecreëerd, kunnen deze dan voor de distributienetgebruiker resulteren in een tariefdaling.

Algemeen wordt in deze methode een zogenaamde x-factor als correctie op de jaarlijkse prijsstijging volgens de inflatie ingevoerd. De inkomsten mogen jaarlijks stijgen met een factor '1+inflatie-x'. De waarde x kan aangeven in hoeverre de onderneming een bijkomende inspanning dient te leveren om zijn efficiëntie en productiviteit te verhogen. Immers, twee distributienetbeheerders kunnen eenzelfde inkomstenplafond hebben maar met elk een verschillende efficiëntie. Het is dan de bedoeling dat het minst efficiënte bedrijf de grootste inspanning doet om zijn kosten te verlagen. Daarnaast kan de regulator vooraf ook een algemene productiviteitsgroei vaststellen of vooropstellen en die toepassen op alle bedrijven. Het is eveneens mogelijk dat de sector van de distributienetbeheerders op een bepaald ogenblik geconfronteerd wordt met stijgende kosten ten gevolge van een nieuwe investeringsgolf en de regulator dit dan vertaalt in een verhoging van het inkomstenplafond.

Indien een onderneming onder dergelijke regulering zou overdrijven in kostenbesparingen, kan dit ten koste gaan van de kwaliteit van de door haar geleverde dienstverlening. Het is daarom gebruikelijk dat deze methode vervolledigd wordt met een bijkomende financiële beloning (of bestraffing) voor prestaties op het vlak van kwaliteit (de zogenaamde kwaliteitsterm q).

4.2.3. *Hybride model volgens tarieven-KB's 2008*

De tariefmethode volgens de inmiddels opgeheven tarieven-KB's 2008 die aan de basis lag van de huidige (tarieven 2012 verlengd tot en met 2014) distributienettarieven voor elektriciteit en aardgas, kan gezien worden als een samenvoeging van een rendementsregulering en een inkomstenregulering, waarbij de winstmarge gegarandeerd werd in het gedeelte rendementsregulering. De inkomstenregulering beperkte zich tot een budget voor bepaalde kosten, zonder ingebouwde winstmarge. De kosten van de distributienetbeheerders werden opgedeeld in een, in geldelijke waarde, grote groep die onderworpen werd aan een rendementsregulering en een kleinere groep waarop een plafonnering met ex post indexatie¹⁴ werd toegepast.

De VREG is van oordeel dat deze recent gehanteerde tariefmethode best niet meer onder deze vorm wordt verder gezet. Ten eerste is de belangrijke reguleringsvorm in het hybride model, deze waarin de regulator de kapitaalkostenvergoeding voorziet, de rendementsregulering. De belangrijke nadelen hieraan verbonden werden hierboven reeds vermeld (par. 4.2.1). Ten tweede was de combinatie met een inkomstenplafonnering niet optimaal omdat het niet geheel onmogelijk was voor een gereguleerde onderneming om door een andere bedrijfsvoering de kosten onder de inkomstenplafonnering te vervangen door kosten onder de rendementsregulering. Door deze loutere verschuiving van kosten werd de distributienetbeheerder dan beloond met een extra winst, ten gevolge van de mindere benutting van het budget van kosten in de inkomstenregulering. Het was hier ook de moeilijke taak van de regulator om toe te kijken op de redelijkheid en noodzakelijkheid van deze kostenbewegingen.

Daarnaast ziet de VREG nog andere elementen. Er is een aanzienlijke administratieve last voor zowel de regulator als de distributienetbeheerder. De tarieven worden vastgesteld op basis van budgetten in combinatie met saldi ontstaan tussen enerzijds werkelijke kosten en inkomsten en anderzijds de oude budgetten waarbinnen bovendien een onderscheid is tussen kosten met rendementsregulering en kosten met inkomstenregulering. De regulator tracht daarbij de redelijkheid en noodzaak van de kosten te beoordelen en vraagt daartoe het nodige detail in de rapportering.

De jaarrekeningen van de distributienetbeheerders tonen aan dat er op de kosten met inkomstenbegrenzing door alle Vlaamse elektriciteits- en aardgasdistributienetbeheerders extra winsten werden gemaakt. Dit wijst op de aanwezigheid van de incentive tot efficiëntie bij

¹⁴ Aanpassing van het oorspronkelijke budget (op basis van een verwachte index) aan de werkelijke index.

inkomstenregulering of toont aan dat een regulator effectief kampt met een informatieachterstand ten opzichte van de ondernemingen.

De saldi die ontstaan tussen de werkelijke kosten en de werkelijke inkomsten uit distributietarieven kunnen in een rendementsregulering normaal snel verwerkt worden in de volgende distributietarieven. Het biedt geen bepaald voordeel de saldi een tijd niet door te rekenen en op te bouwen, zeker omdat dit uiteindelijk kan leiden tot tariefschokken. In de tarieven-KB's 2008 werd opgelegd te werken met distributietarieven voor een reguleringsperiode van vier jaar. Een periode van vier jaar is aannemelijk voor het onderdeel inkomstenregulering maar kan een risico vormen onder een rendementsregulering. De botsende onderliggende tariefmethoden binnen een reguleringsperiode maken het geheel, naar het oordeel van de VREG, weinig flexibel en transparant.

Gezien de vermelde beperkingen en nadelen, eigen aan het hybride model volgens tarieven-KB's 2008, zal de VREG een aangepaste tariefmethodologie toepassen.

5 Economische regulering door VREG

5.1. Algemene uitgangspunten

In 2012 heeft de CREG beslist om de toen geldende tarieven te verlengen voor een periode van 2 jaar, zijnde de jaren 2013 en 2014. De CREG zag zich daartoe genoodzaakt als gevolg van de inwerkingtreding van de wet van 8 januari 2012, waardoor de procedure voor de vaststelling van een tarifaire methodologie volledig opnieuw moest worden opgestart.¹⁵ Mede daardoor, en ook omdat het inmiddels almaar duidelijker werd dat de bevoegdheid inzake distributienettarieven zou overgaan naar de Gewesten, ontbreekt het heden aan een tariefmethodologie. Bij gebrek aan een bestaande tariefmethodologie en omdat de verlenging van de distributienettarieven afloopt op 31 december 2014 dient de VREG nu een nieuwe tariefmethodologie voor te stellen. In deze paragraaf wenst de VREG te verduidelijken met welke elementen hij alvast wenst rekening te houden bij de opbouw van een nieuwe tariefmethodologie. De hier opgesomde punten zijn niet limitatief.

5.1.1. *Stimuleren van efficiënte bedrijfsvoering*

De VREG is van oordeel, conform de bepalingen van Richtlijn 2009/72/EG en Richtlijn 2009/73/EG, dat de distributienetbeheerders passend moeten gestimuleerd worden tot een kostenefficiënte, doelmatige uitvoering van de gereguleerde activiteiten. De tariefmethode zal in de mate van het mogelijke voor deze ondernemingen, die worden gekenmerkt door een natuurlijk monopolie, een vorm van competitieve omgeving nabootsen.

5.1.2. *Erkenning van principe van informatieasymmetrie*

De methode dient het in de studies en de literatuur algemeen gekende principe van de informatieachterstand van de regulator ten opzichte van de gereguleerde onderneming te erkennen en te respecteren. Het netbedrijf heeft een informatievoorsprong ten opzichte van de regulator. Het weet beter dan wie ook waar processen en procedures intern kunnen geoptimaliseerd worden en er opportuniteiten voor kostenbesparingen liggen. Toch zal de onderneming niet geneigd zijn om deze informatie te delen met de regulator opdat hij de distributienettarieven niet vooraf zou verlagen.

De regulator hoeft bij voorkeur geen uitspraak te doen over de redelijkheid en noodzakelijkheid van gemaakte of gebudgetteerde kosten van een distributienetbeheerder in de uitoefening van zijn gereguleerde activiteiten. De distributienetbeheerder moet dan echter ook zelfstandig de verantwoordelijkheid en de gevolgen kunnen dragen voor zijn acties in de bedrijfsvoering en voor de kosten die hij in dat kader maakt.

Het principe van de informatieasymmetrie leidt er ook toe dat de rapportering van kosten, inkomsten, volumes en andere informatie door de distributienetbeheerders aan de regulator best gebeurt op een gestructureerde manier en best wordt vergezeld van een [...] ¹⁶ [rapportering door] ¹⁷ de commissaris.

¹⁵ Wet van 8 januari 2012 tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen, *BS* 11 januari 2012.

¹⁶ Geschrapt bij beslissing van de VREG van 5 oktober 2015.

¹⁷ Toegevoegd bij beslissing van de VREG van 5 oktober 2015.

5.1.3. *Stabiel regulator kader*

De VREG wenst in zijn beslissingen m.b.t. de tariefmethodologie o.a. rekening te houden met het regulator risico en de invloed op de kapitaalverschaffers. De tariefmethode moet transparant en in de mate van het mogelijke stabiel en voorspelbaar zijn, niet beïnvloed door een ogenblikkelijk moment in een bedrijfs-, product- of procescyclus. Willekeurig en discriminatoir optreden door de regulator met impact op de distributienettarieven moet uitgesloten worden. De methode gaat uit van het principe van bedrijfscontinuïteit. Effecten of resultaten kunnen tijdelijk negatief of positief zijn, afhankelijk van de positie in een cyclus, maar mogen geen tijdelijke aanpassing op maat vragen aan de tariefmethode. Er moet vermeden worden dat overdreven aandacht voor tijdelijke effecten de stabiliteit, effectiviteit en geloofwaardigheid van de tariefmethode aantasten.

5.1.4. *Transparantie*

De tariefmethode dient transparant te zijn. De regulator zal de opbouw van de methode verantwoorden en publiek consulteren. In de mate van het mogelijke wordt de voorstelling van formules, rekenschema's en rapporteringen eenvoudig gehouden en stapsgewijs opgebouwd.

5.1.5. *Administratieve efficiëntie*

De tariefmethode mag voor de gereguleerde onderneming en de regulator niet tot een overdreven zware administratieve belasting en bijhorende maatschappelijke kostprijs leiden. Het algemeen streven naar efficiëntiewinsten moet dus ook blijken uit de procedures m.b.t. de distributienettarieven.

5.1.6. *Vermijden van tariefschokken*

De VREG wil trachten te vermijden dat de distributienetgebruikers worden geconfronteerd met grote op- of neerwaartse schokken in hun distributienettarieven. Bedrijven en particulieren hebben immers nood aan vrij stabiele nettarieven op basis waarvan zij voor zichzelf op korte termijn kostenprojecties kunnen maken. Ondanks deze intentie zullen schommelingen in de distributienettarieven niet kunnen uitgesloten worden wanneer deze het gevolg zijn van de loutere toepassing van de tariefmethodologie, als resultaat van bijzondere omstandigheden of ten gevolge van een korte reguleringsperiode. In dat geval zal de VREG overeenkomstig par. 5.1.3 niet willekeurig wensen in te grijpen. De kennis en ervaring kan eventueel wel gebruikt worden bij de verdere ontwikkeling van de methodologie.

5.2. Keuze voor inkomstenregulering met uitzondering voor exogene kosten

Daarin gesteund door de Richtlijn 2009/72/EG en Richtlijn 2009/73/EG is de VREG van oordeel dat een economische regulering noodzakelijk is waarin de distributienetbeheerders een duidelijke incentive krijgen tot kostenefficiënte bedrijfsvoering. Hij wenst de tariefmethodologie dan ook uit te bouwen vertrekkende van het ideaal van een zuivere inkomstenregulering. Er wordt m.a.w. afgestapt van de vorige hybride en grotendeels rendementsgeoriënteerde tariefmethodologie en overgegaan naar een reguleringspraktijk die op passende wijze de kostenefficiëntie bij de distributienetbeheerders stimuleert.

Exogene kosten

De Vlaamse distributienetbeheerders hebben geen invloed op een aantal kosten, waaronder de kosten voor de aan minimumsteun op te kopen groenestroomcertificaten en voor de aan distributienetgebruikers uit te betalen premies voor rationeel energiegebruik, louter ontstaan vanuit een hun door de overheid opgelegde openbare dienstverplichting. Tevens dient een oplossing gevonden te worden voor de in het verleden, onder de vorige tariefreguleringen, opgebouwde kosten/opbrengsten in de regulatoire rekeningen¹⁸. De VREG noemt deze door de distributienetbeheerder niet-beïnvloedbare kosten in zijn tariefmethodologie *exogene kosten*, omdat ze buiten de controle van de distributienetbeheerders liggen. Het is dan noodzakelijk om ze weg te halen uit de inkomstenregulering en op een andere wijze te behandelen.

De voorziene inkomsten uit distributienettarieven ter dekking van de exogene kosten zullen desgevallend jaarlijks kunnen worden bijgesteld naargelang de evolutie van de exogene kosten en de werkelijke ontvangsten uit de distributienettarieven. De ontstane saldi tussen de werkelijke exogene kosten en de werkelijke opbrengsten ter dekking van de exogene kosten zijn voor rekening van de distributienetgebruikers. Deze mogelijkheid tot jaarlijkse update kan vermijden dat een te groot saldo zich over meerdere jaren zou opbouwen en bij zijn verwerking in de distributienettarieven een tariefschok zou veroorzaken. Het draagt tevens bij aan de transparantie over de impact van nieuwe externe beslissingen m.b.t. de exogene kosten. De exogene kosten worden verder gedetailleerd besproken (par. 5.4).

Niet-exogene kosten

Het inkomen van een distributienetbeheerder uit zijn distributienettarieven zal enerzijds dienen voor zijn exogene kosten en anderzijds voor zijn *niet-exogene kosten*. Deze laatste kostengroep is onderhevig aan een inkomstenregulering waarin door de VREG een kapitaalkostenvergoeding wordt opgenomen. Welke kosten de niet-exogene kosten zijn, wordt verder in de tekst verduidelijkt (par. 5.3).

Overige kosten

Niet alle kosten van een distributienetbeheerder worden door de VREG beschouwd ter bepaling van zijn toegelaten inkomen. Bijvoorbeeld de kosten van boetes die de distributienetbeheerder moet betalen, mogen niet aan de distributienetgebruikers doorgerekend worden. Deze zijn voor rekening van de distributienetbeheerder. Ook de boekhoudkundige kosten en opbrengsten in het kader van een winstverwerking door de distributienetbeheerder zijn niet relevant. Dit beperkt aantal kosten wordt in de tariefmethodologie *overige kosten* genoemd en worden o.a. vermeld in par. 5.3.2. Aldus kan een opdeling van de kosten van de distributienetbeheerder gemaakt worden volgens Tabel 1.

Tabel 1 Indeling kosten van de distributienetbeheerder in tariefmethodologie

Kosten van de distributienetbeheerder Gereguleerde activiteit		
Exogene kosten	Niet-exogene kosten	Overige kosten
Voor rekening van de distributienetgebruikers	Verrekening naar distributienettarieven via inkomstenregulering	Voor rekening van de distributienetbeheerder

¹⁸ In afwachting van de uitspraak in een lopende rechtszaak aangespannen door de Infrac-DNB's betreffende onder meer welke regulator bevoegd is m.b.t. vaststelling van de exploitatiesaldi.

De VREG zal bijgevolg een toegelaten inkomen uit periodieke distributienettarieven bepalen per distributienetbeheerder en per jaar van de reguleringsperiode met onderscheid tussen exogene, niet-exogene en overige kosten. De inkomsten voor de exogene kosten zijn op maat van de exogene kosten waarmee de individuele distributienetbeheerder wordt geconfronteerd. De inkomsten voor de niet-exogene kosten volgen uit een bevorderende inkomstenregulering toegepast op de groep van distributienetbeheerders binnen eenzelfde activiteit ter stimulering van een efficiënte bedrijfsvoering, zoals verder in de tekst verduidelijkt. De distributienetbeheerder zal het toegelaten inkomen vervolgens omzetten tot een tariefvoorstel voor periodieke distributienettarieven.

Uitwerking tot formule

De formule ter berekening van het toegelaten inkomen (EUR) van een distributienetbeheerder i uit zijn periodieke distributienettarieven in het jaar j binnen een lopende reguleringsperiode, vervolgens te vertalen door de distributienetbeheerder naar zijn periodieke distributienettarieven voor dat jaar j , is de volgende formule 1:

$$TI_{j,i} = TI_{n-ex,j,i} + TI_{ex,j,i} = \sum_{\forall \text{ klanten}} (\sum_{\forall \text{ diensten}} (t_{j,i} \times v_{rp,i}))$$

formule 1

Met hierin:

$TI_{j,i}$ *Het door de VREG voor het jaar j voor de distributienetbeheerder i toegelaten totale inkomen uit zijn periodieke distributienettarieven (EUR).*

$TI_{n-ex,j,i}$ *Het door de VREG in het jaar j voor distributienetbeheerder i toegelaten inkomen (EUR) uit zijn periodieke distributienettarieven voor de kosten van de distributienetbeheerder die als niet-exogeen worden beschouwd. Er wordt in de bepaling van het inkomen een onderscheid gemaakt tussen het inkomen voor het eerste jaar van een nieuwe reguleringsperiode (2015) en het daaropvolgend jaar (2016).*

Voor het eerste jaar van de reguleringsperiode (2015) worden deze inkomsten bepaald uit de recente historische kosten van de distributienetbeheerders en de door de VREG vastgestelde vermogenskostenvergoeding. (Dit wordt verder verduidelijkt onder par. 5.3 en par. 5.6.)

Voor het tweede jaar van de reguleringsperiode (2016), wordt dit inkomen door indexering afgeleid uit het inkomen van het voorafgaande jaar (2015), volgens formule 2.

$$TI_{n-ex,2016,i} = TI_{n-ex,2015,i} \times (1 + CPI - x + q_i)$$

formule 2

Met hierin:

CPI *Het in het jaar 2015 laatst mogelijke, gelet op de timing ter voorbereiding van de nieuwe distributienettarieven, beschikbare inflatiecijfer volgens de evolutie jaar op jaar van de consumptieprijsindex (zie verder onder 5.6.2.4). (-)*

x *De x -waarde door de VREG vastgesteld per reguleringsperiode, positieve of negatieve waarde, van toepassing op alle distributienetbeheerders (zie verder onder par. 5.6.2). (-)*

q_i *De q -waarde door de VREG vastgesteld voor distributienetbeheerder i en per reguleringsperiode, als prikkel voor de distributienetbeheerder*

voor het leveren van een kwaliteitsvolle dienstverlening (zie verder onder par. 5.11). (-)

$TI_{ex,j,i}$ Het door de VREG voor het jaar j voor de distributienetbeheerder i toegelaten inkomen uit zijn periodieke distributienettarieven ter dekking van de kosten van de distributienetbeheerder die in de tariefmethodologie als exogeen worden beschouwd (EUR):

$$TI_{ex,j,i} = TI_{ex,j,budget,i}$$

formule 3

Met hierin:

$TI_{ex,j,budget,i}$ Het door de VREG aanvaarde budget van distributienetbeheerder i aan verwachte exogene kosten in het jaar j , dat een geplande afbouw van in het verleden opgebouwde regulatoire rekeningen kan omvatten. (EUR)

$t_{j,i}$ Het periodiek distributienettarief van de distributienetbeheerder i voor jaar j voor een bepaalde klantengroep en een bepaalde categorie in de tariefstructuur (zie verder par. 6). (EUR/tariefdrager)

$V_{rp,i}$ Het rekenvolume van distributienetbeheerder i voor het periodieke distributienettarief $t_{j,i}$, dit is het vooraf vastgestelde jaarvolume van de overeenstemmende tariefdrager (zie verder par.5.7). (eenheid van de tariefdrager)

5.3. Niet-exogene kosten

De VREG zal voor de niet-exogene kosten een bevorderende regulering toepassen die de distributienetbeheerder prikkelt tot een duurzaam en kostenbewust beheer van zijn distributienet. Hiertoe zal de VREG per distributienetbeheerder een bepaald toegelaten inkomen uit periodieke distributienettarieven per jaar bepalen ($TI_{n-ex,j,i}$ in formule 1).

Het startbudget in het eerste jaar van een nieuwe reguleringsperiode (kalenderjaar 2015 voor deze reguleringsperiode) zal bepaald worden op basis van de recente historische evolutie van de niet-exogene sectorkosten en het aandeel van de individuele distributienetbeheerder daarin. Dit berekeningsproces wordt verder toegelicht (par. 5.6.2).

Er zijn drie groepen van niet-exogene kosten:

1. de afschrijvingen
2. de operationele nettokosten
3. de kapitaalkostenvergoeding.

Het zijn kosten die ex-post gerapporteerd worden door de distributienetbeheerders aan de VREG over de meest recente, voorbije jaren, met een uitzondering van de kapitaalkostenvergoeding, waarvan de hoogte door de regulator wordt vastgesteld.

In formulevorm worden de drie niet-exogene kosten samen weergegeven volgens formule 4 voor een bepaalde distributienetbeheerder i voor een bepaald jaar j uit het recente verleden:

$$TK_{j,i} = AF_{j,i} + OK_{j,i} - OO_{j,i} + KK_{j,i}$$

formule 4

Met hierin:

- $TK_{j,i}$ De niet-exogene kosten van distributienetbeheerder *i* voor het afgelopen jaar *j* die zullen meegenomen worden in de berekening door de VREG ter bepaling van het toegelaten inkomen per distributienetbeheerder uit zijn periodieke distributienettarieven voor niet-exogene kosten in het eerste jaar van de volgende reguleringsperiode (2015). (EUR)
- $AF_{j,i}$ De afschrijvingen van distributienetbeheerder *i* op zijn gereguleerde activa in het jaar *j* (par. 5.3.1). (EUR)
- $OK_{j,i}$ De operationele kosten van distributienetbeheerder *i* voor zijn gereguleerde activiteiten in het jaar *j* (par. 5.3.2). (EUR)
- $OO_{j,i}$ De operationele opbrengsten van distributienetbeheerder *i* in het jaar *j*, niet verkregen uit de inning van de periodieke distributienettarieven (par. 5.3.2). (EUR)
- $KK_{j,i}$ De door de VREG vastgestelde kapitaalkostenvergoeding voor distributienetbeheerder *i* gerelateerd aan zijn gereguleerde activa in het jaar *j* (par. 5.3.3). (EUR)

De hierbij in rekening te brengen afschrijvingen en operationele nettokosten zijn de werkelijke kosten die hun oorsprong vinden in het beschouwde historische kalenderjaar. Onder de vorige tariefmethodologieën dienden saldi m.b.t. bepaalde niet-exogene kosten in de boekhouding overgeboekt te worden van de resultatenrekening naar de balans en omgekeerd (de regulatorische rekeningen). Hierdoor geeft de boekhouding dus geen weerspiegeling van de werkelijke kosten en -opbrengsten die in het desbetreffende boekjaar gemaakt werden. Om die reden dienen de waarden in de boekhouding te worden gecorrigeerd met deze respectievelijke overboekingen en terugnames tussen de resultatenrekening en de balans om op die manier de werkelijke kosten van het boekjaar in rekening te nemen.

De drie soorten van kosten worden hieronder verder toegelicht. Meer specifieke informatie is opgenomen in het bijhorende rapporteringsmodel voor de niet-exogene kosten.

5.3.1. Afschrijvingen

De jaarlijkse (terugneming van) (uitzonderlijke) afschrijvingen en waardeverminderingen van de immateriële- en materiële vaste activa door de distributienetbeheerder (MAR klasse 6301, 6302, 6308, 6309, 6601, 6602, 7600 en 7601) gebruikt in de uitoefening van zijn distributieactiviteit, volgens de afschrijvingspercentages in de regulatorische boekhoudkundige voorschriften van de regulator (zie verder par. 7), worden beschouwd als niet-exogene kosten.

Ook de jaarlijkse afboeking van de meerwaarden op de historische indexatie en in de initiële waarde van het gereguleerd actief (d.i. de iRAB), eveneens volgens de regulatorische boekhoudkundige voorschriften van de regulator (zie verder par. 7), worden hierbij in beschouwing genomen.

De (terugneming van) (uitzonderlijke) afschrijvingen en waardeverminderingen van de boekhoudkundige rubrieken 'goodwill' (MAR klasse 212 en het aandeel in de hiermee samenhangende MAR klasse 6301, 6308, 6601 en 7600) en 'oprichtingskosten' (MAR klasse 20 en de hiermee samenhangende MAR klasse 6300 en 6600) worden niet in beschouwing genomen. Goodwill en

oprichtingskosten zijn namelijk per definitie geen activa die worden aangewend voor distributienetbeheer. Goodwill bijvoorbeeld, wat zou kunnen ontstaan bij de overname van een actief van de ene Vlaamse distributienetbeheerder door een andere Vlaamse distributienetbeheerder, kan aldus niet zorgen voor een stijging van de distributienettarieven bij de overnemer.

5.3.2. Operationele nettokosten

De operationele nettokosten die de distributienetbeheerder heeft gemaakt in het kader van zijn gereguleerde activiteit, d.w.z. de gemaakte operationele kosten met aftrek van de operationele opbrengsten, worden beschouwd als niet-exogene kosten.

Wat betreft de operationele opbrengsten worden logischerwijze de opbrengsten van een distributienetbeheerder uit de inning van zijn periodieke distributienettarieven, waaronder ook de distributienettarieven voor doorvoer, niet in mindering gebracht van zijn operationele kosten. De toegelaten inkomsten dienen immers ter bepaling van de periodieke distributienettarieven, inclusief deze voor doorvoer.

Voor de berekening van de operationele nettokosten wordt ten eerste gebruik gemaakt van de boekhoudkundige klassen vermeld in Tabel 2.

Tabel 2 MAR klassen i.v.m. operationele nettokosten

MAR klassen bevattende operationele kosten en opbrengsten			
Kosten		Opbrengsten	
MAR	Beschrijving	MAR	Beschrijving
60	Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen	70	Omzet, exclusief de omzet uit de periodieke distributienettarieven (cfr. supra)
61	Diensten en diverse goederen	71	Wijziging in de voorraad goederen in bewerking, gereed product en bestellingen in uitvoering
62	Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	72	Geproduceerde vaste activa
631/4	Waardeverminderingen op voorraden, bestellingen in uitvoering en handelsvorderingen		
640/8	Andere bedrijfskosten	74	Andere bedrijfsopbrengsten
649	Als herstructureringskosten geactiveerde bedrijfskosten		
66	Uitzonderlijke kosten	76	Uitzonderlijke opbrengsten

Ten tweede, indien de hierna volgende kosten en opbrengsten in bovenstaande lijst (Tabel 2) zijn opgenomen, dienen ze te worden verwijderd omdat ze niet worden beschouwd als operationele kosten of -opbrengsten voor verdere verwerking in de tariefmethodologie:

1. De kosten die als exogeen worden beschouwd.
 - Deze kosten worden op een andere wijze verwerkt in de tariefmethodologie (par. 5.4);
2. De andere niet-exogene kostengroepen:

- De afschrijvingen (par. 5.3.1), die algemeen niet als operationele kosten beschouwd worden;
 - De financiële kosten en -opbrengsten van de distributienetbeheerder evenals zijn transactiekosten m.b.t. aantrekken en vastleggen van financiering, voor zover deze niet onder financiële kosten en -opbrengsten worden geboekt, waarvoor de VREG de hoogte van de kapitaalkostenvergoeding in de tariefmethodologie voorziet (par. 5.3.3);
3. De burgerlijke geldboetes, administratieve geldboetes en strafrechtelijke geldboetes.
 - De VREG wenst geen toegelaten inkomsten te baseren op deze kosten, die het gevolg zijn van een incorrect handelen door de distributienetbeheerder. Deze kosten zijn voor rekening van de onderneming;
 4. De boekhoudkundige aanleg en afbouw van voorzieningen voor risico's en kosten (MAR klasse 635 t.e.m. 637, 662 en 762).
 - De VREG wenst geen invloed van de boekhoudkundige bewegingen rond voorzieningen in de tariefmethodologie ter bepaling van de distributienettarieven. Voorzieningen dienen ter dekking van bepaalde verliezen of kosten waarvan het bedrag nog niet vaststaat. De werkelijke kosten zijn onzeker. De VREG wenst de toegelaten inkomsten consequent te bepalen op basis van de werkelijke kosten in plaats van de voorzieningen hiervoor. Aldus wordt ook de mogelijkheid uitgesloten tot beïnvloeding van de berekening van het toegelaten inkomen door distributienetbeheerders via aanleg en afbouw van voorzieningen;
 5. De, in het verleden, door de CREG aan de distributienetbeheerder opgelegde correcties met betrekking tot zijn billijke vergoeding;
 - De distributienetbeheerder berekende eerst zelf zijn billijke vergoeding in de jaarrekening, volgens de instructies in de toenmalige tariefmethodologie, waarna de regulator de rapporteringen controleerde en desgevallend een correctie oplegde. De VREG beschouwt de impact van de correcties opgelegd door de CREG op de billijke vergoedingen van de distributienetbeheerder niet als operationele kosten en opbrengsten. Ze hebben betrekking op de kapitaalkostenvergoeding, waarvoor de VREG een afzonderlijke benadering hanteert (volgende paragraaf). Omdat de uitgevoerde correcties kunnen verweven zijn met andere opgelegde correcties, wordt aan de distributienetbeheerder gevraagd de correcties afzonderlijk toe te lichten (par. 9.6).
 6. De boekhoudkundige toevoeging en terugname van uitzonderlijke waardeverminderingen op financiële vaste activa (MAR klasse 661 en 761);
 - De financiële vaste activa (MAR klasse 28) worden niet in rekening genomen voor de bepaling van de kapitaalkosten (noch als onderdeel van de gereguleerde vaste activa, noch als onderdeel van het nettobedrijfskapitaal) en bijgevolg wordt ook haar impact op de resultatenrekening niet in beschouwing genomen ter bepaling van het toegelaten inkomen voor de niet-exogene kosten.
 7. Onderstaande aan de distributienetbeheerders aangerekende exploitatievergoedingen worden niet in rekening genomen bij de bepaling van de operationele nettokosten:
 - Door Infrac cvba aan de distributienetbeheerders binnen de Infrac groep aangerekende exploitatievergoeding voor immateriële- en materiële vaste activa geboekt in de balansen van Infrac cvba;

- Door Infracx Limburg aan Inter-Energa aangerekende exploitatievergoeding voor immateriële- en materiële vaste activa geboekt in de balansen van Infracx Limburg;

Door Etiz AGB (Autonoom Gemeentebedrijf Elektriciteit Izegem) aan Infracx West aangerekende exploitatievergoeding voor immateriële- en materiële vaste activa geboekt in de balansen van Etiz AGB. Deze exploitatievergoedingen omvatten zowel de afschrijvingskosten voor de beschouwde activa, die in de balansen van de derde partijen worden geboekt, als een billijke vergoeding welke gebaseerd is op de RAB. Voor de beschouwde referentieperiode 2010-2013 werd deze billijke vergoeding berekend o.b.v de billijke vergoeding die de CREG toepaste in de tariefmethodologie volgens de tarieven-KB's 2008 voor de reguleringsperiode 2009-2012. De VREG zal de activa in de tariefmethodologie veronderstellen als opgenomen in de activa van de distributienetbeheerder die de exploitatievergoeding betaalt. Deze opgenomen activa veroorzaken voor deze distributienetbeheerder in de tariefmethodologie dan volgende niet-exogene kosten: de afschrijvingskosten en de kapitaalkostenvergoeding. Voor de transparantie werd deze correctie door de VREG voorzien in de rapportering van de niet-exogene operationele kosten (tabel 9 in bijlage 5). Bijkomend kan worden opgemerkt dat de exploitatievergoeding die door Etiz AGB in 2010 en 2011 werd aangerekend aan Infracx West ook exploitatiekosten (zoals onderhoud, personeelskosten,...) omvatte. De VREG merkt op dat deze exploitatiekosten niet dienen te worden gecorrigeerd uit de operationele nettokosten. Vanaf 2012 is dit niet langer het geval vermits het personeel van Etiz AGB in 2012 werd overgedragen naar Infracx West.

- [
8. De door Elia en andere distributienetbeheerders aan de distributienetbeheerder aangerekende bedragen en de door de distributienetbeheerder aan zijn toegangshouders en andere distributienetbeheerders doorgerekende bedragen inzake federale bijdrage elektriciteit, als respectievelijk kosten en opbrengsten m.b.t. federale bijdrage elektriciteit.]¹⁹

De belastingen op het resultaat en de regularisering van belastingen en terugneming van fiscale voorzieningen (MAR klasse 67 en 77), de boekhoudkundige overboekingen naar en onttrekkingen aan de belastingvrije reserves (MAR klasse 68 en 78) en de kosten en opbrengsten in de boekhouding in het kader van de winstverwerking (MAR klasse 69 en 79) zijn niet opgenomen in Tabel 2 omdat zij eveneens niet worden beschouwd als operationele kosten en -opbrengsten m.b.t. de vaststelling van de niet-exogene kosten.

De VREG zal de gerapporteerde operationele kosten en -opbrengsten onderzoeken op en desgevallend corrigeren naar aanleiding van wijzigingen in de waarderingsregels van de distributienetbeheerder voor zijn vorderingen en voorraden. De VREG legt geen regulatorische boekhoudkundige voorschriften op wat betreft de waardering van vorderingen en voorraden aangezien dit weinig zinvol is wegens de variëteit aan waarderingsmethodes. Daarom is het nodig eventuele wijzigingen in deze waarderingsregels door een distributienetbeheerder op te volgen, aangezien een dergelijke wijziging normaal een eenmalige extra kost of opbrengst veroorzaakt voor de distributienetbeheerder. Het is een storend element in de door de VREG gehanteerde methodiek ter vaststelling van de toegelaten inkomen voor de volgende reguleringsperiode, gebaseerd op de kosten uit het verleden. Zo'n eenmalige afwijking leidt tot een te hoog of te laag toegelaten inkomen. De VREG vraagt daarom bijkomende informatie op bij de distributienetbeheerders over de eventuele wijzigingen in hun waarderingsregels in de afgelopen jaren (par. 9.6), de hoogte van de eenmalige kost of opbrengst die de wijzigingen hebben veroorzaakt en de opdeling van de eenmalige extra kost of opbrengst over de voorgaande boekjaren. Overeenkomstig deze verdeling over de boekjaren zal de VREG de eenmalige kost of opbrengst in het jaar van de wijziging vervangen door de gespreide kosten of opbrengsten over de jaren. Eveneens overeenkomstig past de VREG de historische waarderingsregels in die jaren aan van de vorderingen en voorraden in de bepaling van de kapitaalkostenvergoeding voor het nettobedrijfskapitaal.

¹⁹ Toegevoegd bij beslissing van de VREG van 5 oktober 2015.

De opbrengsten van de distributienetbeheerder uit zelf ontvangen schadevergoedingen, o.a. via verzekeringen en van derden, worden beschouwd als niet-exogene (negatieve) kosten. Tegelijk zal de VREG ook de kosten van schade aan de installaties van de distributienetbeheerder mee in rekening nemen ter bepaling van de toegelaten inkomsten voor niet-exogene kosten in de volgende reguleringsperiode. Deze redenering past binnen de toegepaste bevorderende regulering. Omdat er gewerkt wordt met een toegelaten inkomen voor niet-exogene kosten per distributienetbeheerder per jaar, ontvangt de distributienetbeheerder een ogenblikkelijke prikkel om de risico's op schade te reduceren. In geval van schade zal hij dan ook een ogenblikkelijke incentive voelen voor een maximale recuperatie van deze kosten van schade bij de schuldenaar. De VREG meent trouwens dat het alternatief scenario met bepaling en afzondering van de kosten van schade, veroorzaakt door derden, niet op een eenduidige en niet-discriminatoire wijze uit de boekhouding van de distributienetbeheerder kan afgeleid worden. De VREG is verder van oordeel dat het niet mogelijk is om, in het geval de distributienetbeheerder een schadevergoeding betaalt aan een distributienetgebruiker, hierbij te veronderstellen dat de distributienetbeheerder die kost later niet zal kunnen recupereren bij de verzekering of een eventuele derde partij, waarbij die kost in de tariefmethodologie dan niet als operationele kost kan erkend worden. Dit vereist immers de absolute zekerheid dat er langs de zijde van de operationele opbrengsten later geen recuperatie meer zal zijn, zo niet zullen deze operationele opbrengsten in de tariefmethodologie de operationele kosten drukken wat dan leidt tot een onterecht verlaagd toegelaten inkomen voor de distributienetbeheerder m.b.t. zijn niet-exogene kosten in de volgende reguleringsperiode. Wegens de inhoudelijke complexiteit bij afzonderlijke behandeling worden alle kosten en opbrengsten m.b.t. de schadevergoedingen, betaald en ontvangen, bijgevolg beschouwd binnen de niet-exogene kosten, waarbij de distributienetbeheerder dus een prikkel ontvangt om onnodige en onredelijke kosten te vermijden.

Volgens de distributienetbeheerders wordt een groot deel van hun desinvesteringen in het distributienet afgedwongen door externe factoren zoals wet- en regelgeving en verplaatsing van infrastructuur op vraag van een domeinbeheerder. De VREG kiest er voor om de kosten van desinvesteringen mee te nemen in de berekening van het toegelaten inkomen (nl. door beschouwing van MAR klasse 66 en 76) en geen onderscheid te maken tussen de kosten volgens mogelijke oorzaak van de desinvestering. Dit laatste beschouwt de VREG als een administratief te zwaar onderzoek waarvan het resultaat bovendien betwistbaar zou zijn. Dit is een aanpassing van de visie van de VREG vermeld in het consultatiedocument over een voorgestelde tariefmethode najaar 2013. Op die manier ontvangen de distributienetbeheerders een toegelaten inkomen dat (o.a.) gebaseerd is op de hoogte en de evolutie van hun kosten voor desinvesteringen. Door de inkomstenregulering in deze tariefmethodologie wordt aan de distributienetbeheerder tegelijk een efficiëntieprikkel gegeven om in zijn beslissingen rekening te houden met de mogelijk nadelige financiële impact van zijn desinvesteringen. Teneinde een inzicht te behouden in de gebruikte methodiek en daadwerkelijke naleving ervan inzake buitendienstgestelde materiële vaste activa, behoudt de VREG de bestaande periodieke attestering door de commissaris. Hierbij dienen de richtlijnen van de CREG²⁰ en de omzendbrief van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren²¹ gevolgd te worden, tot het moment dat door de VREG eventuele nadere richtlijnen, in samenspraak met het Instituut van de Bedrijfsrevisoren, worden opgesteld.

5.3.3. Kapitaalkostenvergoeding

In dit onderdeel worden de uitgangspunten van de VREG toegelicht betreffende de bepaling van de kapitaalkostenvergoeding per distributienetbeheerder die wordt meegenomen ter bepaling van de toegelaten inkomens uit de periodieke distributienettarieven voor niet-exogene kosten in het eerste jaar van de volgende reguleringsperiode. Voor de gedetailleerde uitwerking met bepaling van de

²⁰ <http://www.creg.info/pdf/Richtlijnen/R1041NL.pdf>

²¹ https://www.ibr-ire.be/nl/regelgeving/rechtsleer/omzendbrieven/Documents/9561_Omzendbrief-2011-5-bijzonder-commissarisverslag.pdf

hoogte van de vergoeding wordt verwezen naar het document van de VREG over de wacc (zie [bijlage 2](#)).

Het is van zeer groot belang dat de kapitaalkostenvergoeding op het juiste niveau wordt vastgelegd. Een te lage vergoeding is voordelig voor de distributienetgebruikers omdat hun distributienettarieven dan lager zijn maar kan er toe leiden dat de distributienetbeheerder moeilijkheden ondervindt in het aantrekken van kapitaal. Hij kan aldus gehinderd worden in de realisatie van nieuwe investeringen of, in het extreme geval, zelfs het onderhoud van zijn distributienet. Een te hoge vergoeding leidt tot te hoge distributienettarieven voor de distributienetgebruikers. De distributienetbeheerders kunnen dan een méér dan marktconforme vergoeding uitbetalen aan hun kapitaalverschaffers in vergelijking met het risico dat deze laatsten lopen voor hun belegging in de distributienetbeheerder. In dat geval zouden de kapitaalverschaffers, vanuit een streven naar winstmaximalisatie, het management van de distributienetbeheerder kunnen aanzetten tot het opnemen van meer kapitaal voor investeringen dan noodzakelijk omdat er in de regulering een verband is tussen de winst en het geïnvesteerde kapitaal.

De vergoeding voor de kapitaalkosten die in de tariefmethodologie wordt meegenomen ter bepaling van de inkomsten, is normatief en wordt voor alle distributienetbeheerders op gelijke, niet-discriminatoire wijze berekend en toegepast. Het is de vergoeding voor een distributienetbeheerder die zich op een efficiënte wijze weet te financieren. Dit vormt voor de distributienetbeheerders een prikkel voor kostenefficiëntie. De VREG voorziet dus geen één op één doorrekening van de werkelijke financiële kosten en -opbrengsten van de distributienetbeheerder in zijn distributienettarieven. De werkelijke kapitaalkosten van de distributienetbeheerders verschillen onderling en hun loutere doorrekening aan de distributienetgebruikers zou de efficiëntieprikkel volledig wegnemen.

De vergoeding voor de kapitaalkosten geldt voor de relevante activa op de balans van de distributienetbeheerder gebruikt ter uitvoering van zijn gereguleerde activiteiten. De VREG maakt daarbij een onderscheid tussen de soorten activa van de distributienetbeheerder (gereguleerde vaste activa, nettobedrijfskapitaal, groenestroom- en warmte-krachtcertificaten, regulator actief), voorziet voor elke soort een aangepaste kapitaalkostenvergoeding en een aangepaste wijze waarop die vergoeding in de toegelaten inkomsten wordt opgenomen. Aldus wordt voor wat betreft de bepaling van het toegelaten inkomen uit periodieke distributienettarieven m.b.t. de niet-exogene kosten, rekening gehouden met een kapitaalkostenvergoeding voor de gereguleerde vaste activa en voor het nettobedrijfskapitaal.

In formulevorm wordt de kapitaalkost opgenomen in formule 4 als volgt geschreven (formule 5):

$$KK_{j,i} = (RAB_{j,i} \times wacc_n) + (NBK_{j,i} \times k_{VV})$$

formule 5

Met hierin:

- $KK_{j,i}$ *De kapitaalkost voor distributienetbeheerder i, op basis van afgelopen jaar j, te gebruiken in de berekening en de vaststelling van het toegelaten inkomen uit periodieke distributienettarieven voor niet-exogene kosten voor elke distributienetbeheerder in het eerste jaar van de volgende reguleringsperiode (2015). (EUR)*
- $RAB_{j,i}$ *Het gereguleerd actief (de 'Regulatory Asset Base' of 'RAB') van distributienetbeheerder i in het vorige kalenderjaar j, berekend als het gemiddelde van zijn RAB in het begin en op het einde van jaar j. De inhoud van de RAB wordt in detail gespecificeerd in het document van de VREG over de kapitaalkostenvergoeding in [bijlage 2](#). (EUR)*
- $wacc_n$ *De nominale waarde van de door de VREG vastgestelde gewogen gemiddelde kapitaalkost (ook 'weighted average cost of capital', of afgekort 'wacc' genoemd)*

voor de volgende reguleringsperiode. De samenstelling van de wacc wordt in detail gespecificeerd in het document van de VREG over de kapitaalkostenvergoeding in bijlage 2. (-)

*NBK_{j,i} Het door de VREG aanvaarde nettobedrijfskapitaal van distributienetbeheerder *i* in het vorige kalenderjaar *j*. De samenstelling van het nettobedrijfskapitaal wordt in detail gespecificeerd in het document van de VREG over de kapitaalkostenvergoeding in bijlage 2. (EUR)*

k_{VV} De door de VREG vastgestelde kostenvoet van het vreemd vermogen voor de volgende reguleringsperiode. De samenstelling van deze kostenvoet wordt in detail gespecificeerd in het document van de VREG over de kapitaalkostenvergoeding in bijlage 2. (-)

5.4. Exogene kosten

Zoals vermeld (par. 5.2), worden de distributienetbeheerders geconfronteerd met een aantal exogene kosten waarop zij geen impact hebben. De term exogeen geeft aan dat zij buiten de invloedssfeer van de distributienetbeheerder liggen. Het zijn kosten die hij ten laste moet nemen vanuit een specifieke wettelijke of decretale verplichting en die hij niet kon beïnvloeden.

De VREG kan op de exogene kosten geen bevorderende regulering toepassen, net omdat de distributienetbeheerder de exogene kosten niet kan beïnvloeden. Het is dan ook gepast dat deze exogene kosten door de distributienetbeheerder worden doorgerekend aan de distributienetgebruikers, zonder winstmarge. Hiervoor zal er een regulatorisch saldo tussen de werkelijke exogene kosten en de werkelijke inkomsten uit distributienettarieven voor de exogene kosten worden gehanteerd. De door de VREG aan een distributienetbeheerder toegelaten inkomsten uit periodieke distributienettarieven ter dekking van zijn exogene kosten zullen ex-ante gebaseerd zijn op een budget voor exogene kosten (zoals in formule 3 werd aangegeven).

De exogene kosten zijn de volgende:

1. De door de transmissienetbeheerder aangerekende vergoeding voor het gebruik van het transmissienet, alsook de aan- en doorgerekende transmissiekosten in geval van doorvoer, de door de transmissienetbeheerder doorgerekende toeslagen^[22]²³ en de jaarlijkse doorrekening van de aansluitvergoedingen voor activa in eigendom/beheer van Elia die gebruikt worden door de distributienetbeheerder. Deze benadering is dezelfde als in het verleden. De VREG beschouwt de globaliteit van de transmissiekost als een kost die reeds gereguleerd is, waarvoor de CREG de tarieven heeft vastgesteld uitgaande van kosten en inkomsten voor de transmissienetbeheerder. De CREG vraagt daarbij niet dat de distributienetbeheerders deze kosten beïnvloeden. De VREG meent dan ook dat de mogelijke impact van de wijze van aansluiting en van de exploitatie van distributienetten op de kosten van het transmissienet verwaarloosbaar is ten opzichte van de impact die de transmissienetbeheerder zelf heeft op de transmissiekost en het toezicht daarop door de CREG. Voor de distributienetbeheerder zou een bevorderende regelgeving voor zijn transmissiekost een onredelijke opdracht vormen.
2. De effectief verschuldigde rechtspersonenbelasting en de belastingen, met uitzondering van een eventuele vennootschapsbelasting²⁴, of andere bedragen die geheven worden door publieke overheden en die door de betrokken distributienetbeheerder verschuldigd (obligatio) zijn maar waarvan een derde de belasting draagt (contributio). Ook een eventuele

²² De federale bijdrage elektriciteit wordt hierbij niet inbegrepen.

²³ Toegevoegd bij beslissing van de VREG van 5 oktober 2015.

²⁴ Zie par. 10.3 in bijlage 2.

toekomstige heffing op de exploitatie van een distributienet²⁵ wordt door de VREG beschouwd als exogeen.

3. De lasten voor het niet-gekapitaliseerd aanvullend pensioen of het pensioen van de publieke sector, die worden betaald aan personeelsleden die een gereguleerde aardgas- en/of elektriciteitsdistributieactiviteit hebben verricht, die verschuldigd zijn krachtens statuten, collectieve arbeidsovereenkomsten of andere voldoende geformaliseerde overeenkomsten, die werden goedgekeurd vóór 30 april 1999, of die worden betaald aan hun rechthebbenden of vergoed aan hun werkgever door een distributienetbeheerder.
4. De netto-kost van de door de Vlaamse overheid vastgestelde premies²⁶ door de elektriciteitsdistributienetbeheerders te betalen aan distributienetgebruikers voor hun investeringen in rationeel energiegebruik, d.i. de betaalde premies min de hiervoor door de distributienetbeheerder ontvangen vergoeding van het Vlaams Gewest.
5. De kosten bij de decretaal²⁷ verplichte aankoop, aan minimumsteun, van de aan de elektriciteitsdistributienetbeheerder aangeboden groenestroom- en warmtekrachtcertificaten afkomstig van op zijn distributienet aangesloten productie-installaties, de opbrengst bij hun verkoop op de certificatenmarkt en de wijziging in waardering van hun voorraad in de boekhouding. De kosten en opbrengsten uit de decretaal opgelegde verrekening van de kost van de aankoopverplichting onder de distributienetbeheerders (solidarisering) worden eveneens als exogeen beschouwd. In overeenstemming hiermee dienen ook de inkomsten uit vorderingen door de elektriciteitsdistributienetbeheerders van de Vlaamse Overheid naar aanleiding van de verkoop van voordien geïmmobiliseerde certificaten, overeenkomstig de bepalingen hierover in het Energiebesluit, als exogeen te worden beschouwd.
6. De kostprijs van de decretaal²⁸ verplichte jaarlijkse toekenning aan afnemers aangesloten op het elektriciteitsdistributienet van een hoeveelheid kWh gratis elektriciteit overeenkomstig de eenheidsprijs per kWh per jaar die de VREG heeft bepaald en die door de leveranciers wordt gevorderd van de elektriciteitsdistributienetbeheerders.

De exogene nettokosten m.b.t. de premies voor rationeel energiegebruik, de steun voor certificaten en de gratis kWh werden ook vroeger (onder de tarieven-KB's 2008) via de distributienettarieven doorgerekend aan de distributienetgebruikers. Uit een onderzoek voor het jaar 2012 door de VREG blijkt dat deze kosten goed zijn voor ca. 95% van de totale nettokosten voor de openbare dienstverplichtingen (d.i. inclusief sociale energieleveringen en openbare verlichting). Voor het resterende gedeelte van de kosten voor openbare dienstverplichtingen past de VREG een verrekening in de distributienettarieven toe onder de methodiek van de niet-exogene kosten (beschreven in par. 5.3). De overige kosten m.b.t. openbare dienstverplichtingen zijn o.a. de kosten voor de technische en administratieve ondersteuning betrokken bij de uitvoering van de openbare dienstverplichtingen, de nettokosten of -opbrengsten uit de aankoop en verkoop van energie als sociale leverancier, de kosten voor dubieuze debiteuren en de afschrijving van budgetmeters. Het is volgens de VREG niet aangewezen om voor deze groep van kosten te werken onder vorm van een gegarandeerde doorrekening van gemaakte kosten aan distributienetgebruikers zoals in een rendementsregulering, om de redenen hierboven verduidelijkt, zoals het volledig ontbreken van een prikkel voor efficiënte bedrijfsvoering en de beperkte invloed die een regulator, die kampt met een informatieachterstand, erop kan uitoefenen. Bovendien zou dergelijk aanpak in de tariefmethodologie een discriminerende en niet-transparante behandeling van kosten binnen eenzelfde kostengroep (bv. personeelskosten) met zich meebrengen. Een onderneming zou aldus intern kosten bij voorkeur kunnen toewijzen aan activiteiten in het kader van openbare dienstverplichtingen.

²⁵ Energiedecreet, titel XIV.

²⁶ Premies zoals vermeld in het Energiebesluit.

²⁷ Minimumsteun zoals vermeld in het Energiedecreet.

²⁸ Gratis hoeveelheid elektriciteit zoals vermeld in het Energiedecreet.

7. De periodieke distributienettarieven ter dekking van de exogene kosten worden logischerwijze ook gebruikt voor de afbouw van de regulatoire rekeningen (par. 5.5) indien de kosten (of opbrengsten) worden toegewezen aan de distributienetgebruikers. De distributienetbeheerder heeft dan recht op deze inkomsten (of omgekeerd hebben de distributienetgebruikers dan recht op een korting) en het is niet zinvol en niet logisch om op de afbouw van de regulatoire rekeningen een bevorderende regulering toe te passen.
8. De distributienetbeheerder zal via het toegelaten inkomen voor exogene kosten de toegelaten kapitaalkostenvergoeding, zoals besproken in het document van de VREG over de kapitaalkostenvergoeding in bijlage 2, doorrekenen m.b.t. zijn voorraad groenestroom- en warmtekrachtcertificaten en m.b.t. de kosten in de regulatoire rekeningen. Deze kapitaalkosten hebben immers een exogeen karakter van oorsprong en daarom is het aangewezen om ze op een analoge wijze te behandelen. De distributienetbeheerder heeft aldus de garantie dat hij die kapitaalkostenvergoeding integraal zal vorderen van zijn distributienetgebruikers.

[De eventuele opbrengsten van de distributienetbeheerder uit niet-recurrerende recuperatie van exogene kosten uit bijvoorbeeld fraudezaken, worden hierbij in mindering gebracht.]²⁹

5.5. Regulatoire rekeningen

Wanneer beslist wordt tot de afbouw van een regulatoire rekening voor rekening van de distributienetgebruikers, resulteert dit, naargelang het een historisch tekort of een overschot betreft, in respectievelijk een stijging of daling van de toegelaten inkomsten voor exogene kosten.

Onder de tariefmethodologie van de VREG worden bepaalde nieuwe regulatoire rekeningen toegelaten. Om een onderscheid te maken met de regulatoire rekeningen uit het verleden, door de VREG *regulatoir actief/passief* genoemd, worden de nieuwe regulatoire rekeningen in de tariefmethodologie van de VREG *regulatoire saldi* genoemd (Tabel 3).

Tabel 3 Regulatoire rekeningen

Regulatoire rekeningen	
Regulatoir actief/passief ³⁰	Regulatoire saldi
Afkomstig van tariefmethodologieën die tot 1/1/2015 van kracht waren (o.a. tarieven-KB's 2008)	Afkomstig van tariefmethodologie VREG vanaf 1/1/2015 van kracht

In de tariefmethodologie van de VREG worden twee regulatoire saldi toegelaten: een regulatoir saldo voor exogene kosten (par. 5.5.1) en een regulatoir saldo voor de volumeverschillen (voor verbruiksgerelateerde tariefdragers) m.b.t. inkomsten voor niet-exogene kosten (par. 5.5.2). Beide worden hieronder besproken, gevolgd door het standpunt van de VREG m.b.t. de verwerking van het regulatoir actief/passief in de reguleringsperiode 2015-2016 (par. 5.5.5).

5.5.1. Regulatoir saldo voor exogene kosten

De VREG garandeert aan de distributienetbeheerder dat hij zijn exogene kosten volledig zal kunnen doorrekenen aan de distributienetgebruikers. Het resultaat tussen zijn werkelijke exogene kosten in een boekjaar en zijn opbrengsten uit periodieke distributienettarieven m.b.t. exogene kosten moet gelijk zijn aan nul, door overboeking van het saldo van de resultatenrekening naar de regulatoire saldi

²⁹ Toegevoegd bij beslissing van de VREG van 5 oktober 2015.

³⁰ Actief/passief: naargelang de distributienetbeheerder een regulatoir actief (actiefzijde van de balans) of passief (passiefzijde van de balans) heeft.

op de balans. De opbrengsten van de distributienetbeheerder uit de periodieke distributienettarieven m.b.t. exogene kosten staan dus tegenover de gebudgetteerde exogene kosten zodat er zowel een volumeverschil als een saldo tussen de werkelijke exogene kosten en de gebudgetteerde kosten kan ontstaan. Deze verschillen worden gedekt door het saldo tussen de werkelijke exogene kosten en de werkelijke ontvangsten uit periodieke distributienettarieven m.b.t. exogene kosten te beschouwen. Dit wordt ter illustratie weergegeven in formule 6, waarbij de gebudgetteerde opbrengsten gelijk zijn aan de gebudgetteerde kosten:

$$RS_{ex,j,i} = K_{w,ex,j,i} - O_{w,ex,j,i} = (K_{w,ex,j,i} - K_{b,ex,j,i}) - (O_{w,ex,j,i} - O_{b,ex,j,i})$$

formule 6

Met hierin:

$RS_{ex,j,i}$ Het regulatorisch saldo voor distributienetbeheerder i voor exogene kosten ontstaan na afloop van jaar j (bijvoorbeeld het jaar 2015). (EUR)

$O_{w,ex,j,i}$ De werkelijke opbrengsten voor distributienetbeheerder i in jaar j uit zijn periodieke distributienettarieven bestemd voor dekking van zijn exogene kosten. (EUR)

$K_{w,ex,j,i}$ De werkelijke exogene kosten van distributienetbeheerder i in jaar j . (EUR)

$O_{b,ex,j,i}$ De voor jaar j voor distributienetbeheerder i gebudgetteerde opbrengsten uit zijn periodieke distributienettarieven ter dekking van de exogene kosten, op eventuele afrondingsfouten bij omzetting van het budget naar distributienettarieven na, gelijk verondersteld aan $K_{b,ex,j,i}$. (EUR)

$K_{b,ex,j,i}$ De voor jaar j voor distributienetbeheerder i gebudgetteerde exogene kosten, gelijk aan $TI_{ex,j,i}$ in formule 3. (EUR)

5.5.2. Regulatorisch saldo voor niet-exogene kosten: volumerisico m.b.t. verbruiksgerelateerde tariefdragers

De distributienetbeheerders worden geconfronteerd met een aanzienlijk aantal kosten dat tamelijk onafhankelijk is van het energieverbruik door de distributienetgebruikers op hun distributienet. Nochtans is het grootste deel van de periodieke distributienettarieven gebaseerd op tariefdragers m.b.t. het energieverbruik. Het niet compenseren van het volumerisico zou een onverantwoord grote impact kunnen hebben op het resultaat van de distributienetbeheerders en bijgevolg op zijn werkelijke vermogenskostenvergoeding. Dit zou een aanzienlijk risico kunnen vormen voor wat betreft de financiële stabiliteit van de onderneming. Dat het risico aanzienlijk kan zijn, is evident bij gasdistributie waar het energieverbruik sterk in relatie staat tot de omgevingstemperatuur maar ook bij elektriciteit zijn er de effecten ten gevolge van eigen energieproductie door afnemers.

1. De tariefdrager kWh heeft vandaag een zeer grote invloed op de inkomsten van de distributienetbeheerders uit de distributienettarieven. Het niet opvolgen van de volumeverschillen die daarbij ontstaan, zou tot ontoelaatbaar grote schommelingen in het resultaat van de distributienetbeheerders kunnen leiden die de financiële stabiliteit van deze ondernemingen kan aantasten.
2. Ook de tariefdragers kW, kW_{max}, kVarh en kVA zorgen voor soms sterk variabele inkomsten voor een distributienetbeheerder.

De VREG laat bijgevolg toe dat de distributienetbeheerder mag rekenen op het totaal van de hem toegelaten inkomsten voor niet-exogene kosten. Wat betreft de werkelijke inkomsten, zal na afloop

van het boekjaar een regulatorisch saldo voor volumeverschillen ontstaan, gelijk aan het verschil tussen de werkelijke en de verwachte ontvangsten uit periodieke distributienettarieven m.b.t. niet-exogene kosten met tariefdragers kWh, kW, kW_{max}, kVarh en kVA. Dit betekent dat de distributienetbeheerder enkel nog wordt blootgesteld aan het relatief beperkte volumerisico op de tariefdrager 'vaste term (EUR) per jaar per toegangspunt (per EAN)'. Dit alles wordt weergegeven in formule 7:

$$RS_{n-ex,j,i} = O_{b,n-ex,kWh,j,i} - O_{w,n-ex,kWh,j,i}$$

formule 7

Met hierin:

$RS_{n-ex,j,i}$ Het regulatorisch saldo voor niet-exogene kosten voor distributienetbeheerder i ontstaan na afloop van jaar j (bijvoorbeeld jaar 2015). (EUR)

$O_{w,n-ex,kWh,j,i}$ De werkelijke opbrengsten van distributienetbeheerder i in jaar j uit de periodieke distributienettarieven met tariefdragers kWh, kW, kW_{max}, kVarh en kVA ter inning van het toegelaten inkomen voor niet-exogene kosten. (EUR)

$O_{b,n-ex,kWh,j,i}$ De gebudgetteerde opbrengsten voor distributienetbeheerder i voor jaar j uit de periodieke distributienettarieven met tariefdragers kWh, kW, kW_{max}, kVarh en kVA ter inning van het toegelaten inkomen voor niet-exogene kosten [...]³¹ (EUR)

[

5.5.3. Regulatorische saldi bij gewijzigde distributienettarieven gedurende het jaar

De inkomsten van elke distributienetbeheerder uit zijn periodieke distributienettarieven zullen opgedeeld worden in inkomsten voor exogene kosten en inkomsten voor niet-exogene kosten overeenkomstig de gehanteerde verhouding exogeen/niet-exogeen per tariefcomponent per afname/injectie en per activiteit overeenkomstig het tariefvoorstel voor die distributienettarieven. Deze methodiek moet toelaten om zowel de regulatorische saldi inzake de exogene kosten als de regulatorische saldi inzake de volumeverschillen m.b.t. de verbruik gerelateerde tariefdragers op een correcte wijze vast te stellen.

Dit betekent dat de ontvangsten moeten toegewezen worden aan de periodes waarover bepaalde periodieke distributienettarieven van kracht zijn geweest. Indien in een kalenderjaar periodieke distributienettarieven van meer dan één tariefvoorstel worden toegepast, zullen per tariefcomponent de werkelijke inkomsten van de distributienetbeheerder als volgt worden toegewezen aan inkomsten voor exogene en niet-exogene kosten:

$$x_{tc,n-ex} = \left(x_{tc,n-ex}^1 \times \frac{d^1}{d^1 + d^2 + \dots + d^n} \right) + \left(x_{tc,n-ex}^2 \times \frac{d^2}{d^1 + d^2 + \dots + d^n} \right) + \dots + \left(x_{tc,n-ex}^n \times \frac{d^n}{d^1 + d^2 + \dots + d^n} \right)$$

Met hierin:

$x_{tc,n-ex}$ Het percentage dat stelt hoeveel van de inkomsten uit het jaar die een distributienetbeheerder heeft ontvangen uit periodiek tariefcomponent tc , waarvoor volgens de tariefmethodologie een volumedekking geldt, wordt toegewezen aan inkomsten voor de niet-exogene kosten. Het resterende deel wordt toegewezen aan de exogene kosten;

³¹ Geschrappt bij beslissing van de VREG van 5 oktober 2015.

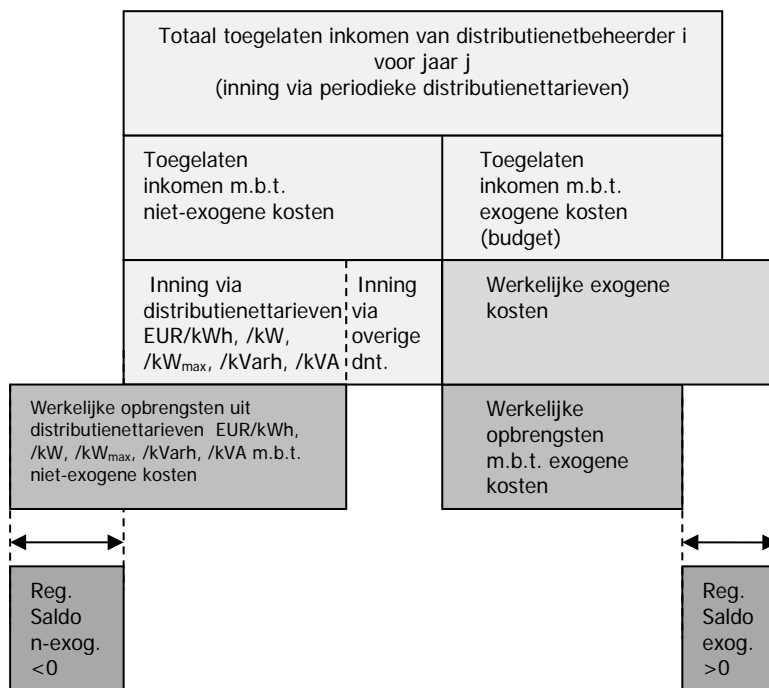
- $x_{tc,n-ex}^n$ Het door de VREG toegelaten percentage voor niet-exogene kosten van tariefcomponent tc in dat jaar volgens Tabel 3 van het tariefvoorstel n ;
- d^n Het aantal kalenderdagen dat de distributienettarieven van tariefvoorstel n in dat jaar van kracht waren.
- n Het aantal tariefvoorstellen die in het jaar van kracht waren voor de distributienetbeheerder.

De VREG kan niet toelaten dat de periodieke tarieven waarvoor er geen dekking van het volumerisico is in de tariefmethodologie en die zowel een exogene als een niet-exogene component bevatten, worden gewijzigd gedurende een kalenderjaar.

³²

5.5.4. Overzicht regulatoire saldi

Ter verduidelijking wordt het proces voor vertaling van toegelaten inkomsten naar werkelijke opbrengsten schematisch voorgesteld in Figuur 1. In dit schema wordt er bij wijze van voorbeeld een tekort als regulatoir saldo voor exogene kosten en een overschot als regulatoir saldo voor niet-exogene kosten verondersteld.

Figuur 1 Ontstaan van regulatoire saldi bij tariefmethodologie VREG (positief of negatief als voorbeeld)

5.5.5. Regulatoir actief/passief

De balansen van de distributienetbeheerders bevatten heden een regulatoir actief/passief dat naar oorsprong in de tijd kan teruggaan tot en met het boekjaar 2008. De CREG heeft de bedragen van de

³² Toegevoegd bij beslissing van de VREG van 5 oktober 2015.

exploitatiesaldi van de distributienetbeheerders definitief vastgesteld voor de boekjaren 2008 en 2009. Het regulatorisch actief/passief van boekjaar 2008 en van boekjaar 2009 kunnen door de distributienetbeheerders worden afgebouwd overeenkomstig de bedragen die door de CREG werden vastgesteld. De saldi worden toegewezen volgens de tariefmethodologieën die er op van toepassing waren tenzij, voor de saldi van 2008, met naleving van eventueel bestaande formele afspraken tussen de distributienetbeheerder en de CREG omtrent een afwijkende toewijzing. De toewijzing van de saldi van 2009 volgens de tarieven-KB's 2008 is nieuw maar is volgens de VREG gepast gegeven de specifieke omstandigheden voor wat de exploitatiesaldi van 2009 betreft. De CREG heeft de exploitatiesaldi van het boekjaar 2009 goedgekeurd, evenwel zonder een standpunt in te nemen over de bestemming ervan. De distributienetbeheerders konden er evenwel redelijkerwijze van uitgaan dat de bestemming van de saldi conform de toen vigerende besluiten zou gebeuren. De snelheid van verwerking in de distributienettarieven zal worden bepaald door de VREG door opname in het toegelaten inkomen voor exogene kosten, op voorstel van de distributienetbeheerders in hun budgetrapportering voor exogene kosten, rekening houdende met de impact van de afbouw van de saldi op de hoogte van de distributienettarieven.

Uit de wijze van toewijzing van de exploitatiesaldi van het boekjaar 2009 zullen geenszins rechten kunnen worden geput voor wat de wijze van bestemming van de exploitatiesaldi van de latere boekjaren betreft. De beslissingen met betrekking tot de bestemming van de saldi van het boekjaar 2009 doen met andere woorden geen afbreuk aan de tarifaire bevoegdheid en verhinderen niet dat de VREG desgevallend een andere bestemming zal geven aan de saldi van de daaropvolgende boekjaren.

[Voor de start van de verwerking van de exploitatiesaldi uit de exploitatiejaren 2010-2014 in de distributienettarieven in de reguleringsperiode 2015-2016 werd gewacht totdat er een uitspraak was in een rechtszaak over welke regulator bevoegd is om over de historische saldi (exploitatiejaren 2010-2013) te beslissen. Bij arrest van 30 juni 2015³³ sprak het Hof van Beroep zich uit over deze bevoegdheid: de bevoegdheid om over de historische saldi te beslissen komt toe aan de VREG, evenals over de bestemming van die saldi. Het Hof heeft zich ook uitgesproken over hoe de VREG over de saldi moet beslissen. Het Hof oordeelt dat de VREG de saldi moet vaststellen op basis van de achterliggende tariefmethodologie zoals die bestond bij het vaststellen van de tarieven.

De VREG zal nu, in afwachting van de definitieve vaststelling en toewijzing van de saldi, een jaarlijks bedrag in het toegelaten inkomen voor exogene kosten van de distributienetbeheerders opnemen, waarbij dit bedrag per jaar gelijk is aan 1/5 van de door de VREG geschatte totale waarde van de regulatorische activa en passiva, gelijk aan de boekhoudkundige waarden zoals ze door de distributienetbeheerders werden gerapporteerd aan de CREG, VREG en CWaPE³⁴, opgebouwd in de exploitatiejaren 2010 t.e.m. 2014. Deze werkwijze laat toe om reeds aan te vangen met de afbouw van de historisch opgebouwde tekorten (vnl. bij elektriciteit) en overschotten (vnl. bij aardgas). De VREG heeft aldus de intentie de totale waarde ten snelste op vijf jaar volledig door te rekenen in de periodieke nettarieven. De eerste doorrekening gebeurt via de transmissie- en distributienettarieven van 2016.

Door een start te nemen met de doorrekening van de regulatorische activa en passiva ontstaan uit de boekjaren 2010 t.e.m. 2014, op basis van door de VREG geschatte waarden, wordt een verder uitstel van de doorrekening in de tarieven van deze regulatorische activa en passiva, en daaraan gekoppelde ongewenste effecten zoals het oplopen van financieringskosten, vermeden. De VREG acht dit noodzakelijk in het kader van de beginselen van behoorlijk bestuur. Het zou getuigen van onbehoorlijk bestuur om deze regulatorische activa en passiva nog verder mee te dragen/door te schuiven naar komende jaren.

Uit de voorlopige doorrekening zullen geenszins rechten kunnen worden geput voor wat de definitieve hoogte en de toewijzing van de historische saldi betreft. De voorlopige doorrekening doet geen

³³ <http://www.vreg.be/nl/juridisch-kader-distributienettarieven>

³⁴ Commission wallonne pour l'Energie, voor wat betreft de gewestgrensoverschrijdende distributienetbeheerders.

afbreuk aan de tarifaire bevoegdheid van de VREG, en houdt niet in dat hetgeen als voorschot al voorlopig doorgerekend is, verworven is door de distributienetbeheerder, en omgekeerd.

Wanneer de VREG voor een distributienetbeheerder het exploitatiesaldo 2010-2014 definitief heeft vastgesteld, zal hij het verschil met de geactualiseerde³⁵ waarde van het door de distributienetbeheerder reeds ontvangen bedrag uit zijn transmissie- en distributienettarieven voor dit saldo, verrekenen in zijn toegelaten inkomen uit transmissie- en distributienettarieven.

Wat de wijze van vaststelling van de saldi voor 2010-2014 betreft, zal de VREG de waarden van de saldi dienen te bepalen door volgende afwijkingen te berekenen, waarbij het onderscheid tussen de beheersbare- en niet-beheersbare kosten alsook de indexeringsformule bepaald zal worden conform de opgeheven tarieven KB's 2008:]³⁶

- Het saldo door afwijking van de niet-beheersbare kostelementen: deze heeft betrekking op het verschil tussen de realiteit en het door de CREG goedgekeurde budget van de niet-beheersbare kosten in de te beschouwen periode;
- Het saldo door afwijking tussen gebudgetteerde en werkelijke opbrengsten: deze heeft betrekking op de volumeverschillen in de te beschouwen periode;
- Het saldo door afwijking van de beheersbare kostelementen: deze heeft zowel betrekking op het verschil tussen de realiteit en het door de CREG goedgekeurde budget van de beheersbare kosten in de te beschouwen periode, als het verschil door toepassing van de indexeringsformule op het door de CREG goedgekeurde budget van de beheersbare kosten in de te beschouwen periode.

Verder behoudt de VREG zich hierbij het recht voor om alle posten aan een grondig onderzoek inzake hun rechtvaardiging en realiteit te onderwerpen.

5.6. Bepaling van het toegelaten inkomen

Zoals reeds vermeld, wordt het totale toegelaten inkomen uit periodieke distributienettarieven van een distributienetbeheerder opgebouwd uit een gedeelte toegelaten inkomen voor exogene kosten en een gedeelte toegelaten inkomen voor niet-exogene kosten. In het volgende wordt toegelicht op welke wijze de hoogte van deze inkomens worden bepaald.

5.6.1. *Budget exogene kosten*

Voor wat betreft de exogene kosten wordt jaarlijks een voorstel van budget ingediend door de distributienetbeheerder bij de VREG op basis waarvan de VREG de toegelaten inkomsten voor exogene kosten voor het volgende jaar zal bepalen.

De distributienetbeheerder voegt bij indiening van het budget een verantwoording toe. Voor meer informatie omtrent de te budgetteren kostensoorten en hun detail wordt verwezen naar de invulinstructie (par. 9.1) en het bij deze tariefmethodologie horend rapporteringsmodel m.b.t. de exogene kosten.

5.6.2. *Methode voor niet-exogene kosten*

De niet-exogene kosten zijn, zoals vermeld, onderhevig aan een bevorderende inkomstenregulering. Daarbij is het belangrijk om de hoogte van het toegelaten inkomen voor de niet-exogene kosten en de

³⁵ Op basis van de evolutie van de consumptieprijsindex jaar/jaar van de maand augustus.

³⁶ Toegevoegd bij beslissing van de VREG van 5 oktober 2015.

evolutie ervan in de tijd op een transparante, niet-discriminatoire, stabiele en voorspelbare wijze te bepalen.

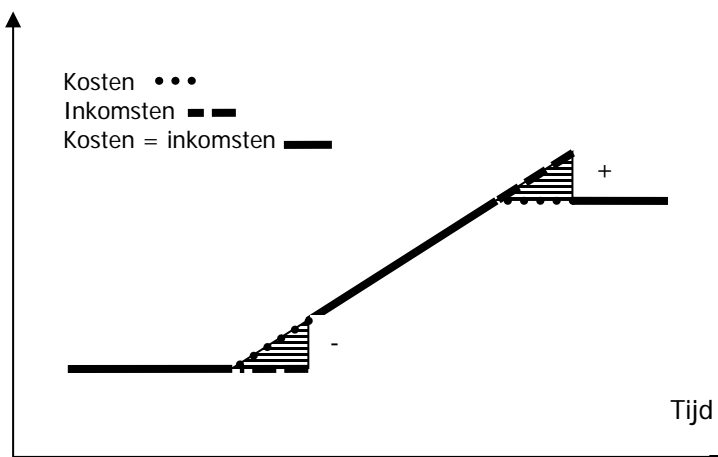
De hieronder in par. 5.6.2.1 tot en met 5.6.2.7 vermelde inkomsten en kosten hebben dus betrekking op de niet-exogene kosten.

5.6.2.1. *Werkwijze: toekomstige inkomsten uit historische kosten*

Ter bepaling van de hoogte van het toegelaten inkomen voor niet-exogene kosten binnen een reguleringsperiode neemt de VREG de evolutie van de niet-exogene sectorkosten in beschouwing in de jaren voorafgaand aan de reguleringsperiode (boekjaren 2010 t.e.m. 2013 voor de reguleringsperiode 2015-2016, zie verder par. 5.6.2.3). De historische evolutie van de sectorkosten weerspiegelt de financiële invloed van de verschillende relevante, recente externe en interne en elkaar soms tegenwerkende factoren op de kosten in het distributienetbeheer. De historische evolutie vormt een objectieve en transparante basis voor de evolutie van de kosten in de eerstvolgende reguleringsperiode.

Deze werkwijze kan beschouwd worden als een vorm van nacalculatie en anticipatie op sectorniveau, waarbij het niveau van de volgende inkomsten wordt bepaald op basis van de evolutie en hoogte van de recente kosten. De VREG meent dat deze nacalculatie naar distributienetgebruikers toe verantwoord is aangezien de werkelijke kosten per distributienetbeheerder zullen gemaakt worden onder toepassing van een inkomstenregulering die de distributienetbeheerders aanzet tot kostenefficiëntie. Voor wat betreft de volgende reguleringsperiode 2015-2016 waren de distributienetbeheerders in de jaren ervoor niet geheel onderhevig aan een inkomstenregulering. Nochtans kan verondersteld worden dat de distributienetbeheerders ook de nodige voorzichtigheid aan de dag dienden te leggen wat betreft hun kostenontwikkeling. Er was nl. het toezicht op de kosten door de regulator en de onzekerheid betreffende het gehanteerde winstmechanisme in de jaarrekening ten gevolge van de onduidelijkheid over de hoogte en de doorrekening van de exploitatiesaldi. Bovendien werden de distributienetbeheerders in deze periode geconfronteerd met distributienettarieven die onvoldoende inkomsten voorzagen ten opzichte van hun kosten.

Figuur 2 geeft een schematische weergave van de werking van het mechanisme van nacalculatie waarbij de toekomstige inkomsten steeds bepaald worden door de evolutie van de historische kosten. Een plots stijgende sectorkostenevolutie kan tot gevolg hebben dat een distributienetbeheerder in deze periode tijdelijk over onvoldoende inkomsten beschikt, maar de kostenevolutie wordt dan weer in rekening genomen voor de bepaling van de inkomsten in de daaropvolgende reguleringsperiode, waar dan een overwinst kan ontstaan op het moment dat de kosten minder snel stijgen.

Figuur 2 Schematische weergave van het mechanisme van nacalculatie, sectorinkomsten volgen op sectorkosten, geactualiseerde waarden (voorbeeld van stijging in kosten)

De toegelaten sectorinkomsten worden vervolgens op transparante en objectieve wijze verdeeld onder de distributienetbeheerders overeenkomstig het aandeel van elke distributienetbeheerder in de beschouwde historische sectorkosten die aan de basis liggen van de sectorinkomsten.

Dit proces zal periodiek gebeuren, telkens ter voorbereiding van een nieuwe reguleringsperiode. Een gevolg van de toewijzing van de sectorinkomsten is dat de kostenontwikkeling van een distributienetbeheerder over de laatste jaren wordt vergeleken met de globale kostenontwikkeling in zijn sector. Hoe groter het verschil tussen de beide kostenontwikkelingen, des te minder zullen de nieuwe inkomsten van de distributienetbeheerder aansluiten bij zijn laatst gekende kostenniveau (deze van het laatste jaar). Indien bijvoorbeeld zijn kosten sneller zijn gestegen in de afgelopen jaren dan de evolutie van de sectorkosten, dan zal zijn nieuw inkomen in de volgende reguleringsperiode minder goed aansluiten bij zijn eigen laatste en hoogste kostenniveau. Omgekeerd werkt het mechanisme op dezelfde wijze, wanneer dus zijn kosten relatief sterker daalden in de afgelopen jaren dan de sectorkosten, zullen de nieuwe inkomsten niet even laag liggen als zijn kosten in het laatste jaar. Het hier beschreven mechanisme introduceert aldus een vorm van competitie tussen de distributienetbeheerders die elk in hun werkingsgebied optreden als monopolies. De nabootsing van een concurrentiële omgeving is verantwoord, aangezien het wordt beschouwd als een essentieel element in de economische regulering van monopolies ter stimulering van kostenefficiënties. De door de VREG gehanteerde berekeningswijze van het toegelaten inkomen per distributienetbeheerder ontmoedigt tegelijk mogelijke afspraken tussen de distributienetbeheerders over hun toekomstige kostenontwikkeling.

Het resultaat van deze werkwijze, de vastgestelde inkomsten per distributienetbeheerder voor de volgende reguleringsperiode, wordt dus door de prestaties van de distributienetbeheerders zelf bepaald. Willekeurig, discriminatoir en niet-transparant ingrijpen door de VREG wordt uitgesloten. Het mechanisme is voorspelbaar en geeft een distributienetbeheerder de mogelijkheid het effect van zijn individuele kostenontwikkeling op zijn toekomstige inkomsten te begrijpen. De tariefmethodologie stimuleert duurzame kostenbesparingen bij een distributienetbeheerder. Het wordt door de wijze van de berekening van het inkomen en het repetitief karakter ervan (per nieuwe reguleringsperiode op basis van kosten uit een nieuwe historische periode) niet financieel interessant voor een distributienetbeheerder om te besparen door louter kosten even uit te stellen zonder te trachten ze werkelijk, structureel te verlagen.

In tegenstelling tot het huidige Nederlandse reguleringsmodel voor de regionale netbeheerders, bepaalt de VREG dus niet voor elke distributienetbeheerder met welk theoretisch kostenniveau zijn efficiënte werking, gegeven de output die hij vandaag produceert, met objectieveerbare geïdentificeerde regionale verschillen geldelijk kwantitatief afgezonderd, zou kunnen overeenstemmen. De VREG beschouwt een efficiëntie-studie op dit ogenblik niet haalbaar gezien de tijd voor overleg, voorbereiding en onderzoek die hiervoor nodig zou zijn. Tegelijk is de werkwijze ook niet geheel wenselijk omdat ogenblikkelijke efficiëntierangschikkingen van ondernemingen de flexibiliteit zouden kunnen missen om rekening te houden met de invloed van zowel huidige en nieuwe, als externe en interne ontwikkelingen op de kosten. De VREG verkiest om de efficiëntie bij de distributienetbeheerders te stimuleren via de top-down aanpak van een inkomstenregulering uitgaande van hun huidige werking, het resultaat van rendementsreguleringen waarop de CREG als regulator sinds 2003 het toezicht op de kosten uitoefende.

5.6.2.2. Benadering: lineaire extrapolatie

De VREG zal de toekomstige inkomsten afleiden uit de evolutie van de historische, geactualiseerde niet-exogene sectorkosten met behulp van een lineaire regressietechniek (volgens kosten per jaar). De VREG meent dat de lineaire benadering een goede objectieve en transparante methode is, waarbij de extrapolatie naar inkomsten in de toekomst het best past bij de hoogte en de evolutie van de kosten in het verleden. De lineaire benadering heeft t.o.v. het werken met de gemiddelde jaarlijkse procentuele kostenevolutie het voordeel dat elk jaar uit een in het verleden beschouwde periode invloed heeft. Bij de procentuele benadering ligt de focus vooral op de kosten in het eerste en in het laatste jaar van de beschouwde historische periode en is het minder relevant wat tussenin gebeurde. De VREG wenst voldoende rekening te houden met alle gebeurtenissen die een invloed hadden op de beschouwde kosten in de beschouwde historische periode.

5.6.2.3. Beschouwde historische periode voor reguleringsperiode 2015-2016: 2010 t.e.m. 2013

De VREG dient een keuze te maken over de lengte van de, in het verleden, beschouwde periode waarvan de toenmalige kosten en de activa van de distributienetbeheerder de basis vormen voor de berekening van de toegelaten inkomsten voor niet-exogene kosten in de volgende reguleringsperiode. De VREG zal zich voor de eerste reguleringsperiode (2015-2016) baseren op de gegevens uit de jaren 2010 tot en met 2013. De VREG meent dat de kosten en activa van de distributienetbeheerders in deze periode het meest representatief zijn voor de vaststelling van de distributienettarieven in de volgende reguleringsperiode.

Indien in de toekomst door de VREG een constante lengte van reguleringsperiode zou worden aangehouden, is het wenselijk om de lengte van de beschouwde periode uit het verleden te bepalen in verhouding tot de lengte van de reguleringsperiode. Dat levert dan het voordeel op dat het laatste jaar van de, in het verleden, beschouwde periode telkens het beginjaar kan vormen voor de beschouwde periode van de daaropvolgende reguleringsperiode. Kosten en inkomsten kunnen dan aansluitend doorwerken en dit geeft een bijkomende stabiliteit en continuïteit in de tariefmethodologie.

De lengte van de, in het verleden, beschouwde periode bepaalt in welke mate de inkomsten van de distributienetbeheerder worden beïnvloed door zijn individueel aandeel in de historische sectorkosten. Zoals vermeld zal een distributienetbeheerder die in vergelijking met de sectorkosten een veel sterkere opwaartse of neerwaartse evolutie had in zijn kosten, zijn eigen kostenevolutie met een zekere vertraging vertaald zien in zijn inkomsten uit distributienettarieven. Zijn aandeel in de sectorkosten in het eerste jaar van de historische periode kan immers sterk verschillen met zijn aandeel in het laatste jaar. De toegelaten sectorinkomsten in de volgende reguleringsperiode worden per distributienetbeheerder toegewezen op basis van zijn aandeel in de sectorkosten over de beschouwde historische periode. Hoe korter de beschouwde periode voor de kosten uit het verleden, des te meer kans is er dat het aandeel van een distributienetbeheerder over de historische sectorkosten aansluit bij zijn aandeel in de sectorkosten in het laatste jaar. Het nadeel is echter dat een korte historische periode minder robuust is aangezien de trend van de inkomsten dan wordt gebaseerd op een kostentrend uit een beperkte tijd in het verleden. De distributienettarieven zouden onnodig sterk kunnen schommelen tussen opeenvolgende reguleringsperiodes, beïnvloed door tijdelijke kostenpieken of -dalen. Het zou leiden tot een grote volatiliteit in de hoogte van de inkomsten en bijhorende distributienettarieven. Dit gaat dan in tegen het streven naar een zekere prijsstabiliteit voor de distributienetgebruikers. Indien de voor de kosten beschouwde periode in het verleden langer wordt, zouden de inkomsten met een grotere vertraging volgen op een nieuwe trendbreuk in de kosten. Dit is uiteraard robuuster wat betreft de evolutie van de distributienettarieven maar kan zowel voor de distributienetgebruikers als voor de distributienetbeheerder nadelig uitvallen. Een distributienetbeheerder die geconfronteerd wordt met sterker stijgende kosten, zal zijn verhoogd kostenniveau pas later verwerkt zien in zijn distributienettarieven. Anderzijds, wanneer de distributienetbeheerders hun kosten door besparingsprogramma's hebben doen afnemen, moeten distributienetgebruikers langer wachten op de

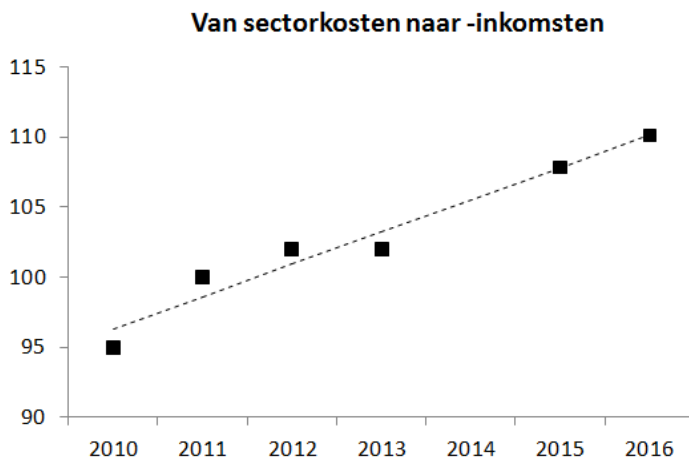
vertaling van deze dalende kostentrend naar lagere tarieven. Al deze aspecten in beschouwing genomen, meent de VREG nu dat de historische periode van 4 jaar (2010-2013) voldoende lang is voor de volgende reguleringsperiode van 2 jaar (2015-2016).

De beschouwde kosten, opbrengsten, activa en passiva in de periode 2010-2013 zijn deze voor het werkingsgebied van de distributienetbeheerder waartoe zijn distributienettarieven zullen dienen. De distributienetbeheerders GHA en AGEM werden in de beschouwde periode 2010-2013 overgenomen door distributienetbeheerder IVEG, respectievelijk op 1 juli 2011 en 1 januari 2012. Bijgevolg zal distributienetbeheerder IVEG de gegevens van de twee overgenomen distributienetbeheerders verwerken en mee opnemen in zijn rapportering voor de jaren 2010 en 2011.

5.6.2.4. Invloed van inflatie

Om rekening te houden met de ontwaarding van de munteenheid in de tijd ten gevolge van de inflatie, worden de historische waarden van de kosten geactualiseerd naar hun huidige waarde voor de bepaling van het begininkomen voor het eerste jaar van de nieuwe reguleringsperiode (2015). Elke niet-exogene kost wordt aldus geactualiseerd naar huidige waarde volgens de waargenomen inflatie sinds het jaar waarop de kost betrekking heeft.

Binnen de gehanteerde tariefmethodologie is er binnen een reguleringsperiode jaarlijks een aanpassing van het toegelaten inkomen op basis van o.a. het laatste werkelijke inflatiecijfer (volgens formule 2). De correctie van de kosten voor inflatie ter voorbereiding van een nieuwe reguleringsperiode sluit hierbij aan door rekening te houden met de inflatie in het laatste jaar van de aflopende reguleringsperiode, die nog moet verwerkt worden. Daarom ook wordt het inkomen voor het eerste jaar van de volgende reguleringsperiode vastgesteld op de extrapolatie naar de huidige waarde voor het laatste jaar van de vorige reguleringsperiode, nu 2014 (Figuur 3). Een alternatief, gesuggereerd aan de VREG tijdens de eerste voorgaande consultatieperiode, is te werken met een jaarlijks wederkerende combinatie van ex-ante voorspelling en ex-post correctie voor de inflatie. De VREG is van oordeel dat dit de tariefmethodologie onnodig zou verzwaren met bijkomende regulatoire saldi en niet ten goede komt aan de transparantie en stabiliteit van de tariefmethodologie. Inflatievoorspellingen zijn onzeker en indicatief. De distributienetgebruikers zouden er dan echter wel concreet mee geconfronteerd worden, met aanpassingen in hun distributienettarieven die niet overeenstemmen met de prijzenevolucie die zij recent hebben ervaren. De aanpak kan dan op maatschappelijke weerstand stoten. Tegelijk zou de aanpassing van de distributienettarieven volgens een verwachte inflatie voor een vreemd kringeffect zorgen, omdat de werkelijke inflatie wordt afgeleid uit de evolutie van o.a. de distributienettarieven. Het is beter, transparanter en stabielier om louter met de werkelijke inflatiecijfers aansluitend jaar op jaar door te werken, binnen een reguleringsperiode toegepast op de inkomens en tussen reguleringsperiodes toegepast op de historische kosten, en de distributienettarieven met behulp daarvan aan te passen.

Figuur 3 Sectorkosten geactualiseerd naar huidige waarde 2014 voor sectorinkomsten 2015 en 2016.

De VREG wenst de actualisatie van de historische kosten zo dicht als mogelijk uit te voeren bij het begin van de nieuwe reguleringsperiode maar toch met voldoende tijd voor de omzetting naar nieuwe distributienettarieven. De VREG zal daarom werken met de jaarlijkse inflatiecijfers van augustus. Vervolgens zal jaarlijks het inkomen voor het volgende jaar worden aangepast volgens formule 2 op basis van het nieuwe inflatiecijfer van augustus. Bij de overgang naar een nieuwe reguleringsperiode zullen de historische kosten ook worden geactualiseerd op basis van het inflatiecijfer van augustus. Op die manier werkt de invloed van de inflatie jaarlijks aansluitend door.

Als maat voor de inflatie wordt gewerkt met de consumptieprijsindex (CPI) die wordt gepubliceerd door de Federale Overheidsdienst Economie. Deze indicator ligt buiten de invloedssfeer van de distributienetbeheerders en de regulator en wordt vaak door andere regulatoren gebruikt in inkomsten- en prijsregulering. De distributienetgebruikers zijn vertrouwd met deze index en het laat hun toe de jaarlijkse aanpassingen van de distributienettarieven voor niet-exogene kosten (volgens formule 2) beter in te schatten.

5.6.2.5. Toegelaten inkomen voor een distributienetbeheerder

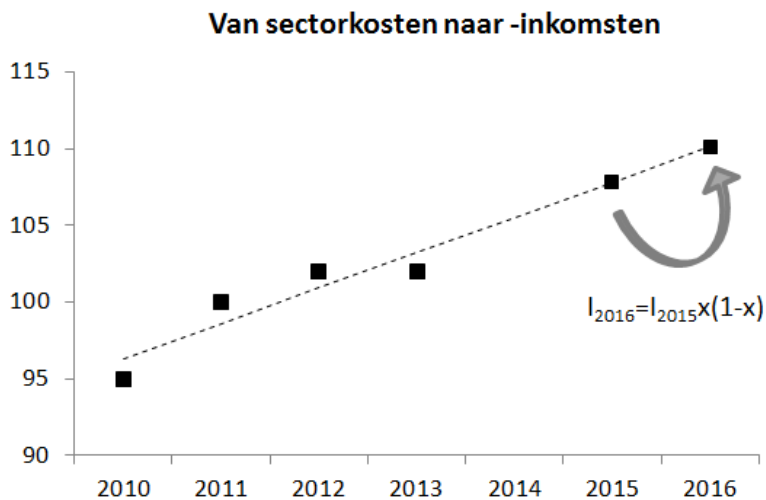
De trend van de geactualiseerde sectorkosten voor de beschouwde periode in het verleden is de basis voor de toegelaten geactualiseerde sectorinkomsten voor de jaren van de volgende reguleringsperiode. Het toegelaten sectorinkomen voor het eerste jaar (nu 2015) en het toegelaten sectorinkomen voor het laatste jaar (nu 2016) van de reguleringsperiode volgen automatisch uit de lineaire extrapolatie. De sectorinkomens voor de jaren tussenin (nu niet van toepassing voor de reguleringsperiode 2015-2016) volgen dezelfde trend maar volgens de overeenstemmende x-waarde van de gebruikte formule (formule 2) in de tariefmethodologie (zie verder par. 5.6.2.5). Voor deze jaren en het laatste jaar van de reguleringsperiode wordt tevens rekening gehouden met de inflatie (formule 2). De per jaar toegelaten sectorinkomsten worden vervolgens verdeeld per distributienetbeheerder overeenkomstig zijn individueel aandeel over de geactualiseerde historische sectorkosten.

In het geval dat het aandeel van elke distributienetbeheerder in de historische geactualiseerde kosten jaarlijks constant zou zijn geweest, zal ieders aandeel in de verdeling van de globale sectorinkomsten gelijk zijn aan het eigen historisch aandeel. Wanneer het jaarlijkse individuele aandeel van een distributienetbeheerder in de historische sectorkosten in de tijd wijzigde, kan de in de tariefmethodologie gehanteerde berekeningswijze een kleine vertraging simuleren op de doorrekening van deze individuele afwijking naar de volgende inkomsten van de distributienetbeheerder. Echter, per nieuwe reguleringsperiode wordt opnieuw gewerkt met de kostengegevens van de laatste jaren, zodat

de invloed van oudere aandelen verdwijnt. De tariefmethodologie werkt op dit vlak gelijk voor om het even welke individuele opwaartse of neerwaartse kostenevolutie.

5.6.2.6. X-waarde

Uit de lineaire extrapolatie via regressie van de geactualiseerde niet-exogene sectorkosten uit de beschouwde periode in het verleden naar het eerste en het laatste jaar van de volgende reguleringsperiode wordt de waarde van x uit formule 2 afgeleid. De x -waarde voor de eerstvolgende reguleringsperiode (2015-2016) wordt aldus afgeleid uit de toegelaten sectorinkomsten van het eerste jaar 2015 en het laatste jaar 2016. De uitwerking in formules bevindt zich in par. 5.6.2.7. In Figuur 4 wordt de berekening schematisch weergegeven voor de eerste reguleringsperiode 2015-2016.

Figuur 4 Voorbeeld van de berekening van de x -waarde uit de toegelaten sectorinkomsten (I_{2015} en I_{2016}), op hun beurt afgeleid uit de (hier fictieve) naar 2014 geactualiseerde niet-exogene sectorkosten 2010 t.e.m. 2013.

5.6.2.7. Uitwerking in formules

De hierboven uiteengezette principes worden hieronder vertaald naar wiskundige formules.

Het in 2015 toegelaten inkomen uit periodieke distributenettarieven voor niet-exogene kosten van distributienetbeheerder i voor een bepaalde distributieactiviteit (elektriciteit of aardgas) wordt berekend volgens formule 8:

$$TI_{n-ex,2015,i} = TK_{trend,2015} \times a_i$$

formule 8

Met hierin:

$TI_{n-ex,2015,i}$ Het in het eerste jaar van de volgende reguleringsperiode, zijnde 2015, toegelaten inkomen van distributienetbeheerder i uit zijn periodieke distributenettarieven voor niet-exogene kosten, bepaald door de VREG in het voorafgaande jaar 2014. (EUR)

$TK_{trend,2015}$ De toegelaten sectorinkomsten uit periodieke distributenettarieven voor niet-exogene kosten in het beginjaar 2015 van de volgende reguleringsperiode, bepaald d.m.v. extrapolatie via lineaire regressie naar het jaar 2015 toegepast op

de naar 2014 geactualiseerde niet-exogene sectorkosten uit de jaren 2010-2013 zoals verduidelijkt in volgende formule 9. (EUR)

$$TK_{trend,2015} = TREND \left(\sum_{\forall dnb i} (TK_{act,2010,i}) \dots \sum_{\forall dnb i} (TK_{act,2013,i}) ; 2010 \dots 2013 ; 2015 \right)$$

formule 9

Met hierin:

TREND(y-waarden; x-waarden; nieuwe x-waarde):

De functie die voor de 'nieuwe x-waarde' de overeenstemmende y-waarde oplevert volgens de lineaire trend berekend met de kleinste-kwadratenmethode toegepast op de gegeven set 'y-waarden' en 'x-waarden'.

$TK_{act,j,i}$

De niet-exogene kosten van distributienetbeheerder *i* in het afgelopen jaar *j* geactualiseerd op basis van de waargenomen inflatie naar huidige waarde in het jaar 2014. (EUR):

$$TK_{act,j,i} = TK_{j,i} \times \frac{CPI_{2014}}{CPI_j}$$

formule 10

Met hierin:

$TK_{j,i}$

De niet-exogene kosten van distributienetbeheerder *i* in jaar *j* volgens formule 4. (EUR)

CPI_{jaar}

De waarde van de consumptieprijsindex (CPI) voor de maand augustus van het betreffende jaar, op basis van hetzelfde, jongste referentiejaar voor de CPI in het jaar voorafgaand aan de volgende reguleringsperiode, en zoals gepubliceerd door de Belgische Federale Overheidsdiensten. Afronding van de breuk in formule 10 tot op 5 decimalen. (-)

a_i

Het aandeel voor distributienetbeheerder *i* in de toegelaten sectorinkomsten voor niet-exogene kosten, gelijk aan zijn aandeel in de geactualiseerde niet-exogene sectorkosten van de laatste vier jaar 2010 t.e.m. 2013. (-):

$$a_i = \frac{\sum_{j=2010}^{2013} (TK_{act,j,i})}{\sum_{\forall dnb i} \left(\sum_{j=2010}^{2013} (TK_{act,j,i}) \right)}$$

formule 11

Met hierin:

$TK_{act,j,i}$

Zoals hierboven in formule 10. (EUR)

Vertrekkende van het toegelaten inkomen 2015, het eerste jaar van de nieuwe reguleringsperiode, zal het inkomstenniveau binnen de lopende reguleringsperiode jaarlijks evolueren volgens formule 2. Voor de x-factor wordt, zoals eerder vermeld, als vorm van nacalculatie aangesloten bij de evolutie over de laatste vier jaar (2010-2013) van de geactualiseerde niet-exogene sectorkosten. De extrapolatie door lineaire regressie van de sectorkosten naar sectorinkomsten wordt daartoe omgezet in een constante jaarlijkse procentuele evolutie van inkomsten binnen de reguleringsperiode met de factor (1-x). Indien de volgende reguleringsperiode p (geheel getal) jaar duurt (m.a.w. van jaar 2015 t.e.m. het jaar 2015+p-1), wordt de waarde van x berekend volgens formule 12.

$$x = 1 - \sqrt[p-1]{\frac{TK_{trend,2015+p-1}}{TK_{trend,2015}}}$$

formule 12

Met hierin:

x *Idem als in formule 2.*

$TK_{trend,2015}$ *Idem als in formule 8.*

$TK_{trend,2015+p-1}$ *De toegelaten sectorinkomsten uit periodieke distributienettarieven voor niet-exogene kosten gesommeerd voor alle distributienetbeheerders in het laatste jaar 2015+p-1 van de volgende reguleringsperiode, bepaald d.m.v. extrapolatie via lineaire regressie toegepast op de naar 2014 geactualiseerde niet-exogene sectorkosten uit de jaren 2010-2013 zoals verduidelijkt in volgende formule 13. (EUR)*

$$TK_{trend,2015+p-1} = TREND \left(\sum_{\forall dnb i} (TK_{act,2010,i}) \dots \sum_{\forall dnb i} (TK_{act,2013,i}) ; 2010 \dots 2013 ; 2015 + p - 1 \right)$$

formule 13

Met hierin $TREND(y$ -waarden; x -waarden; nieuwe x -waarde) en $TK_{act,j,i}$ zoals hierboven voor formule 9.

Voor een volgende reguleringsperiode van twee jaar ($p=2$), 2015-2016, wordt de x -waarde bijgevolg als volgt berekend:

$$x = 1 - \frac{TK_{trend,2016}}{TK_{trend,2015}}$$

formule 14

Met hierin:

x *De x -waarde van toepassing in formule 2.*

$TK_{trend,2015}$ *Idem als in formule 8.*

$TK_{trend,2016}$ *De toegelaten sectorinkomsten uit periodieke distributienettarieven voor niet-exogene kosten in het laatste jaar 2016 van de volgende reguleringsperiode, bepaald d.m.v. extrapolatie via lineaire regressie naar het jaar 2016 toegepast op de naar 2014 geactualiseerde niet-exogene sectorkosten uit de jaren 2010-2013 zoals verduidelijkt in volgende formule 15. (EUR)*

$$TK_{trend,2016} = TREND \left(\sum_{\forall dnb\ i} (TK_{act,2010,i}) \dots \sum_{\forall dnb\ i} (TK_{act,2013,i}) ; 2010 \dots 2013 ; 2016 \right)$$

formule 15

Met hierin $TREND(y\text{-waarden}; x\text{-waarden}; \text{nieuwe } x\text{-waarde})$ en $TK_{act,j,i}$ zoals hierboven voor formule 9.

5.7. Vaststelling van het rekenvolume

De VREG stelt vast hoe de rekenvolumes van de tariefdragers ($v_{p,i}$ in formule 1) worden bepaald en dit na overleg met de distributienetbeheerders. Per reguleringsperiode gebeurt de vaststelling van de rekenvolumes voor elke distributienetbeheerder op niet-discriminatoire, transparante en uniforme wijze. Voor de reguleringsperiode 2015-2016 stelt de VREG het rekenvolume op volgende manier vast:

- Voor het aantal actieve toegangspunten (EAN's): het rekenvolume is gelijk aan het aantal op 31/12/2013. Voor de verbruiksgerelateerde tariefdragers:
 - o Gereguleerde activiteit elektriciteit - afname:
 - kWh: daadwerkelijk gefactureerde volumes voor de energieafname die heeft plaatsgevonden in de periode vanaf 1 september 2013 tot en met 31 augustus 2014
 - kW, kW_{max} en kVarh: daadwerkelijk gefactureerde volumes voor de energieafname die heeft plaatsgevonden in de periode vanaf 1 januari 2013 tot en met 31 december 2013
 - kVA: het aantal kVA opgesteld per 31/12/2013 m.b.t. alle decentrale productie-eenheden aangesloten via toegangspunten van prosumenten met terugdraaiende teller^[37]³⁸
 - o Gereguleerde activiteit elektriciteit – injectie:
 - kWh: daadwerkelijk gefactureerde volumes voor de energie-injectie die heeft plaatsgevonden in de periode vanaf 1 januari 2013 tot en met 31 december 2013
 - o Gereguleerde activiteit elektriciteit – doorvoer:
 - kWh: daadwerkelijk gefactureerde volumes voor de doorvoer van energie tussen de distributienetbeheerders onderling die heeft plaatsgevonden in de periode vanaf 1 januari 2013 tot en met 31 december 2013
 - o Gereguleerde activiteit gas³⁹:
 - Voor klanten met een jaarverbruik $\leq 1.000.000$ kWh
 - kWh: daadwerkelijk gefactureerde volumes voor de energieafname die heeft plaatsgevonden in de periode vanaf 1 januari 2013 tot en met 31 december 2013, genormaliseerd op basis van de graaddagen van de laatste 10 jaar
 - Voor klanten met een jaarverbruik $> 1.000.000$ kWh
 - kWh: daadwerkelijk gefactureerde volumes voor de energieafname die heeft plaatsgevonden in de periode vanaf 1 januari 2013 tot en met 31 december 2013
 - MAXCAP: daadwerkelijk gefactureerde volumes voor de energieafname die heeft plaatsgevonden in de periode vanaf 1 januari 2013 tot en met 31 december 2013

³⁷ Maximaal AC-vermogen uitgedrukt in kVA of, indien niet beschikbaar voor een productie-eenheid, uitgedrukt in kW.

³⁸ Toegevoegd bij beslissing van de VREG van 5 oktober 2015.

³⁹ Aangezien 2013 de vertrekbasis is, worden de berekende kWh voor 2014 en 2015 verminderd met 0,7% (door aanpassing omzettingcoëfficiënt m³ naar kWh)

- Doorvoer
 - kWh: daadwerkelijk gefactureerde volumes voor de doorvoer van energie tussen de distributienetbeheerders onderling die heeft plaatsgevonden in de periode vanaf 1 januari 2013 tot en met 31 december 2013

De rekenvolumes voor het eerste jaar (nu 2015) worden in één reguleringsperiode jaarlijks opnieuw gebruikt voor de omzetting van de toegelaten inkomens naar distributienettarieven, tenzij de VREG om gemotiveerde redenen hiervan wenst af te wijken.

5.8. Prijsevoluties tussen opeenvolgende jaren in één reguleringsperiode

Binnen de huidige, bestaande tariefstructuur kan een periodiek distributienettarief t van een bepaalde distributienetbeheerder i voor een bepaald jaar j worden opgebouwd als de som van een tarief voor exogene kosten en een tarief voor niet-exogene kosten. Het tarief $t_{j,i}$ in formule 1 kan dan als volgt uitgeschreven worden (formule 16):

$$t_{j,i} = t_{ex,j,i} + t_{n-ex,j,i}$$

formule 16

Met hierin:

$t_{j,i}$ Het periodiek distributienettarief van distributienetbeheerder i voor jaar j voor een bepaalde klantengroep en een bepaalde categorie in de tariefstructuur. (EUR/tariefdrager)

$t_{ex,j,i}$ Het deel van het periodiek distributienettarief $t_{j,i}$ van distributienetbeheerder i voor jaar j voor een bepaalde klantengroep en een bepaalde categorie in de tariefstructuur dat werd afgeleid uit het toegelaten inkomen voor exogene kosten voor dat jaar j . (EUR/tariefdrager)

$t_{n-ex,j,i}$ Het deel van het periodiek distributienettarief $t_{j,i}$ van distributienetbeheerder i voor jaar j voor een bepaalde klantengroep en een bepaalde categorie in de tariefstructuur dat werd afgeleid uit het toegelaten inkomen voor niet-exogene kosten voor dat jaar j . (EUR/tariefdrager)

Een opdeling van de tariefstructuur volgens formule 16 met een inkomen voor exogene en niet-exogene kosten zou misschien de duidelijkheid voor de distributienetgebruiker ten goede kunnen komen, indien hij daar behoefte aan zou hebben, maar is in de korte tijdspanne die rest tot begin 2015 niet haalbaar.

Om redenen van niet-discriminatie, transparantie en stabiliteit evolueert de tariefcomponent m.b.t. de niet-exogene kosten binnen een reguleringsperiode jaar-op-jaar in analogie met de evolutie van het aan de distributienetbeheerder toegelaten inkomen voor niet-exogene kosten⁴⁰. Dit wordt weergegeven in formule 17 voor een bepaalde distributienetbeheerder.

$$t_{n-ex,j,i} = t_{n-ex,j-1,i} \times (1 + CPI - x + q_i)$$

formule 17

Met hierin:

⁴⁰ In de veronderstelling dat de VREG de rekenvolumes niet wijzigt gedurende de reguleringsperiode.

$t_{n-ex,j,i}$ *Het periodiek distributienettarief m.b.t. de niet-exogene kosten van distributienetbeheerder i voor jaar j voor een bepaalde klantengroep en een bepaalde categorie in de tariefstructuur, afgeleid d.m.v. de rekenvolumes uit zijn toegelaten inkomsten m.b.t. niet-exogene kosten voor dat jaar j (EUR/tariefdrager).*

$t_{n-ex,j-1,i}$ *Het periodiek distributienettarief m.b.t. de niet-exogene kosten van distributienetbeheerder i voor jaar $j-1$ voor een bepaalde klantengroep en een bepaalde categorie in de tariefstructuur, afgeleid d.m.v. de rekenvolumes uit zijn toegelaten inkomsten m.b.t. niet-exogene kosten voor dat jaar $j-1$ (EUR/tariefdrager).*

CPI *Idem als in formule 2.*

x *Idem als in formule 2.*

q_i *Idem als in formule 2.*

Omdat het volumerisico voor de distributienetbeheerder in de reguleringsperiode 2015-2016 grotendeels zal gedekt worden (zie par. 5.5.2) en gezien de korte duur van die reguleringsperiode, is er volgens de VREG nu geen behoefte aan ruimte voor de distributienetbeheerder om aanpassingen aan specifieke distributienettarieven voor niet-exogene kosten toe te laten, die afwijken van de jaarlijkse indexering op het inkomen volgens formule 17⁴¹.

5.9. Opmaak van het tariefvoorstel

5.9.1. Rapporteringsmodel tariefvoorstel

De distributienetbeheerder vertaalt de toegelaten inkomsten voor exogene- en niet-exogene kosten in een tariefvoorstel voor zijn periodieke distributienettarieven overeenkomstig de tariefstructuur en de klantengroepen (zie par. 6). Hij gebruikt hiertoe het bij de tariefmethodologie horende rapporteringsmodel voor de vertaling van het toegestaan inkomen naar een tariefvoorstel (zie par. 8) gebruik makend van de rekenvolumes.

5.9.2. Werkwijze

Het verwachte inkomen van de distributienetbeheerder uit zijn periodieke distributienettarieven voor niet-exogene kosten, volgend uit zijn tariefvoorstel en de daarbij gehanteerde rekenvolumes, mag het toegelaten inkomen voor niet-exogene kosten niet overschrijden.

Het verwachte inkomen van de distributienetbeheerder uit zijn periodieke distributienettarieven m.b.t. exogene kosten, volgend uit zijn tariefvoorstel en de daarbij gehanteerde rekenvolumes, dient gelijk te zijn, eventueel op afrondingsfouten na, aan het toegelaten inkomen voor exogene kosten.

De distributienetbeheerder rekent het toegelaten inkomen voor exogene en niet-exogene kosten toe aan de verschillende tariefcomponenten. Hierbij wordt het inkomen in eerste instantie toegerekend aan de diensten of activiteiten waarop deze betrekking hebben, op basis van aantoonbare causaliteit ('directe kosten'). De indirecte kosten, waarvoor geen aantoonbaar direct verband kan gelegd worden met een dienst of activiteit, moeten door de distributienetbeheerder verdeeld worden op basis van verdeelsleutels. Deze verdeelsleutels moeten aan de volgende voorwaarden voldoen:

⁴¹ Dit in tegenstelling tot de band van +/- 4% maximale correctie van prijzen die werd voorgesteld in het consultatiedocument over voorstel van tariefmethodologie door de VREG van 7 oktober 2013.

- Ze moeten objectief zijn.
- Ze worden op een consistente wijze toegepast bij de toewijzing van indirecte kosten.
- Ze moeten transparant zijn.
- Ze worden door de distributienetbeheerder op overtuigende wijze verantwoord en gedocumenteerd.
- Ze mogen geen opzettelijke discriminatie tussen distributienetgebruikers inhouden.
- Ze weerspiegelen zo goed als mogelijk de werkelijke relatieve inzet van de productiemiddelen die de kosten hebben veroorzaakt voor een bepaalde dienst of activiteit (bijvoorbeeld via een systeem van Activity Based Costing).

Bij de toerekening door de elektriciteitsdistributienetbeheerder van kosten m.b.t. het 'gebruik van het net' en het 'gebruik van het transmissienet' aan de onderscheiden klantengroepen wordt gebruik gemaakt van het cascadebeginsel waarbij kosten van een net op een hoger spanningsniveau toegerekend worden aan een net op een lager spanningsniveau in verhouding tot het aandeel energie afgenomen op laatstgenoemde net in de totale afname van energie van het eerstgenoemde net.

5.10. Lengte van de reguleringsperiode

In een tariefmethode met een onderdeel inkomstenregulering omvat één reguleringsperiode normaliter meerdere opeenvolgende kalenderjaren. Het doel is immers de ondernemingen te stimuleren tot het maken van efficiëntiewinsten. Zij zullen deze pas realiseren indien zij ook werkelijk de vruchten kunnen plukken van hun inspanningen. Indien de efficiëntiewinsten snel zouden worden afgeroomd door een verlaging van de inkomsten in de volgende reguleringsperiode, zal de stimulans beperkt zijn. Indien de reguleringsperiode zeer lang zou zijn, zal de incentive maximaal zijn maar zouden de tarieven voor de distributienetgebruikers te lang op een te hoog niveau kunnen blijven.

Rekening houdend met de vermelde aspecten, meent de VREG dat het op termijn goed zou zijn om een periodieke reguleringsperiode in te voeren die langer is dan twee jaar.

De VREG stelde tijdens de consultatie over de tariefmethodologie in het najaar van 2013 vast dat de stakeholders die reageerden op de toen door de VREG voorgestelde lengte van vier jaar, pleitten voor een kortere eerste reguleringsperiode. De VREG meent dat het inderdaad opportuun kan zijn om, gezien de transitie van de bevoegdheid over de distributienettarieven met afloop van de huidige distributienettarieven al einde 2014, de lengte van de eerste reguleringsperiode te beperken tot twee jaar, van 1 januari 2015 tot en met 31 december 2016. Het biedt de VREG ook de gelegenheid om de tariefmethodologie eventueel bij te sturen indien de omstandigheden dat zouden vragen.

5.11. Kwaliteitsbewaking

De kwaliteit van de dienstverlening door een distributienetbeheerder kan op een aantal wijzen beoordeeld worden. Enerzijds zijn er de objectieve waarnemingen omtrent de onderbrekingen in de energiedistributie en de snelheid waarmee hij ingaat op bepaalde verzoeken van distributienetgebruikers. Anderzijds zijn er de meer subjectieve beoordelingen door de distributienetgebruikers en hun klachten over of vragen aan hun distributienetbeheerder.

De prikkel voor kwaliteit (kwaliteitsterm of q-factor q_i in formule 2) is de vertaling van de beoordeling van het niveau van de geleverde kwaliteit door een distributienetbeheerder in een financiële beloning (of eventueel bestraffing). De term zorgt voor een verhoging of eventueel verlaging van het inkomen van de distributienetbeheerder.

De kwaliteitsterm wordt algemeen beschouwd als noodzakelijk in een inkomstenregulering zoals opgenomen in voorliggende tariefmethodologie omdat, mocht deze term ontbreken, het voor een

onderneming verleidelijk zou kunnen zijn om te besparen op kosten die louter in verband staan met de kwaliteit van de dienstverlening. Die visie wordt ingegeven door de veronderstelling dat een monopolistische onderneming eerder zou toegeven aan de belangen van haar aandeelhouders dan die van haar klanten. Wat betreft de Vlaamse elektriciteits- en aardgasdistributienetbeheerders dient dit te worden genuanceerd aangezien zij werken in de context van de decretale verplichtingen waaraan ze moeten voldoen, zoals het beheer en het ontwikkelen van een veilig, betrouwbaar en efficiënt net⁴². Ondanks het gebrek aan prikkels m.b.t. de kwaliteit in vorige tariefmethodologieën, bleef het geleverde kwaliteitsniveau toch hoog. Tenslotte mag een financiële prikkel via een q-factor er niet voor zorgen dat de bedrijven met een goede kwaliteit zich op dat vlak nog méér kunnen verbeteren ten koste van de ondernemingen met een mindere kwaliteit.

M.b.t. het distributienetbeheer is een q-factor vermoedelijk vooral relevant m.b.t. het elektriciteitsdistributienet waar er meer kans is op onderbrekingen of storingen. Wat betreft gasdistributie verwacht de VREG dat het moeilijk wordt om de q-waarde vast te stellen gezien de hoge betrouwbaarheid van de netten en de moeilijk meetbare en kwantificeerbare parameters m.b.t. kwaliteit. Hierdoor kan het zeer moeilijk worden om de juiste kwaliteitsprikkel te geven aan de juiste aardgasdistributienetbeheerders, mochten ze nodig zijn.⁴³

Volgens de VREG is het voor de reguleringsperiode die aanvangt in 2015 niet mogelijk om per distributienetbeheerder zijn kwaliteitsterm q_i in formule 2 te bepalen. De term is immers een beoordeling van de in het verleden geleverde prestaties op het vlak van kwaliteit. Omdat in het verleden (vóór 2015) door de distributienetbeheerders niet geweten was op basis waarvan de hoogte van de kwaliteitsterm, met financiële impact, zou bepaald worden, kan de term nu niet opgesteld worden en retroactief toegepast worden. Het zou als een discriminatoir optreden door de regulator kunnen beschouwd worden.

Daarnaast stelt zich momenteel het probleem van de verificatie en de vergelijkbaarheid van de door de distributienetbeheerders gerapporteerde cijfers over de kwaliteit. Zij rapporteren jaarlijks aan de VREG over de kwaliteit van hun dienstverlening vanuit een decretale verplichting. De VREG wenst de gerapporteerde gegevens nu niet te gebruiken in de tariefmethodologie. VREG dient eerst de zekerheid te hebben dat de kwaliteitsgegevens volledig betrouwbaar en vergelijkbaar zijn.

Vervolgens moet de VREG onderzoeken in welke mate de distributienetgebruikers in Vlaanderen hun distributienetbeheerder voor het niveau van de kwaliteit van zijn dienstverlening geldelijk meer of minder wensen te vergoeden. Op basis van dit onderzoek kan het verband gelegd worden tussen de geleverde kwaliteit en de hoogte van de kwaliteitsterm.

Bijgevolg geldt voor de reguleringsperiode 2015-2016 voor de factor q_i in formule 2:

$$q_i = 0$$

formule 18

De VREG stelt dus al meerdere jaren een vrij hoog en stabiel kwaliteitsniveau vast bij de Vlaamse aardgas- en elektriciteitsdistributienetbeheerders, ondanks het feit dat er in het verleden geen specifieke financiële stimulans voor kwaliteit werd gegeven. Op korte termijn is een belangrijk verlies van kwaliteit onwaarschijnlijk wegens o.a. het vermelde voornemen in de tariefmethodologie van de VREG en de vermelde decretale verplichting opgelegd aan de distributienetbeheerders m.b.t. tot het netbeheer. De distributienetbeheerders zullen vanaf 2015 ook enkel financiële prikkels tot kwalitatieve dienstverlening ontvangen via de bepalingen opgenomen in het Energiedecreet⁴⁴, zoals een

⁴² Energiedecreet, Art. 4.1.6. 1°.

⁴³ "De q-factor voor gas is door de ACM de afgelopen jaren telkens op 0 gezet", Consultatiedocument Stroom, p. 10, beschikbaar op <https://www.internetconsultatie.nl/stroom>.

⁴⁴ Energiedecreet, Afdeling IV/1. Vergoedingsplichten van de netbeheerder.

vergoedingsplicht ten aanzien van de distributienetgebruikers die getroffen werden door een langdurige stroomonderbreking.

5.12. Niet-periodieke distributienettarieven

De opbrengsten van de distributienetbeheerder uit zijn niet-periodieke distributienettarieven voor werken aan aansluitingen, worden in mindering gebracht van de aanschaffingswaarde van de betreffende geactiveerde aansluitingen, als tussenkomsten door distributienetgebruikers. De overige opbrengsten uit de niet-periodieke distributienettarieven voor prestaties (diverse diensten en studies) worden door de distributienetbeheerder in resultaat genomen ter compensatie van de verwachte gemiddelde kost van die prestaties.

De niet-periodieke distributienettarieven zullen door de VREG worden vastgesteld per kalenderjaar. De distributienetbeheerder dient aan de VREG te verantwoorden dat de door hem voorgestelde niet-periodieke distributienettarieven kostenreflectief, niet-discriminair en transparant zijn opgebouwd volgens logische, objectieve verdeelsleutels.

De niet-periodieke distributienettarieven voor 2015 zijn deze voor het jaar 2012, indertijd vastgesteld onder toezicht van de CREG, en geïndexeerd volgens inflatie. Voor de bepaling van de noodzakelijke indexatie van zijn niet-periodieke distributienettarieven houdt de distributienetbeheerder rekening met hun huidige kostenreflectiviteit. De VREG laat een indexatie toe die kleiner is of gelijk aan de inflatie die optrad volgens de consumptieprijnsindex vanaf augustus 2010. De VREG beschouwt die index als deze op het gemiddelde tijdstip voor de niet-periodieke distributienettarieven die werden toegepast over de vorige reguleringsperiode 2009-2012. De distributienetbeheerder deelt aan de VREG mee welke indexatie hij toepast op zijn niet-periodieke distributienettarieven van 2012 en motiveert deze keuze.

Voor de niet-periodieke distributienettarieven voor 2016 kan de distributienetbeheerder een tarievendossier indienen bij de VREG, zo niet worden de niet-periodieke distributienettarieven van 2015 overeenkomstig de inflatie volgens de evolutie van de consumptieprijnsindex tussen augustus 2014 en augustus 2015 geïndexeerd.

Wat betreft de omzetting van art. 16, lid 8 van Richtlijn 2009/28/EG wordt op dit ogenblik verwezen naar de bepaling hieromtrent in het Energiebesluit art. 6.4.13 en wenst de VREG te komen tot meer uitgewerkte standaardregels in overleg met de distributienetbeheerders tegen de volgende reguleringsperiode die aanvangt in 2017.

6 Algemene tariefstructuur

De tariefstructuur van de Vlaamse distributienettarieven voor elektriciteit en aardgas voor de volgende reguleringsperiode 2015-2016 is bijna volledig dezelfde als de structuur die in 2014 wordt toegepast door de distributienetbeheerders.

De tariefstructuur onderscheidt volgende tarieven:

- de niet-periodieke tarieven voor de aansluiting op het distributienet (par. 6.1) en
- de periodieke tarieven (par. 6.3).

6.1 Niet-periodieke distributienettarieven

De niet-periodieke distributienettarieven worden vermeld in Tabel 4.

Tabel 4 Niet-periodieke distributienettarieven elektriciteit en aardgas

Tariefstructuur activiteit distributie elektriciteit (E) en distributie aardgas (G)		
	Niet-periodiek tarief	
1	tarieven voor de opmaak van de oriëntatiestudie voor een nieuwe aansluiting of voor de aanpassing van de bestaande aansluiting	E: Het tarief is functie van de exploitatiespanning, het vermogen en de bestemming (injectie of afname) van de aansluiting. G: Het tarief is functie van het aan te sluiten vermogen.
2	tarieven voor de opmaak van de detailstudie voor nieuwe aansluitingsuitrustingen of voor de aanpassing van bestaande aansluitingsuitrustingen	E: Het tarief is functie van de technologische parameters gedefinieerd in het technisch reglement distributie elektriciteit. G: Het tarief is functie van het aan te sluiten vermogen.
3	tarieven voor de realisatie van nieuwe aansluitingen van afnemers of producenten op het distributienet en aanpassing van bestaande aansluitingen	E: Het tarief is functie van de exploitatiespanning, de lengte, het vermogen, de bestemming (injectie of afname) van de aansluiting en, in voorkomend geval, van de technologische parameters gedefinieerd in het technisch reglement distributie elektriciteit. G: Het tarief is functie van de druk en, in voorkomend geval, van de technologische parameters gedefinieerd in het technisch reglement distributie gas.
4	tarieven voor overige dienstverlening aan de distributienetgebruiker op verzoek van de distributienetgebruiker	Het tarief is forfaitair, per één of meer stuks of in functie van de te verrichten prestatie.

Nr. 4 is nieuw in vergelijking met voorgaande wettelijke beschrijvingen over de tariefstructuur. Hieronder kunnen enkel de reeds in 2014 bestaande niet-periodieke nettarieven, die niet strikt onder de punten 1 t.e.m. 3 kunnen ingedeeld worden, worden ondergebracht .

6.2 Klantengroepen

Hieronder volgt de opdeling van de klantengroepen per activiteit.

6.2.1. Elektriciteitsdistributie

De klantengroepen bij distributie van elektriciteit zijn de volgende volgens Tabel 5:

Tabel 5 Klantengroepen elektriciteit

Klantengroep benaming	Omschrijving
Trans HS	Distributienetgebruikers rechtstreeks aangesloten op transformatoren tussen het hoogspanningsnet en het middenspanningsnet.
>26-36 kV	Distributienetgebruikers aangesloten op het netwerk met een nominale spanning groter dan 26 kV en tot en met 36 kV. ⁴⁵
26 – 1 kV	Distributienetgebruikers aangesloten op het netwerk met een nominale spanning tussen 26 en 1 kV.
Trans LS	Distributienetgebruikers rechtstreeks aangesloten op een transformator tussen het middenspanningsnet en het laagspanningsnetwerk.
LS	Distributienetgebruikers aangesloten op het laagspanningsnetwerk (het netwerk met een nominale spanning lager dan 1 kV) en niet behorend tot de klantengroep 'Prosumenten met terugdraaiende teller'
Prosumenten met terugdraaiende teller	Prosumenten van wie de aansluiting op het elektriciteitsdistributienet is uitgerust met een terugdraaiende teller.

Als een soort bijkomende klantengroep vermelden de distributienetbeheerders in hun rapporteringen ook de doorvoer van energie tussen de distributienetbeheerders onderling, met verdere onderverdeling volgens het spannings- of drukniveau van de koppelpunten tussen de respectievelijke elektriciteits- of aardgasdistributienetten waarlangs de doorvoer verloopt.

Binnen een klantengroep kan een distributienetbeheerder een onderscheid maken naar gelang het type van aansluiting van de distributienetgebruiker op het distributienet ('type of connection').

6.2.2. Aardgasdistributie

De klantengroepen bij distributie van gas zijn de volgende volgens Tabel 6:

⁴⁵ Overeenkomstig Beslissing van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt van 5 juli 2013 met betrekking tot wijziging van de beslissing van de VREG van 5 september 2002 (BESL-2002-14) door uitbreiding van de bevoegdheid van Intergem, Gaselwest, Imewo, Iveka, Sibelgas en Iverlek tot het beheer van het elektriciteitsdistributienet met een spanning tot en met 36 kilovolt (beslissing BESL-2013-10).

Tabel 6 Klantengroepen aardgas

Niet telegemeten distributienetgebruiker ⁴⁶				Telegemeten distributienetgebruikers		Doorvoer	
Jaarverbruik (kWh)				Jaarverbruik (kWh)		Lage druk	Midden-druk
0 – 5.000	5.001-150.000	150.001 – 1.000.000	>1.000.000	<10.000.000	>10.000.000		

6.3 Periodieke distributienettarieven

6.3.1. *Elektriciteitsdistributie*

De tariefstructuur voor de periodieke distributienettarieven voor elektriciteitsdistributie wordt weergegeven in Tabel 7 op volgende bladzijde.

⁴⁶ Inclusief slimme meters.

Tabel 7 Tariefstructuur distributie elektriciteit

Tariefstructuur activiteit distributie elektriciteit			
	Periodiek tarief	Toe te wijzen kosten	Tariefdragers ⁴⁷
1	het tarief voor het gebruik van het distributienet		
	het basistarief voor het gebruik van het distributienet (tarief voor onderschreven ⁴⁸ en bijkomend vermogen)	netstudies, de algemene beheerskosten exclusief de kosten systeembeheer, de afschrijvingen exclusief de afschrijvingen van de meters, de financieringskosten, de onderhoudskosten en de vennootschapsbelasting.	<p>Voor de klantengroepen <u>TR HS, 36kV, 26-1kV, en TR LS</u> is dit tarief deels functie</p> <ul style="list-style-type: none"> - van het door de netgebruiker afgenomen vermogen (kW) en - van de actieve energie geïnjecteerd of afgenomen (kWh) door een netgebruiker en van de tariefperiode (normale uren/stille uren). <p>Voor de klantengroep <u>LS met piekmeting</u> is het tarief functie van</p> <ul style="list-style-type: none"> - het door de netgebruiker afgenomen vermogen (kW). <p>Voor de klantengroep <u>LS zonder piekmeting</u> is het tarief functie van</p> <ul style="list-style-type: none"> - de actieve energie geïnjecteerd of afgenomen (kWh) door een netgebruiker en - van de tariefperiode. <p>Voor de klantengroep <u>prosumenten met terugdraaiende teller</u> is het tarief functie van</p> <ul style="list-style-type: none"> - de actieve energie netto, m.a.w. na compensatie, afgenomen (kWh) door een netgebruiker en - van de tariefperiode. <p>Het tarief is niet van toepassing voor productie-eenheden met een vermogen kleiner dan of gelijk aan 5 MWe en ook niet voor productie-eenheden van elektriciteitsopwekking via hernieuwbare energiebronnen of via kwalitatieve warmtekrachtkoppeling waarvan het geïnstalleerde vermogen groter is dan 5 MWe.⁴⁹</p>

⁴⁷ Idem voor klantengroep doorvoer tussen netbeheerders, indien van toepassing.

⁴⁸ Het onderschreven vermogen wordt bepaald op basis van een maximaal per kwartier gemeten vermogen zoals afgenomen gedurende de voorbije 12 maanden, inbegrepen de maand van facturatie.

⁴⁹ De huidige aanvullende bepaling „, behalve wanneer deze productie-eenheden aangesloten zijn op infrastructuurdelen waarvoor het belang van dit type eenheden aanzienlijke bijkomende kosten genereert” werd weggelaten wegens onduidelijk waardoor het niet werd toegepast.

	het tarief voor het systeembeheer	het systeembeheer, de afschrijvingen en de financiering van de activa voor het beheer van het systeem	<p>Het tarief is functie van de actieve energie geïnjecteerd of afgenomen (kWh) door een netgebruiker in het distributienet.</p> <p>Specifieke kosten van systeembeheer, aangegaan voor de sturing en opvolging van autoproducenten, aangesloten op het distributienet, worden in een bijkomend tarief aan deze netgebruikers aangerekend. Dit laatste tarief is functie van de op kwartuurbasis door een netgebruiker geïnjecteerde of afgenomen actieve bruto begrensde energie en van de klantengroep en wordt door de distributienetbeheerder aan de houder van het toegangscontract of de distributienetbeheerder gefactureerd.</p>
	het tarief voor de meet- en telactiviteit	m.b.t. de meetapparatuur alsook de kosten van de activiteit van het meten, inbegrepen de verzameling, validatie en transmissie van de gemeten data naar een nieuwe leverancier wanneer de distributienetgebruiker van leverancier verandert	Het tarief bestaat uit een vaste term (EUR/jaar) in functie van de meetopstelling: continu gelezen meters (AMR), maandelijks opgenomen meters (MMR) of jaaropgenomen ⁵⁰ meters (YMR).
2	het tarief openbare dienstverplichtingen	openbare dienstverplichtingen (sociale leverancier, rationeel energiegebruik, openbare verlichting, gratis kWh, groenestroom- en warmtekrachtcertificaten)	Het tarief is functie van de actieve energie geïnjecteerd of afgenomen (kWh) door een netgebruiker en desgevallend van de tariefperiode.
3	de tarieven voor de ondersteunende diensten		
	het tarief voor de regeling van de spanning en van het reactief vermogen	de dienst van het reactief vermogen	De tarieven staan, wat betreft de overschrijding van reactieve energie ten opzichte van het forfaitair toegelaten gebruik, in functie van die overschrijding van de reactieve energie (kVarh).
	het tarief voor de compensatie van de netverliezen	de aankoopkosten voor het verlies aan energie tijdens het de distributie	Dit tarief is functie van de actieve energie geïnjecteerd of afgenomen door een netgebruiker (kWh).
	het tarief voor het niet respecteren van een aanvaard programma	om de capaciteit, beschikbaarheid en stabiliteit van het net te herstellen	Het tarief is functie van de bestemming (injectie of afname) en van de grootte en het recurrente karakter van het verschil tussen de vastgestelde injectie of afname en het aanvaard programma.

⁵⁰ De slimme meters worden beschouwd als jaaropgenomen meters (tarief LS zonder piekmeting).

4	<p>de toeslagen</p> <p>Deze toeslagen omvatten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De kosten van niet-gekapitaliseerde pensioenen (zie in par. 5.4). - De belastingen of andere bedragen die geheven worden door publieke overheden en die door de betrokken distributienetbeheerder verschuldigd zijn (obligatio) maar waarvan een derde de belasting draagt (contributio)⁵¹. <p>Deze toeslagen blijven vermeld in de tariefstructuur:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de toeslagen of heffingen ter financiering van de openbare dienstverplichtingen - de toeslagen ter dekking van de werkingskosten van de CREG - de bijdragen ter dekking van de verloren kosten - de rechtspersonenbelasting 	Overeenkomstig het tarief.	De toeslagen zijn functie van de actieve energie geïnjecteerd of afgenomen (kWh) door de distributienetgebruiker.
5	Het tarief in verband met het gebruik van het transmissienet	Kosten in verband met het gebruik van het transmissienet	Deze tarieven staan in functie van de tarieven van de transmissienetbeheerder aan de distributienetbeheerder en zijn gebaseerd op de afgenomen energie.
6	Aanvullend capaciteitstarief voor klantengroep prosumenten met terugdraaiende teller.	Het resterende en aan deze klantengroep (prosumenten met terugdraaiende teller) toegewezen gedeelte van al de hierboven vermelde kosten, met uitzondering van de kosten m.b.t. de meetapparatuur alsook de kosten van de activiteit van het meten, inbegrepen de verzameling, validatie en transmissie van de gemeten data naar een nieuwe leverancier wanneer de distributienetgebruiker van leverancier verandert.	Het tarief is functie van het door de netgebruiker geïnstalleerd [maximaal] ⁵² vermogen (kVA ^{53]} ⁵⁴) van de omvormer (bij PV-installaties) of de generator (bij andere installaties).

⁵¹ Eventueel in de toekomst uitgebreid volgens Energiedecreet titel XIV; zie ook par. 5.4 pt.2.

⁵² Toegevoegd bij beslissing van de VREG van 5 oktober 2015.

Tarieven op basis van geïnjecteerde energie zijn niet van toepassing op prosumenten. Zodra de distributienetbeheerder kennis krijgt van een nieuwe toeslag over zijn werkingsgebied, informeert hij de VREG hiervan. De VREG en de distributienetbeheerder overleggen teneinde de toeslag in de tarieven op te nemen.

De kosten voor een eventuele vennootschapsbelasting⁵⁵ worden toegewezen aan het tarief voor het gebruik van het distributienet. De gehanteerde tariefmethodologie, met een normatieve kapitaalkostenvergoeding als onderdeel van het toegelaten inkomen voor niet-exogene kosten, impliceert dat deze vennootschapsbelasting wordt verwerkt in de berekening van deze kapitaalkostenvergoeding⁵⁶ en bijgevolg niet afzonderlijk als exogeen element kan behandeld worden.

6.3.1.1. Prosumenten

Afname

De elektriciteitsdistributienetbeheerder is verantwoordelijk voor de bepaling van de hoeveelheid actieve energie afgenomen per elektriciteitsdistributienetgebruiker op zijn net, overeenkomstig zijn taken o.a. in het Energiedecreet. Hij zal daartoe voor de hoeveelheid actieve energie afgenomen door een distributienetgebruiker zoals vermeld in Tabel 7 gebruik maken van metingen.

De meeste elektriciteitsdistributienetgebruikers op het laagspanningsnet met een decentrale productie-eenheid met een [maximaal]⁵⁷ AC-vermogen kleiner dan of gelijk aan 10 kVA (de prosumenten) beschikken over een terugdraaiende teller. Het Technisch Reglement Distributie Elektriciteit laat toe dat prosumenten op eigen verzoek beschikken over een toegangspunt op het distributienet met een meetinstallatie waarbij de afgenomen en geïnjecteerde elektriciteit automatisch gecompenseerd worden.⁵⁸ De injectie en de afname worden dan niet afzonderlijk gemeten. De technische realiteit van een terugdraaiende teller maakt het door de automatische compensatie van afgenomen en geïnjecteerde elektriciteit dan ook niet mogelijk om de hoeveelheid actieve energie afgenomen door deze prosumenten te meten. Het gevolg is dat het aantal kWh waarop de distributienettarieven worden toegepast niet in overeenstemming is met het werkelijk aantal kWh dat wordt afgenomen.

Binnen de definiëring van het begrip 'prosument' kunnen we bijgevolg twee types prosumenten onderscheiden:

- Prosumenten met een terugdraaiende teller, zijnde een traditionele kWh-meter (Ferrariummeter) waarbij de teller voor afname terugdraait wanneer door de productie-installatie geproduceerde elektriciteit geïnjecteerd wordt op het distributienet
- Prosumenten met een bidirectionele kWh-meter, die de hoeveelheid actieve energie afgenomen en geïnjecteerd op het distributienet elk afzonderlijk registreert

De prosumenten van wie de afgenomen en geïnjecteerde elektriciteit automatisch gecompenseerd wordt, beschouwt de VREG als een afzonderlijke klantengroep, zijnde klantengroep 'Prosumenten met terugdraaiende teller'. Voor de prosumenten met een bidirectionele kWh-meter wordt vanaf 1 januari

⁵³ Indien het maximaal AC-vermogen niet gekend is in kVA dient het maximaal AC-vermogen uitgedrukt in kW te worden gehanteerd.

⁵⁴ Toegevoegd bij beslissing van de VREG van 5 oktober 2015.

⁵⁵ Momenteel gelijk aan 0%.

⁵⁶ Zie ook par. 10.3 in bijlage 2.

⁵⁷ Toegevoegd bij beslissing van de VREG van 5 oktober 2015.

⁵⁸ Artikel V.2.4.2 Technisch Reglement Distributie Elektriciteit

2015 geen compensatie van afgenomen en geïnjecteerde energie toegepast door de distributienetbeheerder voor de aanrekening van het distributienettarief.

Er wordt voorzien in een aanvullend tarief voor de klantengroep 'Prosumenten met terugdraaiende teller', waardoor hun periodiek distributienettarief zal bestaan uit een tarief voor het gebruik van het distributienet, een tarief openbare dienstverplichtingen, een tarief voor de ondersteunende diensten, een tarief voor de toeslagen, een tarief i.v.m. het gebruik van het transmissienet en een aanvullend capaciteitstarief. De distributienetbeheerder dient via de omzetting van de kosten d.m.v. de verdeelsleutels en andere relevante parameters naar distributienettarieven er voor te zorgen dat de optelsom van deze tarieven de kosten voor de distributienetbeheerder van het totaal, niet gecompenseerd aantal afgenomen kWh beter reflecteert. Het aanvullend capaciteitstarief is functie van het door de netgebruiker geïnstalleerd [maximaal]⁵⁹ omvormer- of generatorvermogen (kVA⁶⁰⁶¹).

De tarieven voor het gebruik van het distributienet, de openbare dienstverplichtingen, de ondersteunende diensten, de toeslagen en het gebruik van het transmissienet voor prosumenten met terugdraaiende teller worden wat betreft de tariefdrager kWh berekend op basis van de netto-afname zoals die wordt weergegeven door de terugdraaiende teller. Die netto-afname (m.a.w. het aantal kWh na compensatie) is het resultaat van het verschil tussen de werkelijke afname en de geïnjecteerde elektriciteit over de meetperiode en per tariefperiode maar waarvan het resultaat nooit lager mag zijn dan 0 kWh.

Injectie

Aan de prosumenten wordt geen injectietarief aangerekend omdat ze geen gebruik maken van een afzonderlijk toegangspunt voor injectie. Vermits er slechts één toegangspunt is voor prosumenten, kunnen ze in tegenstelling tot andere producenten hun energie niet vermarkten. De andere producenten hebben wel de mogelijkheid om de geïnjecteerde energie te verkopen aan marktprijzen. In de tariefstructuur voor deze producenten zijn dan ook de componenten systeembeheer, openbare dienstverplichtingen en toeslagen, evenals de meetactiviteit behouden. De producenten worden wel vrijgesteld van het tarief voor gebruik van het net.

6.3.2. Aardgasdistributie

De tariefstructuur voor de periodieke distributienettarieven voor aardgasdistributie wordt weergegeven in Tabel 8.

⁵⁹ Toegevoegd bij beslissing van de VREG van 5 oktober 2015.

⁶⁰ Indien het maximaal AC-vermogen niet gekend is in kVA dient het maximaal AC-vermogen uitgedrukt in kW te worden gehanteerd.

⁶¹ Toegevoegd bij beslissing van de VREG van 5 oktober 2015.

Tabel 8 Tariefstructuur distributie aardgas

Tariefstructuur activiteit distributie aardgas			
	Periodiek tarief	Toe te wijzen kosten	Tariefdragers
1	het tarief voor het gebruik van het distributienet (basisdiensten)		
	het basistarief voor overbrenging met het net	de netstudies, de algemene beheerskosten exclusief de kosten systeembeheer, de afschrijvingen exclusief de afschrijvingen van de meters, de financieringskosten, de onderhoudskosten en de vennootschapsbelasting	<p>Het tarief bestaat voor niet-telegemeten distributienetgebruikers⁶² uit</p> <ul style="list-style-type: none"> - een vaste term (EUR/jaar) en - een proportionele term in functie van de afgenomen energie (EUR/kWh). <p>Het tarief bestaat voor telegemeten distributienetgebruikers (AMR) uit</p> <ul style="list-style-type: none"> - een proportionele term in functie van de afgenomen energie (EUR/kWh) en - een term in functie van de afgenomen uurcapaciteit (EUR/max.cap.).
	het tarief voor het systeembeheer	het systeembeheer, de afschrijvingen en de financiering van de activa voor het beheer van het systeem	Niet van toepassing.
	het tarief ter vergoeding van het ter beschikking stellen van toestellen voor het meten, tellen en opnemen	het ter beschikking stellen van toestellen voor het meten, tellen en opnemen, inclusief de verzameling en de overdracht van de gegevens en informatie met betrekking tot een in aanmerking komende afnemer wanneer deze van leverancier verandert	Het tarief bestaat uit een vaste term (EUR/jaar) in functie van de meetopstelling: continu gelezen meters (AMR), maandelijks opgenomen meters (MMR) of jaaropgenomen meters (YMR).
2	het tarief openbare dienstverplichtingen	kosten openbare dienstverplichtingen	Het tarief is functie van de energie afgenomen (kWh) door een netgebruiker.
3	de complementaire en supplementaire diensten		

⁶² De slimme meters worden beschouwd als jaaropgenomen meters (m.a.w. niet-telegelezen).

	Het tarief voor de complementaire diensten omvat de dienst van de ontspanning bij de distributienetgebruikers.	de dienst van de ontspanning bij de distributienetgebruikers	Niet van toepassing.
	De tarieven voor de supplementaire diensten.		Niet van toepassing.
4	<p>de belastingen, heffingen, toeslagen, bijdragen en retributies</p> <p>Deze omvatten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De kosten van niet-gekapitaliseerde pensioenen (zie in 5.4). - De rechtspersonenbelasting. - De belastingen of andere bedragen die geheven worden door publieke overheden en die door de betrokken distributienetbeheerder verschuldigd zijn (obligatio) maar waarvan een derde de belasting draagt (contributio)⁶³. <p>Deze blijven bestaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de toeslagen of heffingen ter financiering van de openbare dienstverplichtingen - de toeslagen ter dekking van de werkingskosten van de CREG - de bijdragen ter dekking van de verloren kosten 	Zoals vermeld.	De toeslagen zijn functie van de energie afgenomen (kWh) door de netgebruiker.

⁶³ Eventueel in de toekomst uitgebreid volgens Energiedecreet titel XIV; zie ook par. 5.4 pt.2.

Zodra de distributienetbeheerder kennis krijgt van een nieuwe toeslag over zijn werkingsgebied, informeert hij de VREG hiervan. De VREG en de distributienetbeheerder overleggen teneinde de toeslag in de tarieven op te nemen.

De kosten voor een eventuele vennootschapsbelasting[...]⁶⁴ worden toegewezen aan het tarief voor het gebruik van het distributienet. De gehanteerde tariefmethodologie, met een normatieve kapitaalkostenvergoeding als onderdeel van het toegelaten inkomen voor niet-exogene kosten, impliceert dat deze vennootschapsbelasting wordt verwerkt in de berekening van deze kapitaalkostenvergoeding⁶⁵ en niet afzonderlijk als exogeen element kan behandeld worden.

⁶⁴ Voetnoot geschrapt bij beslissing van de VREG van 5 oktober 2015.

⁶⁵ Zie ook par. 10.3 in bijlage 2.

7 Regulatorische boekhoudkundige voorschriften

In het kader van de tariefmethode heeft de VREG behoefte aan correctheid en uniformiteit in de financiële verslaggeving door de distributienetbeheerders. Daartoe heeft de regulator een set van voorschriften opgesteld die de distributienetbeheerders dienen toe te passen bij het invullen van de rapporteringsmodellen.

7.1 Juridisch kader

Op grond van art. 13.1.2 van het Energiedecreet heeft de VREG de bevoegdheid om gegevens en inlichtingen op te vragen bij de distributienetbeheerders, die nodig zijn voor de uitvoering van zijn taken. Voor de uitvoering van de regulerende taak betreffende de distributienettarieven voor elektriciteit en aardgas (art. 3.1.3, 2° van het Energiedecreet), heeft de VREG behoefte aan gegevens en inlichtingen van de distributienetbeheerders.

De VREG heeft zijn bevoegdheid om de gegevens en inlichtingen op te vragen, ingevuld met onderstaande regulatorische boekhoudkundige voorschriften.

7.2 Reikwijdte regulatorische boekhoudkundige voorschriften

De in deze regulatorische boekhoudkundige voorschriften vastgelegde bepalingen hebben betrekking op alle financiële gegevens die nodig zijn om de wettelijke taken en bevoegdheden die de VREG heeft ten aanzien van de distributienetbeheerders te kunnen uitvoeren. De voorschriften dienen in de eerste plaats om het toegestaan inkomen, de x-factor en de rekenvolumes op correcte wijze te kunnen bepalen.

Bovendien betreffen deze regulatorische boekhoudkundige voorschriften een standaard voor financiële verslaggeving. Gegevens met betrekking tot kwaliteitsaspecten worden niet in beschouwing genomen.

Indien bepaalde van deze voorschriften niet eenduidig door de distributienetbeheerder kunnen geïnterpreteerd worden, dient deze de VREG hiervan op de hoogte te brengen. Hieruit kunnen eventuele wijzigingen aan de regulatorische boekhoudkundige voorschriften voortvloeien die dan ook, indien van toepassing, voor de volledige sector zullen toegepast worden.

7.3 [...] ⁶⁶ [Rapport van feitelijke bevindingen] ⁶⁷ door commissaris

De gegevens en inlichtingen die door de distributienetbeheerder in het rapporteringsmodel voor de exogene kosten (alleen wanneer ex-post) en het rapporteringsmodel voor de niet-exogene kosten worden opgenomen, dienen te worden gecontroleerd door de commissaris van de distributienetbeheerder [en dit op basis van overeengekomen specifieke werkzaamheden] ⁶⁸. Hierbij dient de commissaris een [...] ⁶⁹ [rapport van feitelijke bevindingen] ⁷⁰ op te leveren omtrent deze rapporteringsmodellen. Voor meer detail verwijzen we naar de auditinstructie in paragraaf 9.1.

⁶⁶ Geschrappt bij beslissing van de VREG van 5 oktober 2015.

⁶⁷ Toegevoegd bij beslissing van de VREG van 5 oktober 2015.

⁶⁸ Toegevoegd bij beslissing van de VREG van 5 oktober 2015.

⁶⁹ Geschrappt bij beslissing van de VREG van 5 oktober 2015.

⁷⁰ Toegevoegd bij beslissing van de VREG van 5 oktober 2015.

7.4 Aanpassing van de regulatorische boekhoudkundige voorschriften

Voortschrijdend inzicht en evaluatie van de werkbaarheid van de regulatorische boekhoudkundige voorschriften kunnen aanleiding geven tot wijzigingen in deze voorschriften. Verder kunnen ook wetswijzigingen en/of aanpassingen in de tariefmethodologie aanleiding geven tot wijzigingen.

Significante wijzigingen in de regulatorische boekhoudkundige voorschriften zullen wel slechts gemaakt worden na overleg met de distributienetbeheerders.

7.5 Algemene bepalingen

Deze regulatoire voorschriften m.b.t. de boekhouding zijn van toepassing voor de Vlaamse elektriciteits- en aardgasdistributienetbeheerders in het kader van hun rapporteringsplicht aan de VREG ter controle en vaststelling van hun toegelaten inkomen en de hieruit voortvloeiende distributienettarieven. De distributienetbeheerder voert zijn boekhouding uiteraard in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel voor de jaarrekeningen van de vennootschappen.

De distributienetbeheerder voert in voorkomend geval een afzonderlijke boekhouding voor zijn distributienetactiviteiten en voor zijn andere activiteiten, zoals hij zou doen indien deze activiteiten door verschillende bedrijven werden uitgevoerd. Deze interne boekhouding bevat per activiteit een balans en een resultatenrekening, die aansluit met de grootboekrekeningen. Hierbij moet er een duidelijke afbakening zijn tussen de gegevens in de gereguleerde activiteit 'elektriciteit', de gegevens in de gereguleerde activiteit 'gas' en de gegevens in de niet-gereguleerde activiteiten. Voorts houdt dit ook in dat er geen activering kan plaatsvinden van soortgelijke uitgaven die in eerdere jaren door de distributienetbeheerder als kosten werden opgenomen in het rapporteringsmodel.

Deze bepalingen gelden eveneens voor de werkmaatschappijen waarvan de distributienetbeheerders onderdeel uitmaken. De werkmaatschappijen maken daartoe in hun boekhouding een bijkomende onderverdeling van de boekhoudkundige registraties per distributienetbeheerder per activiteit.

De boekhouding van de distributienetbeheerder dient een oprecht en getrouw beeld van zijn financiële situatie te geven. De distributienetbeheerder volgt daartoe alle noodzakelijke principes in zijn boekhouding voor de gereguleerde activiteiten zoals o.a.:

- Het principe van de bedrijfscontinuïteit: Waarderingen worden opgesteld in de veronderstelling dat het bedrijf zijn verplichtingen zal nakomen⁷¹.
- De distributienetbeheerder hanteert gelijkblijvende methodes van registratie en waardering⁷². Om bedrijfseconomische redenen, met akkoord van de commissaris en expliciete vermelding aan de VREG, kan van het principe van bestendigheid afgeweken worden.
- Voorzichtigheidsprincipe: Bij de waardering van een bepaald actief of goed, dient de distributienetbeheerder, indien er meerdere bronnen voor waardebeoordeling beschikbaar zijn, eerder de meer pessimistische benadering te volgen⁷³.
- Overeenstemmingsprincipe: De kosten en opbrengsten worden opgenomen in de rapportering voor een bepaalde periode voor zover de transactie die aan de basis ligt op diezelfde periode een effect heeft gehad (m.a.w. geen kasboekhouding)⁷⁴.

⁷¹ [Art. 28, §1, Koninklijk Besluit van 30 januari 2001 tot uitvoering van het Wetboek van Vennootschappen \(hierna K.B. W.Venn.\)](#)

⁷² [Art. 30, K.B. W.Venn.](#)

⁷³ [Art. 32, K.B. W.Venn.](#)

- Realisatiebeginsel: Transacties worden geboekt van zodra ze zich voordoen en de geldelijke weerslag ervan zeker is, ook al is het geld nog niet ontvangen of betaald⁷⁵.
- Niet-compensatie: Tegengestelde transacties met dezelfde partij worden niet gecompenseerd maar worden elk als afzonderlijke verrichting geboekt⁷⁶.
- Objectiviteit: Er wordt gebruik gemaakt van objectieve en neutrale waarderingsmethoden. We verwijzen hierbij naar de concepten/vereisten van het Koninklijk Besluit tot uitvoering van het wetboek van vennootschappen inzake waarderingsregels (K.B. W.Venn.)⁷⁷.

7.6 Nominale waarden

De waarden die door de distributienetbeheerders in de rapporteringsmodellen worden opgenomen, dienen op nominale basis te worden gewaardeerd, m.a.w. zonder correctie voor in- en deflatie. Op die manier kan de VREG het toegelaten inkomen voor elke distributienetbeheerder op uniforme wijze bepalen. Hierbij bepaalt de VREG de geactualiseerde waarde van deze nominale waarden door deze waarden te corrigeren voor in- en deflatie. Deze correcties worden dan ook uitsluitend door de VREG uitgevoerd.

7.7 Interne verrekenprijzen

Indien een distributienetbeheerder goederen of diensten van een werkmaatschappij verwerft, dient hun respectievelijke waarde in de rapporteringsmodellen te zijn opgenomen op basis van marktconforme prijzen, tarieven en voorwaarden. De verwerving van een goed of dienst van een groepsmaatschappij wordt geacht marktconform te zijn in het geval:

- De distributienetbeheerder deze heeft verworven tegen dezelfde of vergelijkbare prijzen, tarieven en voorwaarden als deze die gehanteerd zijn voor andere groepsmaatschappijen en
- er een causaal verband kan worden teruggevonden tussen de omvang van de interne verrekeningen door de groepsmaatschappij en de mate waarin de distributienetbeheerder de respectievelijke goederen en diensten van de groepsmaatschappij heeft afgenomen en
- de prijzen en tarieven die hiervoor worden aangerekend gebaseerd zijn op de werkelijk daaraan toe te rekenen kosten, eventueel verhoogd met een marge die in het handelsverkeer gebruikelijk is voor desbetreffende goederen of diensten.

7.8 Gereguleerde vaste activa

De distributienetbeheerder dient de volgende afschrijvingspercentages zoals vermeld in Tabel 9 te hanteren voor de afschrijving van de historische aanschaffingswaarde van de gereguleerde vaste activa, zonder rekening te houden met enige restwaarde.

⁷⁴ [Art. 33, K.B. W.Venn.](#)

⁷⁵ [Art. 33, K.B. W.Venn.](#)

⁷⁶ [Art. 25, § 2, K.B. W.Venn.](#)

⁷⁷ [Hoofdstuk II, K.B. W. Venn.](#)

Tabel 9 Afschrijvingspercentages

AFSCHRIJVINGSPERCENTAGES (%)	
<i>Immateriële vaste activa (excl. goodwill)</i>	
Kosten onderzoek en ontwikkeling	20% (5 jaar)
Concessies, octrooien, licenties, knowhow, merken en soortgelijke rechten	20% (5 jaar)
Vooruitbetalingen	0%
<i>Materiële vaste activa - elektriciteit</i>	
Terreinen	0%
Industriële gebouwen	3% (33 jaar)
Administratieve gebouwen	2% (50 jaar)
Kabels	2% (50 jaar)
Lijnen	2% (50 jaar)
Posten en cabines	3% (33 jaar)
Hergebruikte uitrusting cabines	6,67% (15 jaar)
Aansluitingen	3% (33 jaar)
Meetapparatuur	3% (33 jaar)
Teletransmissie en optische vezels	10% (10 jaar)
Gereedschap en meubilair	10% (10 jaar)
Rollend materieel	20% (5 jaar)
CAB, telebediening, uitrusting dispatching	10% (10 jaar)
Labo uitrusting	10% (10 jaar)
Administratieve uitrusting (informatica en kantoor)	33% (3 jaar)
Telegelezen meters	10% (10 jaar)
Budgetmeters	10% (10 jaar)
WKK installaties	10% (10 jaar)
Unieke operator	10% (10 jaar)
Project slimme netten	20% (5 jaar)
Project clearing house	20% (5 jaar)
Project slimme meters	20% (5 jaar)
Activa in aanbouw	0%
<i>Materiële vaste activa - gas</i>	
Terreinen	0%
Industriële gebouwen	3% (33 jaar)
Administratieve gebouwen	2% (50 jaar)
Leidingen	2% (50 jaar)
Cabines/Stations	3% (33 jaar)
Hergebruikte uitrusting cabines	6,67% (15 jaar)
Aansluitingen	3% (33 jaar)

Meetapparatuur	3% (33 jaar)
Teletransmissie en optische vezels	10% (10 jaar)
Gereedschap en meubilair	10% (10 jaar)
Rollend materieel	20% (5 jaar)
CAB, telebediening, uitrusting dispatching	10% (10 jaar)
Labo uitrusting	10% (10 jaar)
Administratieve uitrusting (informatica en kantoor)	33% (3 jaar)
Telegelezen meters	10% (10 jaar)
Budgetmeters	10% (10 jaar)
Unieke operator	10% (10 jaar)
Project slimme meters	20% (5 jaar)
Activa in aanbouw	0%

Hiernaast werd in het verleden door de CREG een éénmalige meerwaarde op basis van de historische indexatie⁷⁸ goedgekeurd, alsook een meerwaarde op basis van de initiële waarde van het gereguleerd actief (iRAB volgens Tabel 10).

Tabel 10 iRAB waarden per distributienetbeheerder (EUR)

Distributienetbeheerder	Activiteit	
	Elektriciteit iRAB op 31 december 2001	Aardgas iRAB op 31 december 2002
Gaselwest (Wallonië en Vlaanderen)	755.421.259,89	400.423.451,86
Iverlek	569.286.078,80	394.843.826,85
Iveka	443.088.918,11	306.796.862,10
Imewo	575.679.886,33	405.414.683,98
Imea	274.811.647,55	187.085.698,93
Sibelgas	93.896.904,07	64.995.792,32
Intergem	319.904.974,20	202.069.413,59
InterEnergia	656.885.700,00	211.725.820,00
IVEG	85.073.392,00	63.439.757,00
GHA	28.809.914,75	n.v.t.
AGEM	5.842.408,03	n.v.t.
Infrax West	164.628.777,00	67.881.162,00
PBE (Wallonië en Vlaanderen)	129.015.827,00	n.v.t.
Intermosane (Wallonië en Vlaanderen)	211.260.579,15	n.v.t.

Eind 2010 werd door de CREG een definitief akkoord bereikt met de distributienetbeheerders, die Infrax als exploitatiemaatschappij hebben, omtrent de waarde van de RAB. Ook met AGEM en GHA werd in 2011 een akkoord bereikt over de waarde van de RAB. De netten van AGEM en GHA werden

⁷⁸ In het verleden was er een jaarlijkse indexatie van de waarde van de gereguleerde vaste activa. Deze praktijk werd beëindigd en onder toezicht van de CREG werd nadien een éénmalige herwaarderingsmeerwaarde aan deze activa toegekend.

overgenomen door IVEG, respectievelijk op 1 januari 2012 en 1 juli 2011, waardoor beide netbeheerders ophielden te bestaan. In Tabel 11 wordt een overzicht gegeven van deze bijkomende RAB-meerwaarden voor de distributienetbeheerders die Infrac als exploitatiemaatschappij hebben:

Tabel 11 Bijkomende RAB waarden voor distributienetbeheerders die Infrac als exploitatiemaatschappij hebben

Distributienetbeheerder	Activiteit	
	Elektriciteit	Aardgas
InterEnergia	-15.262.280	47.003.980
IVEG	4.907.597	9.038.565
GHA	15.214.904	n.v.t.
AGEM	7.089.343	n.v.t.
Infrac West	7.997.418	19.290.197
PBE (Wallonië en Vlaanderen)	17.672.477	n.v.t.

De vernoemde meerwaarden werden jaarlijks afgeschreven volgens een ritme dat verondersteld werd een weergave te zijn van de gemiddelde jaarlijkse desinvesteringen. Hierbij werd in de tarieven-KB's 2008 bepaald dat de meerwaarde werd afgeboekt en in de kosten werd opgenomen à rato van 2% per jaar in de eerste reguleringsperiode (2009-2012). Na afloop van het derde jaar van elke reguleringsperiode werd het voortschrijdend gemiddelde van de buitendienststellingen over de voorbije 4 jaren bepaald en dit voortschrijdend gemiddelde werd vervolgens toegepast in de eerstvolgende reguleringsperiode. Het was dus de bedoeling om het percentage van 2% steeds te verfijnen op basis van de werkelijk vastgestelde buitendienststellingen bij de distributienetbeheerders. Om die reden was er een uitdrukkelijke attestering van de commissaris met betrekking tot de gebruikte methodiek en daadwerkelijke naleving ervan inzake buitendienstgestelde materiële vaste activa noodzakelijk. De VREG zal deze attestering blijven vragen teneinde toe te laten om het toegepaste afschrijvingspercentage te verifiëren en de kwaliteit van de methodiek inzake buitendienststellingen te blijven garanderen.

Bij een door de regulator toegelaten opwaartse herziening van de RAB meerwaarden in een bepaald boekjaar zal, indien dit boekjaar deel uitmaakt van de beschouwde referentieperiode ter bepaling van de trend van de sectorkosten, deze door de regulator toegelaten opwaartse herziening en de hiermee gepaard gaande afschrijvingen ook worden overgenomen in de jaren die aan dit boekjaar voorafgaan en eveneens deel uitmaken van deze beschouwde referentieperiode. Deze methodiek wordt toegepast teneinde te vermijden dat louter een door de regulator toegelaten opwaartse herziening van de RAB meerwaarden in de loop van een referentieperiode ervoor zou zorgen dat de sectorkosten in deze periode een stijgende trend ondergaan.

Activering en afschrijving van oprichtingskosten en goodwill wordt door de VREG uitgesloten (par. 5.3.1).

Na overleg van de distributienetbeheerders met de VREG en rekening houdend met specifieke projecten kunnen andere activaklassen en afschrijvingspercentages worden goedgekeurd.

7.9 Kosten en opbrengsten

De distributienetbeheerder rapporteert de kosten en opbrengsten elk afzonderlijk en bruto, zonder compensatie. Dit laat de VREG toe per rubriek de operationele nettokosten te berekenen.

7.10 Waarderingsregels

In het geval een distributienetbeheerder wijzigingen in zijn waarderingsregels wenst aan te brengen, dient hij deze eerst aan de VREG voor te leggen vooraleer ze effectief kunnen worden doorgevoerd.

Een wijziging in de waarderingsregels kan een impact hebben bij de bepaling van de toegestane inkomens en de VREG dient hiervan op de hoogte te zijn (par. 9.6).

8 Rapportering door distributienetbeheerders en commissaris

8.1 Procedure reguleringsperiode 2015-2016

De hieronder in Tabel 12 vermelde rapporteringsmodellen met bijhorende invul- en auditinstructie (par. 9.1) maken integraal deel uit van deze tariefmethodologie. Hieronder wordt tevens de timing m.b.t. de indiening van de verschillende rapporteringsmodellen opgegeven teneinde op 01/01/2015 nieuwe Vlaamse distributienettarieven voor elektriciteit en aardgas in voege te laten treden:

Tabel 12 Rapportering en timing

Bij de VREG in te dienen rapporteringen door de distributienetbeheerder	Timing indiening door de distributienetbeheerder bij de VREG
Bijlage 4: Rapporteringsmodel exogene kosten (ex-ante, budgetvoorstel 2015)	Maximaal 8 kalenderdagen na publicatie van de definitieve tariefmethodologie op de website van de VREG ⁷⁹ .
Bijlage 5: Rapporteringsmodel niet-exogene kosten plus toelichting volgens bijlage 6 (ex-post)	Maximaal 8 kalenderdagen na publicatie van de definitieve tariefmethodologie op de website van de VREG ⁴³ .
Tariefvoorstel voor de niet-periodieke distributienettarieven voor 2015 (cfr. par. 5.12) met motivering keuze beginjaar voor indexatie.	Maximaal 16 kalenderdagen na publicatie van de definitieve tariefmethodologie op de website van de VREG ⁴³ .
Bijlage 7: Rapporteringsmodel vertaling toegestaan inkomen naar tariefvoorstel, plus documentatie volgens bijlage 8.	Maximaal 30 kalenderdagen na bekendmaking van het toegestaan inkomen door de VREG (voorzien ten laatste 16 kalenderdagen na publicatie van de definitieve tariefmethodologie op de website van de VREG, mits tijdige ontvangst van de volledig en juist ingevulde rapporteringen volgens bijlage 4 en bijlage 5).
[...] ⁸⁰ [Rapport van feitelijke bevindingen] ⁸¹ door de commissaris m.b.t. het door de distributienetbeheerder ingediende rapporteringsmodel niet-exogene kosten. Dit attest bevat een afdruk van de door de commissaris nagekeken rapporteringstabellen, gewaarmerkt door de commissaris.	Ten laatste op 1 juli 2015.
Voor gewestgrensoverschrijdende distributienetbeheerders: [...] ⁸² [Rapport van feitelijke bevindingen] ⁸³ door de commissaris m.b.t. de verdeling van de activa, passiva, kosten en opbrengsten van de distributienetbeheerder per gewest voor de periode 2010-2013[...] ⁸⁴ . Dit attest bevat een afdruk van de door de commissaris nagekeken opdeling en gehanteerde	Ten laatste op 1 juli 2015.

⁷⁹ De VREG brengt de distributienetbeheerders onmiddellijk op de hoogte van de publicatie.

⁸⁰ Geschrapd bij beslissing van de VREG van 5 oktober 2015.

⁸¹ Toegevoegd bij beslissing van de VREG van 5 oktober 2015.

⁸² Geschrapd bij beslissing van de VREG van 5 oktober 2015.

⁸³ Toegevoegd bij beslissing van de VREG van 5 oktober 2015.

⁸⁴ Voetnoot geschrapd bij beslissing van de VREG van 5 oktober 2015.

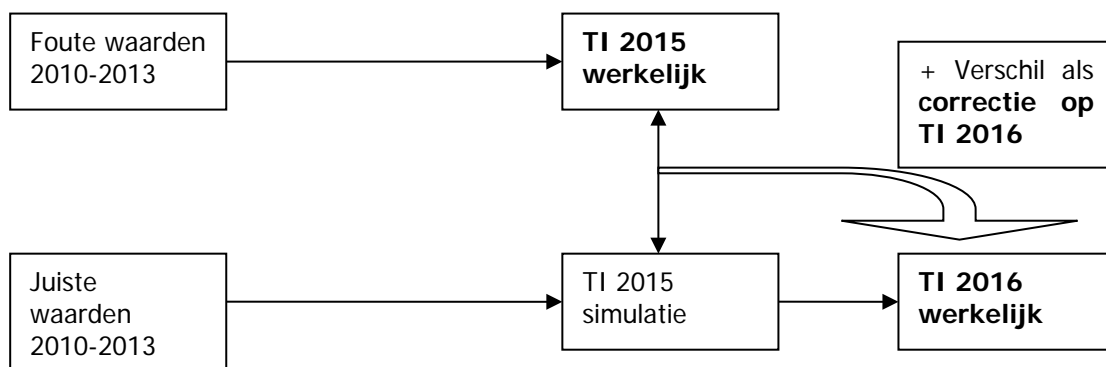
principes, gewaarmerkt door de commissaris.	
Niet-periodieke distributienettarieven voor 2016 met de door de VREG gevraagde verantwoording, indien de distributienetbeheerder de indexatie volgens de evolutie van de consumptieprijsindex van augustus 2014 naar augustus 2015 niet wil toepassen (par. 5.12).	Ten laatste 1 juli 2015.

Correcties o.b.v. [...] ⁸⁵ [rapport van feitelijke bevindingen] ⁸⁶ door commissaris

Indien uit een [...] ⁸⁷ [rapport van feitelijke bevindingen] ⁸⁸ van de commissaris blijkt dat de door de distributienetbeheerder gerapporteerde waarden niet geheel correct waren, zal de VREG volgende procedure hanteren: [

1. De VREG zal na overleg met de commissaris en de distributienetbeheerder de hoogte van de correcties aan de oorspronkelijk door de distributienetbeheerder gerapporteerde data m.b.t. de niet-exogene kosten 2010-2013 vaststellen.] ⁸⁹
2. De berekening van het in 2015 toegelaten inkomen uit periodieke distributienettarieven voor niet-exogene kosten per distributienetbeheerder, wordt opnieuw uitgevoerd maar dit keer met de correcte waarden. Uit deze berekening volgt het toegelaten inkomen per distributienetbeheerder uit de periodieke distributienettarieven voor niet-exogene kosten voor het jaar 2016, door indexatie van het correcte inkomen voor 2015 naar het jaar 2016 volgens de formules in de tariefmethodologie.
3. Bij dit toegelaten inkomen voor 2016 wordt de correctie voor 2015 opgenomen:
 - 3.1. Per distributienetbeheerder wordt het verschil vastgesteld tussen het toegelaten inkomen uit periodieke distributienettarieven voor niet-exogene kosten voor 2015, dat werd bepaald op basis van de incorrecte cijfers en het toegelaten inkomen dat zou bepaald geweest zijn op basis van de correcte cijfers.
 - 3.2. Dit vastgestelde verschil zal aan geactualiseerde waarde een correctie vormen op het toegelaten inkomen uit periodieke distributienettarieven voor niet-exogene kosten voor 2016.
4. Deze correctie heeft geen invloed op de regulatoire saldi. De regulatoire saldi voor 2015 zijn deze op basis van het toegelaten inkomen en rekenvolumes voor 2015 op basis van de, indien het geval, foute cijfers.

Schematisch wordt dit proces voorgesteld in Figuur 5.

Figuur 5 Schema mogelijke invloed [...] ⁹⁰ [rapport van feitelijke bevindingen] ⁹¹ commissaris m.b.t. rapporteringsmodel voor niet-exogene kosten

⁸⁵ Geschrapd bij beslissing van de VREG van 5 oktober 2015.

⁸⁶ Toegevoegd bij beslissing van de VREG van 5 oktober 2015.

⁸⁷ Geschrapd bij beslissing van de VREG van 5 oktober 2015.

⁸⁸ Toegevoegd bij beslissing van de VREG van 5 oktober 2015.

⁸⁹ Toegevoegd bij beslissing van de VREG van 5 oktober 2015.

⁹⁰ Geschrapd bij beslissing van de VREG van 5 oktober 2015.

[Indien het door omstandigheden niet mogelijk was om rekening te houden met vastgestelde correcties op het moment van de vaststelling van het toegelaten inkomen voor 2016, dat dus gebaseerd werd op foute waarden, zal er ook een verschil ontstaan voor dit toegelaten inkomen voor 2016. De beide verschillen (2015 en 2016) worden dan, zodra gekend, aan geactualiseerde waarde meegenomen en verwerkt in het toegelaten inkomen uit periodieke distributienettarieven voor niet-exogene kosten van een volgend jaar.]⁹²

8.2 Opleggen en verwerken van voorlopige periodieke distributienettarieven

De verwerking van inkomsten uit voorlopige periodieke distributienettarieven dient op een transparante en niet-discriminatoire wijze te gebeuren en coherent met de bepaling van de toegelaten inkomsten in de tariefmethodologie.

De VREG laat nieuwe (definitieve of voorlopige) distributienettarieven halfjaarlijks toe, op 1 juli of 1 januari naargelang het moment waarop de nieuwe distributienettarieven tijdig kunnen gecommuniceerd worden aan de marktspelers. Dit garandeert o.a. een minimale prijsstabiliteit voor de distributienetgebruikers en is beter voorspelbaar voor de markt. Evenwel behoudt de VREG zich het recht voor om hierop een afwijking toe te staan mits gemotiveerd verzoek van een distributienetbeheerder.

De VREG bepaalt een toegelaten inkomen altijd op jaarbasis. Indien nieuwe distributienettarieven ingaan op 1 juli, wordt het toegelaten inkomen vertaald naar distributienettarieven via de rekenvolumes, die eveneens betrekking hebben op een volledig jaar.

Een distributienetbeheerder kan zijn inkomsten uit de inning van voorlopige distributienettarieven a priori niet beschouwen als integraal verworven omdat ze zullen worden vergeleken met de voor hem definitief toegelaten inkomsten overeenkomstig de tariefmethodologie, waaruit een regulatorisch saldo volgt. De VREG hanteert voor de bepaling van de regulatorische saldi na afloop van een kalenderjaar waarin een distributienetbeheerder werkte met voorlopige distributienettarieven, de volgende werkwijze. Het werkelijke inkomen uit distributienettarieven van het kalenderjaar wordt opgedeeld in een werkelijk inkomen voor exogene en een werkelijk inkomen voor niet-exogene kosten volgens dezelfde verdeling tussen exogeen en niet-exogeen in het tariefvoorstel van de distributienetbeheerder voor de eerste definitieve distributienettarieven die van kracht worden na afloop van de voorlopige distributienettarieven. In deze eerste definitieve distributienettarieven wordt dan nog geen rekening gehouden met de mogelijk regulatorische saldi ontstaan ten gevolge van de voorlopige distributienettarieven (ook om een kringverwijzing in de berekening te vermijden). Het regulatorisch saldo voor de exogene kosten volgt dan uit het verschil van het werkelijke inkomen voor exogene kosten met de werkelijke exogene kosten van het jaar. Voor de bepaling van het regulatorisch saldo voor niet-exogene kosten wordt het door de VREG definitief toegelaten inkomen voor de periode met voorlopige distributienettarieven opgedeeld in een toegelaten inkomen uit verbruiksgerelateerde tariefdragers en een toegelaten inkomen uit EAN's (EUR/jaar) ("ex ante") volgens dezelfde verdeling als in het tariefvoorstel van de eerste definitieve distributienettarieven die volgen na de periode met voorlopige tarieven. Het toegelaten inkomen voor EAN's voor de periode met voorlopige distributienettarieven wordt daarna herrekend naar een virtueel ontvangen inkomen voor EAN's ("ex post") in die periode van voorlopige distributienettarieven d.m.v. de verhouding van het werkelijke inkomen van de distributienetbeheerder uit EAN's in de periode met de voorlopige distributienettarieven t.o.v. de inkomsten die men zou verwachten uit EAN's in die periode volgens de in de tariefmethodologie gehanteerde rekenvolumes toegepast op de voorlopige distributienettarieven. Aldus wordt het volumerisico m.b.t. de inkomsten uit EAN's voor de distributienetbeheerder met

⁹¹ Toegevoegd bij beslissing van de VREG van 5 oktober 2015.

⁹² Toegevoegd bij beslissing van de VREG van 5 oktober 2015.

voorlopige distributienettarieven nagebootst en behouden. Dit virtueel inkomen uit EAN's wordt dan in mindering gebracht van het werkelijke inkomen voor niet-exogene kosten in het jaar met voorlopige distributienettarieven, waaruit het werkelijk inkomen voor verbruiksgerelateerde tariefdragers resulteert en waaruit het volumeverschil als regulatorisch saldo kan bepaald worden door vergelijking met het definitief door de VREG toegelaten inkomen voor verbruiksgerelateerde tariefdragers voor het jaar met de voorlopige distributienettarieven.

De VREG dient een onderscheid te maken naargelang de oorzaak van het voorlopige karakter, zoals hieronder verduidelijkt m.b.v. de scenario's in Tabel 13. Hieruit volgt dat er twee soorten van voorlopige distributienettarieven kunnen zijn:

- een verlenging van de huidige distributienettarieven (van de maand voorgaand aan de datum waarop de nieuwe distributienettarieven moesten ingaan) en
- nieuwe maar voorlopige distributienettarieven die volgen uit het tariefvoorstel voor de vertaling van een door de VREG voorlopig toegelaten inkomen.

Tabel 13 Scenario's bron van vertraging met voorlopige distributienettarieven tot gevolg

Scenario	Probleem m.b.t. niet-exogene kosten	Probleem m.b.t. exogene kosten	Probleem m.b.t. omzetting toegelaten inkomen naar distributienettarieven
1	X		
2		X	
3	X	X	
4			X

Scenario 1

In het geval er alleen een probleem zou⁹³ zijn met de ex-post rapportering van de niet-exogene kosten voor 2010-2013 door één of meerdere distributienetbeheerders, leidt dit er toe dat de VREG voor geen enkele distributienetbeheerder het toegelaten inkomen voor niet-exogene kosten definitief kan vaststellen voor het eerste jaar van de volgende reguleringsperiode. Het mechanisme in de tariefmethodologie omvat immers een vergelijking van de individuele historische kostentrend van de distributienetbeheerder met de kostentrend in de sector. Zolang deze vergelijking niet definitief kan plaats vinden, omdat de gegevens van één of meer distributienetbeheerders niet kunnen gebruikt worden, kan het resultaat ervan, het toegelaten inkomen voor niet-exogene kosten per distributienetbeheerder, ook niet definitief door de VREG bepaald worden.

1. Voor de distributienetbeheerders waarbij er geen probleem is: De tariefmethodologie wordt voorlopig toegepast m.b.v. de gegevens van deze groep van distributienetbeheerders alsof zij de ganse sector omvatten. Zij ontvangen hieruit een voorlopig toegelaten inkomen waaruit zij hun voorlopige distributienettarieven afleiden d.m.v. een tariefvoorstel. Dezelfde werkwijze wordt dus gevolgd indien er slechts één distributienetbeheerder is die geen probleem heeft.
2. Voor de distributienetbeheerders waarbij er een probleem is: Hun distributienettarieven zijn eveneens voorlopig en gelijk aan de laatst geldende distributienettarieven. Deze verlenging van de distributienettarieven vindt plaats zonder indiening van een tariefvoorstel.

Zodra het probleem bij de enige distributienetbeheerder of, indien er problemen zijn bij meer dan één distributienetbeheerder, alle problemen volledig zijn opgelost, zal de VREG per distributienetbeheerder het definitieve toegelaten inkomen (voor niet-exogene kosten en exogene kosten) vaststellen. Indien nog tijdig vóór 1 juli, wordt het toegelaten inkomen van het jaar zelf bepaald voor omzetting naar nieuwe, definitieve distributienettarieven vanaf 1 juli. Indien niet tijdig vóór 1 juli, wordt ook het definitief toegelaten inkomen voor het volgende jaar bepaald en gaan de definitieve

⁹³ Art. 13.1.2 §3 van het Energiedecreet stelt dat de marktpartij aan wie een vraag is gericht door de VREG om gegevens en inlichtingen te verstrekken verplicht is om binnen de door de VREG gestelde termijn alle medewerking te verlenen.

distributenettarieven in vanaf 1 januari van het volgende jaar. De distributenetbeheerders worden door de VREG van het definitief toegelaten inkomen op de hoogte gebracht en dienen dan een nieuw tariefvoorstel in bij de VREG voor de omzetting van dit toegelaten inkomen naar definitieve distributenettarieven m.b.v. de rekenvolumes.

Indien niet alle problemen zijn opgelost maar er wel een oplossing is gevonden bij één van de distributenetbeheerders waarbij er een probleem was:

1. De VREG zal voor die distributenetbeheerder die dan in orde is, zijn voorlopig toegelaten inkomen voor niet-exogene kosten bepalen samen met en uit de rapporteringen van de distributenetbeheerders waarbij er geen probleem is, alsof zij samen de volledige sector omvatten. De distributenetbeheerder zal voor het aldus voorlopig totaal toegelaten inkomen een tariefvoorstel indienen bij de VREG voor de omzetting naar (nieuwe) voorlopige distributenettarieven (ter vervanging van de voorlopige distributenettarieven die een verlenging waren van de vorige).
2. De andere distributenetbeheerders die reeds in orde waren met hun rapporteringen en al werkten met voorlopige distributenettarieven op basis van een voorlopig toegelaten inkomen berekend door de VREG, blijven werken met dezelfde voorlopige distributenettarieven. De VREG zal elk van deze distributenetbeheerders ter informatie inlichten over zijn nieuwe voorlopig toegelaten inkomen dat voor hem werd berekend sinds bij een distributenetbeheerder de problemen zijn opgelost. Ieder van hen blijft dus wel met zijn voorlopige distributenettarieven werken totdat alle problemen zijn opgelost, omdat de VREG het onvoldoende nuttig en noodzakelijk acht om voor deze groep telkens voorlopige distributenettarieven te updaten met nieuwe voorlopige distributenettarieven, wat voor verwarring kan zorgen bij de distributenetgebruikers.

Scenario 2

In dit scenario is er alleen een probleem bij de bepaling van het toegelaten inkomen voor exogene kosten bij één of meer distributenetbeheerders. Elk van deze distributenetbeheerders wordt afzonderlijk behandeld. De andere distributenetbeheerders, waarvoor er geen probleem is, hebben definitieve distributenettarieven.

Zo lang het probleem bij een distributenetbeheerder bestaat, zal deze distributenetbeheerder werken met voorlopige distributenettarieven, die een verlenging zijn van de vorige distributenettarieven. Deze overgang vindt plaats zonder de indiening van een tariefvoorstel bij de VREG.

Zodra het probleem is opgelost, kan de VREG het totaal toegelaten inkomen van de distributenetbeheerder voor exogene kosten, bepalen. Dit vormt samen met het reeds eerder bepaald toegelaten inkomen voor niet-exogene kosten, het totale toegelaten inkomen van de distributenetbeheerder. De VREG brengt de distributenetbeheerder op de hoogte van dit definitief toegelaten inkomen en de distributenetbeheerder vertaalt dit inkomen naar definitieve distributenettarieven via de indiening van een tariefvoorstel.

Scenario 3

In dit scenario zijn er bij één of meer distributenetbeheerders problemen wat betreft de rapportering van exogene én niet-exogene kosten. De behandeling verschilt naargelang het soort problemen bij de distributenetbeheerder.

1. Distributenetbeheerders zonder problemen:
De VREG berekent voor hen een voorlopig toegelaten inkomen, waarbij het voorlopig toegelaten inkomen voor niet-exogene kosten wordt bepaald uit de rapporteringen van de distributenetbeheerders voor niet-exogene kosten waar er geen problemen waren, alsof deze groep de volledige sector zou omvatten. De distributenetbeheerders zetten het voorlopig toegelaten inkomen via een tariefvoorstel bij de VREG om in voorlopige distributenettarieven. De distributenetbeheerders blijven werken met deze voorlopige distributenettarieven, ook

wanneer bij een aantal maar niet alle distributienetbeheerders de problemen m.b.t. de rapporteringen van de niet-exogene kosten ondertussen opgelost geraken. De VREG zal hen dan ter informatie inlichten over de nieuwe berekening van hun toegelaten inkomen voor niet-exogene kosten. Pas wanneer bij de distributienetbeheerders alle problemen m.b.t. de rapportering van de niet-exogene kosten zijn opgelost, zal de VREG voor deze groep het definitief toegelaten inkomen bepalen en wordt er via een tariefvoorstel overgegaan naar de definitieve distributienettarieven.

2. Distributienetbeheerders met alleen een probleem m.b.t. de rapportering van de exogene kosten:
De voorlopige distributienettarieven zijn de verlenging van de voorgaande distributienettarieven. Deze overgang vindt plaats zonder de indiening van een tariefvoorstel bij de VREG. Zodra het probleem van een distributienetbeheerder is opgelost, komt hij terecht in de categorie onder pt. 1. De VREG zal voor hem een voorlopig toegelaten inkomen berekenen, die hij via een tariefvoorstel omzet naar nieuwe voorlopige distributienettarieven. Indien op dat moment alle problemen m.b.t. de niet-exogene kosten al zouden zijn opgelost, wordt voor hem geen voorlopig maar wel een definitief toegelaten inkomen berekend.
3. Distributienetbeheerders met alleen een probleem m.b.t. de rapportering van de niet-exogene kosten:
De voorlopige distributienettarieven zijn de verlenging van de voorgaande distributienettarieven. Deze overgang vindt plaats zonder de indiening van een tariefvoorstel bij de VREG. Zodra het probleem is opgelost, komen zij terecht in de categorie onder pt. 1. De VREG zal voor hen een voorlopig toegelaten inkomen berekenen, die zij via een tariefvoorstel omzetten naar nieuwe voorlopige distributienettarieven. Voor de laatste distributienetbeheerder waarbij het probleem is opgelost, zal dan niet het voorlopig maar het definitief toegelaten inkomen berekend worden.
4. Distributienetbeheerders met problemen m.b.t. de rapportering van de exogene en niet-exogene kosten:
De voorlopige distributienettarieven zijn de verlenging van de voorgaande distributienettarieven. Deze overgang vindt plaats zonder de indiening van een tariefvoorstel bij de VREG. Pas zodra alle problemen bij een distributienetbeheerder zijn opgelost, komt hij terecht in de categorie onder pt. 1. De VREG zal voor hem dan een voorlopig toegelaten inkomen berekenen, die hij via een tariefvoorstel omzet naar nieuwe voorlopige distributienettarieven. In geval hij de laatste distributienetbeheerder is waarbij er problemen waren m.b.t. de niet-exogene kosten, zal voor hem dan niet het voorlopig toegelaten inkomen berekend worden maar het definitief toegelaten inkomen.

Scenario 4

In dit scenario is er alleen een probleem met de omzetting door een distributienetbeheerder van zijn door de VREG toegelaten inkomen naar distributienettarieven. Dit kan dus zowel gaan over de vertaling van een voorlopig toegelaten inkomen als van een definitief toegelaten inkomen.

Zo lang er geen akkoord is over de omzetting van het toegelaten inkomen naar distributienettarieven, werkt de distributienetbeheerder met voorlopige distributienettarieven die gelijk zijn aan de verlenging van de laatst geldende distributienettarieven⁹⁴. Deze overgang vindt plaats zonder de indiening van een tariefvoorstel bij de VREG. Zodra er een akkoord is over het tariefvoorstel, zijn de nieuwe distributienettarieven (definitieve of voorlopige) gekend en kunnen zij ingaan op ofwel 1 juli of 1 januari, naargelang de timing het toelaat.

⁹⁴ M.a.w. bijvoorbeeld, indien er een probleem zou zijn bij een overgang op 1 juli van voorlopige naar definitieve distributienettarieven, blijven de voorlopige distributienettarieven van juni van kracht tot het einde van het jaar.

8.3 Jaarlijkse rapporteringen

In Tabel 14 wordt een overzicht gegeven van de vereiste jaarlijkse rapporteringen aan de VREG.

Tabel 14 Jaarlijkse rapporteringen m.b.t. de tariefmethodologie

Indiening ten laatste op	rapportering	door	[...] ⁹⁵ [rapport van feitelijke bevindingen] ⁹⁶ door commissaris bij te voegen
1 juli 2015, 1 juli 2016 en 1 juli 2017	Ex-post rapportering m.b.t. voorgaand boekjaar: Rapporteringsmodel niet-exogene kosten	distributienetbeheerder	Ja
1 juli 2016 en 1 juli 2017	Ex-post rapportering m.b.t. voorgaand boekjaar: Rapporteringsmodel exogene kosten (werkelijke waarden)	distributienetbeheerder	Ja
1 juli 2015, 1 juli 2016 en 1 juli 2017	de verdeling van de activa, passiva, kosten en opbrengsten van de distributienetbeheerder over vorig boekjaar per gewest	gewestgrensoverschrijdende distributienetbeheerder	Ja
1 september 2015	Rapporteringsmodel exogene kosten m.b.t. volgend boekjaar (budgetvoorstel)	distributienetbeheerder	Nee
Uiterlijk 1 november 2015	Niet-periodieke distributienettarieven voor volgend jaar volgens indexatie volgens evolutie van de CPI augustus jaar op jaar (par. 5.12).	distributienetbeheerder	Nee
1 november 2015	Rapporteringsmodel vertaling toegestane inkomen volgend jaar naar tariefvoorstel (update 1+CPI-x).	distributienetbeheerder	Nee

⁹⁵ Geschrapt bij beslissing van de VREG van 5 oktober 2015.

⁹⁶ Toegevoegd bij beslissing van de VREG van 5 oktober 2015.

9 Bijlagen

9.1 Bijlage 1: Invul- en auditinstructie rapporteringsmodellen.

9.2 Bijlage 2: Rapport met betrekking tot de kapitaalkostenvergoeding voor de Vlaamse elektriciteits- en aardgas-distributienetbeheerders in de tariefmethodologie voor de reguleringsperiode 2015-2016.

9.3 Bijlage 3: Verdeelsleutels voor de balansen en resultatenrekeningen van de distributienetbeheerders volgens de opdeling van hun distributieactiviteit tussen Vlaanderen en Wallonië.

9.4 Bijlage 4: Rapporteringsmodel exogene kosten

9.5 Bijlage 5: Rapporteringsmodel niet-exogene kosten

9.6 Bijlage 6: Door distributienetbeheerder in te dienen toelichting bij rapporteringsmodel niet-exogene kosten

9.7 Bijlage 7: Rapporteringsmodel tariefvoorstel

9.8 Bijlage 8: In te dienen documenten door de distributienetbeheerder bij zijn tariefvoorstel

[

9.9 Bijlage 9: Jaarlijks ex-post rapporteringsmodel niet-exogene kosten

] ⁹⁷

⁹⁷ Toegevoegd bij beslissing van de VREG van 5 oktober 2015.